Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 173

Ljubljana, četrtek 27. julija 1933

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Avstrijska ustavna reforma

Še preden je nespretnost avstrijskega parlamentarnega predsedstva omogočila Dolifussu, da je brez težav supendiral demokracijo in zamenjal ustavno vladanje z režimom zasilnih odredb, so se čule iz krogov vladajoče krščansko socialne stranke želje po spremembi ustave. Izhajale so iz spoznanja, da bo stranka le s težavo obdržala svojo vladajočo pozicijo in da bi že prihodnje volitve utegnile prinesti neljuba presenečenja. Večina enega glasu, s katero je vladal Dollfuss, je bila tem manj zadostna, ker je ni tvorila ena sama homogena stranka.

Stara garda krščanskih socialistov je sicer še zvesta svojim demokratskim tradicijam, toda danes je spričo cele skladovnice zasilnih odredb prav težko govoriti o ustavi in legalnosti. Danes govorijo le še novi ljudje, katerih imena so se pojavila šele po prevratu in ki vidijo v absolutizmu vojnih let zadovoljivo obliko vladanja. Še bolj pa se pozna avstrijski državni politiki vpliv druge glavne nosilke današnje diktature, Starhemberg—Feyeve Heimwehr.

Početki heimwehrovskega gibanja so precej slični hitlerjevskemu pokretu v Nemčiji. Ne le zunanja oblika — uniformo in vojaška organizacija — tudi glavno načelo: negacija parlamentarizma, je skupen znak obeh pokretov. Ravno tako razodevata obe organizaciji antisemitske in protimarksistične tendence. Znano je, kako je že pred leti štajerska Heimwehr poskusila s silo zasesti oblast in nadomestiti parlamentarno vlado z avtokratsko diktaturo. Takratni Pfrimerjev puč je končal tragikomično, še preden je zašlo solnce, a videlo se je že tedaj, da simpatije za avtokracijo niso omejene samo na heimwehrovske pristaše in da bi misel stanovskega sistema bila dovolj simpatična klerikalnemu, pa tudi nacionalnemu malomeščanstvu. Prizadevanje socialnih demokratov, da bi se z zakonito strogostjo kaznoval prevratni poskus kot veleizdaja in s tem vzel pučistom pogum za nadaljnje protidemokratsko prodiranje, se ni obnesel; Pfrimer sam je bil pred poroto oproščen in tudi njegovim pomagačem se ni ničesar zgodilo. Seipel, ki je takrat določal smer vladni politiki, si je hotel za vsak slučaj ohraniti heimwehrovsko rezervo in si je znal prikleniti Starhemberga.

Sila razmer je pozneje krščansko socialno vodstvo še bolj navezala na Starhembergovo sodelovanje in sistem diktature je celo priznal njegove čete kot del obrambe državnega reda. S tem pa je tudi vzrastel heimwehrovski vpliv do take mere, da po mnenju poznavalcev danes v avstrijski vladi bolj odloča Fey kakor Dollfuss.

Ko je avstrijski zvezni kancelar storil prvi diktatorski korak, se očividno ni zavedal, kakim časom gre nasproti. Napravil je najprej močno gesto proti marksistom in izgledalo je, da hoče kopirati berlinski original, zlasti ko je odločno napovedal spremembo ustave. Toda, ko se je začel juriš kljukastega križa, bi bili krščanski socialci radi našli zveze s socialisti, ki so bili naravni zavezniki v boju proti Hitlerjevi Gleichschaltung, toda vpliv Starhemberga in Feya ni dopustil sporazuma. Danes je znano, da je vse ostrejše mere proti socialnim demokratom povzročil Fey in da se je zmernejšemu krščansko socialnemu krilu le s težavo posrečilo preprečiti suspenzijo avtonomije Dunaja.

Lahko se sicer reče, da je heimwehrovski pritisk za Dollfussa in njegov ožji krog vis grata, vendar pa bi vsaj v sedanjem trenutku radikalna ustavna reforma še ne bila aktualna, ako je ne bi nujno zahtevala Starhemberg in Fey. Tako pa je menda kocka padla in pričakovati imamo v najkrajšem času, da se pojavi novi ustavni načrt, ki ga ima izdelati nalašč za to postavljeni minister dr. Ender.

Podrobnosti novega ustavnega načrta še niso znane, vendar je iz nedavnega govora heimwehrovskega voditelja Neustädter-Stürmerja in deloma iz vladnega časopisja razvidno, da bo uveden sistem stanovskega zastopstva. Na mesto dosedanjega parlamenta, izhajajočega iz splošnih, enakih in tajnih volitev, bodo uvedene tri zbornice: gospodarski svet, kulturni svet in državni svet. Gospodarski in kulturni svet bosta imela vsak na svojem področju zakonodajno pravico, katere obseg pa še ni določen; državni svet pa bo nekaka višja zbornica, približno enakega pomena kakor sedanji »Bundesrat«. Število zastopnikov ima biti zelo omejeno; za gospodarski svet se predvideva 50 do 60 članov, za ostala dva zbora pa komaj polovica tega števila. Glavno pa je, da se odpravi sistem splošnih in direktnih volitev, kajti člane gospodarskega sveta bodo delegirale stanovske zbornice, tako da bo glavno zakonodajno telo imelo značaj izrazitega stanovskega zastopstva. Kulturni svet bodo sestavljali zastopniki kulturnih, umetniških in znanstvenih organizacij, v državni svet pa bosta delegirali obe zastopstvi dve tretjini članov, dočim jih bo ostalo tretjino imenovala vlada.

Ako ti načrti obveljajo, bo pomenila nova ustava konec socialističnega vpliva. Socialni demokrati, ki reprezentirajo po zadnjih splošnih volitvah 42 odstotkov avstrijskega volilstva, bi se skrčili na malo skupino, ki bi dosegla komaj več kakor 10 mandatov. Zato je danes najbolj pereče vprašanje, kakšno stališče bo napram ustavnim načrtom zavzela socialistična opozicija. Njeno vodstvo je sicer v načelu izreklo svojo pripravljenost za reforme, toda pristanek na stanovsko zastopstvo v označeni obliki bi bilo samomozatajevanje, ki bi že mejilo na samomor. Odprto pa ostane tudi še vprašanje, ali bi zajamčila volitev po stanovskih skupinah krščansko socialni stranki premoč, ki jo želi ohraniti. Skeptiki o tem zelo dvomijo in smatrajo celo volitev po stanovskih skupinah za toliko nevarnejši eksperiment, ker so stanovske organizacije že danes v veliki meri inficirane z narodno socialističnim duhom. Ni tedaj izključeno, da bi ost, naperjena proti marksistom, zgrešila cilj in bi v živo zadela vlado samo in z njo avstrijsko samostojnost.

STRAH NEMŠKE VLADE PRED UPORI

Nenavadna navodila Hitlerjeve vlade občinskim oblastem — Uspeh velike policijske racije po vsej državi

Berlin, 26. julija. d. Državna vlada je na predlog pruskega ministrskega predsednika Göringa priporočila zvezi nemških občin celo vrsto ukrepov, ki so očividno v zvezi s političnimi nemiri.

V okrožnici državne vlade, ki je bila poslana občinskim zvezam v posameznih deželah, se bavi tudi z vprašanjem, kaj naj se stori, če bi se politični nemiri v proletarskih okrajih posameznih velemest razširili v večjem obsegu. Državna vlada pravi, da v takem primeru ne bi bilo samo potrebno uporabiti z vso neizprosnostjo orožje, temveč v danih okoliščinah tudi poseči po drugih primernih ukrepih. Izvesti je treba priprave tudi za primer, ako bi bili posamezni okraji začasno v rokah upornikov. Zato priporoča, naj se povsod, kjer se to še ni zgodilo, čim prej prouče vse tehnične možnosti, da bi se v trenutku nevarnosti prekinila dobava elektrike in plina. Posebno se poudarja, da bi bilo potrebno za čim prejšnje uničenje odpora prekiniti vodovod.

Ostalo pa ni samo pri tem. V celi vrsti mest so se že vršila posvetovanja pristojnih mestnih svetov z vpoštev prihajajočimi tehničnimi uradniki, zastopniki napadalnih oddelkov in političnih uprav. V teku so tudi že priprave, da bi v smislu navodil državne vlade omogočili voditeljem narodno-socialistične stranke in nacionalnega meščanstva v ogroženih okrajih pravočasno preselitev.

Vse to dokazuje, da so narodni socialisti že v strahu pred izgredi delavstva.

Sterilizacijski zakon

Berlin, 26. julija. d. V državnem zakoniku je bil objavljen zakon o preprečevanju naraščaja s podedovanimi boleznimi. Zakon navaja naslednje bolezni, zaradi katerih se lahko izvrši sterilizacija: prirojena slaboumnost, duševne bolezni, podedovana božjast, hude dedne telesne hibe, podedovana slepota, gluhonemost ter kroničen alkoholizem. V zakonu je določena ustanovitev posebnih sodišč, ki imajo proučevati posamezne primere možnosti podedovanja in izdajati dovoljenja za sterilizacijo samo tedaj, če se more po izkušnjah zdravniške znanosti čim boli zanesljivo pričakovati, da bi otroci trpeli na hudih telesnih ali duševnih boleznih. Pravico do predloga za sterilizacijo ima prizadeti, oziroma v večini primerov njegov oskrbnik, varuh, uradni zdravnik ali vodja zavoda, v katerem se dotičnik nahaja. Razen uradnega zdravnika se mora k presoji pritegniti še drug zdravnik. Proti sklepom sodišča je mogoč priziv na višje sodišče, ki odloča končnoveljavno.

Nadaljnje določbe zakona se bavijo s čisto medicinskimi vprašanji. Neplodnost se povzroči z navadno kirurško operacijo, ki pa se sme izvršiti samo v kaki bolnišnici. Če je sodišče končnoveljavno sklenilo neplodnost, se mora izvesti tudi proti volji prizadetega, oziroma je dopuščena uporaba neposredne sile proti njemu.

Povročitev neplodnosti, ki se ne izvrši po predpisih tega zakona kakor tudi odstranitev spolnih žlez, samo tedaj ni protipravna telesna poškodba, če je šlo za odstranitev resne nevarnosti za življenje ali zdravje prizadetega in če se je izvršila z njegovim privoljenjem.

Zakon bo stopil v veljavo 1. januarja 1934. V istem času bo izdan tudi zakon, ki bo odrejal prisilno sterilizacijo splošno nevarnih seksualnih zločincev.

Komunike o policijskih preiskavah

Berlin, 26. julija. AA. Agencija Conti je objavila dolg komunike o včerajšnji preiskavi, ki jo je policija izvršila pri vseh železniških potnikih in vseh osebah, ki so se vozile v avtomobilih. Komunike pravi med drugim:

Policija je zasegla veliko množino subverzivnih spisov in zaplenila mnogo razstreliva, orožja, municije in tajnih poročil. Aretirala je tudi mnogo oseb. Tako je na saških železnicah aretirala med drugimi dva komunistična sla, ki sta imela v čevljih skrite bankovce in tajne papirje. Odkrila je tudi mnogo tujcev, ki so potovali po železnici brez dokumentov ali pa s ponarejenimi potnimi listi. V Frankfurtu na Meni je policija odkrila v vlakih puške, karabinke in drugo orožje. Posebno pomembni so rezultati preiskave v obmejnih krajih, zlasti v Trieru, kjer je policija aretirala komunistične funkcionarje, ki so prihajali iz inozemstva.

Kontrolni postopek je bil tako razsežen in velikanski, da je danes še nemogoče navesti vse podrobnosti, toda nobenega dvoma ni, da je tudi ta akcija oblasti doživela popoln uspeh.

Berlin, 26. julija. n. Narodno socialistični prvak Rudolf Hes, namestnik vrhovnega poveljnika napadalnih oddelkov je izdal dnevno povelje, v katerem opozarja člane napadalnih oddelkov, da so se v njihove vrste vtihotapili agentje-provokaterji, ki bi hoteli izzvati teroristična dejanja ter s tem zbrati obremenjevalno gradivo za svojo propagando proti Hitlerju. Te agente je treba izslediti in izročiti policiji.

Akcija proti komunistom

Berlin, 26. julija. d. V bližini Stettina so člani napadalnih oddelkov s streli smrtno ranili dva komunista, ki bi ju morali prepeljati v koncentracijsko taborišče. Oba je ovadil bivši tovariš, ki je prestopil kasneje k napadalnim oddelkom, da sta pred letom dni v Landbergu zabodla nekega hitlerjevca.

Iz Vratislave poročajo, da je policija po spopadu aretirala oboroženo skupino komunistov, ki so plakatirali po mestu razne letake. V teku preiskave so izsledili tudi tajno tiskarno, v kateri so tiskali letake.

Ugrabljenja v Posaarju

Ženeva, 26. julija. AA. Pred kratkim so Nemci ugrabili v Posaarju tri ljudi, med njimi dva Francoza, in jih odpeljali v Nemčijo. Glede na to je vladna komisija zahtevala od nemške vlade, naj ugrabljene osebe takoj izpusti in spremi nazaj v Posaarje. V tukajšnjih političnih krogih mislijo, da bo Društvo narodov interveniralo šele tedaj, če nemška vlada ne bi ustregla zahtevi vladne komisije za Posaarje.

Odgoditev Nar. skupščine

Odobritev 11 mednarodnih konvencij in zakona o verskem pouku na osnovnih in srednjih šolah ter učiteljiščih

Beograd, 26. julija. p. Narodna skupščina je danes zaključila svoje kratko poletno zasedanje. Obravnavala je 11 mednarodnih konvencij ter zakonski načrt o verskem pouku na osnovnih, meščanskih in srednjih šolah ter na učiteljiščih K jesenskemu zasedanju bo Narodna skupščina sklicana pismenim potom.

Današnja seja se je pričela okrog 10. dopoldne. Po prečitanju zapisnika so sledila sporočila o konstituiranju raznih skupščinskih odborov, o predloženih poročilih delujočih odborov, o prijavljenih interpelacijah ter drugih manjših zadevah.

O 11 mednarodnih konvencijah je poročal narodni poslanec Stevan **Cirić**, ki je analiziral vsako izmed njih posebej ter obravnaval zlasti trgovinski in klirinški sporazum med Jugoslavijo in Belgijo, trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Madžarsko ter sporazum med Jugoslavijo in Francijo o preferencialnem postopanju za uvoz jugoslovenske pšenice in žita v Francijo. Jugoslovensko-madžarska trgovinska pogodba predstavlja za naše gospodarstvo znaten uspeh. Preferencijalni sporazum s Francijo glede našega žita določa, da se namesto prej odobrenega kontingenta žita odslej uvaža v Francijo kontingent koruze, namenjen za krmo živine. Pri uvozu koruze v Francijo se bo plačevala minimalna francoska tarifa. 40 odst. plačil na račun te tarife pa bo glede gotove količine koruze (kvečjem do 24.000 ton) Francija vrnila Jugoslaviji. Predvideno je, da bo uvožen ves ta kontingent koruze v Francijo do 30. septembra. Pred tem rokom se bodo pričela nova pogajanja za obnovo sporazuma ali eventualne spremembe.

Konvencije so bile končno v načelu soglasno, v podrobnostih in definitivno pa z aklamacijo sprejete, nakar je Narodna skupščina prešla k obravnavi zakonskega načrta o verskem pouku na osnovnih, meščanskih in srednjih šolah ter učiteljiščih.

Narodni poslanec dr. **Pivko** je predlagal dva amandmana k zakonskemu načrtu, ki se nanašata na točnejše odredbe glede napredovanja veroučiteljev in na jasnejšo stilizacijo tretjega, odnosno prvotno 4. člena zakonskega načrta. Spričo dejstva, da uradniški zakon ne omenja veroučiteljev, je glavna kontrola v več primerih zavrnila predloge za napredovanje veroučiteljev, češ, da nimajo potrebne kvalifikacije za učitelje narodnih šol, kakor jo zahteva zakon. Da bi v bodoče veroučitelji spet ne naleteli na težave pri napredovanju, je zateval dr. Pivko v svojem amandmanu, naj se veroučiteljem na narodnih in meščanskih šolah prizna pravica do enakega napredovanja kakor ostalim učiteljem. Minister dr. Stanković je ta amandman sprejel. Sprejet je bil tudi drugi amandman, ki gre za tem, da bi ne nastali spori glede pristojnosti banske uprave ali prosvetnega ministrstva za primer, da bi prizadeti roditelji zahtevali verouk na posameznih šolah. V ostalem je skupščinski odbor sprejel zakonski načrt z manjšimi spremembami, ki so predvsem stilnega značaja. Člen 1. je bil postavljen na konec zakonskega načrta.

Poročilo odbora je podal narodni poslanec Dušan **Živančević**, ki je obrazložil pomen verskega pouka z nacionalnega stališča.

Zakonski načrt je bil sprejet v načelu s 124 proti 1 glasu. V podrobnostih in definitivno ga je skupščina sprejela z aklamacijo. Dnevni red je bil s tem izčrpan in je bila seja ob 12.15 zaključena.

Tik pred sejo Narodne skupščine je med 9. in 10. uro zasedal tudi skupščinski odbor za proučitev novega invalidskega zakona. Seje se je udeležil tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj, ki je podal krajše poročilo o finančnem efektu novega zakonskega načrta, ki predvideva okrog 48 milijonov Din novih izdatkov. Odbor je sklenil, da povabi na svojo prihodnjo sejo finančnega ministra, da naj poda o tem vprašanju svoje mnenje. Odbor je izvolil tudi ožji odbor, ki naj zbere celokupno gradivo, nanašajoče se na predloženi zakonski načrt, ga prouči in o njem poda svoje posebno poročilo. Ožji odbor bo moral upoštevati tudi veliko število invalidskih prošenj, ki so bile poslane Narodni skupščini ter črpati iz njih potrebne elemente za eventualno spremembo predloženega zakonskega načrta. Poleg drugih sta bila izvoljena v ožji odbor narodna poslanca dr. Stane **Rape** in **Prekoršek**.

Beograd, 26. julija. p. Narodni poslanci iz dravske banovine so imeli danes skupno konferenco, ki se je je udeležil tudi prosvetni minister dr. Radenko Stanković. Razpravljali so o dislokaciji šol v dravski banovini. O tem vprašanju sta določena za referenta narodna poslanca dr. Ljudevit Pivko in dr. Stane Rape.

Sestanek senata

Beograd, 26. julija. p. Za jutri dopoldne ob 10. je napovedana prva seja senata v njegovem poletnem zasedanju. Na dnevnem redu je volitev enega člana v finančni odbor. Senat bo na tem svojem zasedanju obravnaval zakone, ki jih je že sprejela Narodna skupščina, in sicer zakon o Rdečem križu, zakon o bosanskem agraru, 11 mednarodnih konvencij in sporazumov ter zakon o verskem pouku na narodnih, meščanskih in srednjih šolah ter učiteljiščih. Zasedanje senata se bo bržkone že v petek zaključilo, nakar se prično tudi za senat poletne počitnice.

Balbo se vrača

Shediac, 26. julija. AA. Tu je pristala na povratku v Evropo Balbova letalska eskadra.

Gömbös pri Mussoliniju

Prvi razgovor madžarskega ministrskega predsednika z Mussolinijem — Glavni predmet razmerje med Madžarsko in Avstrijo

Rim, 26. julija. d. Madžarski ministrski predsednik Gömbös je snoči ob 23. prispel v spremstvu zunanjega ministra Kanye in političnega direktorja v madžarskem zunanjem ministrstvu barona Apora v Rim. Davi se je vršil v prisotnosti državnega podtajnika Suvicha in zunanjega ministra Kanye prvi sestanek obeh državnikov. O čem sta prav za prav Mussolini in Gömbös konferirala, doslej še ni mogoče presoditi. V političnih krogih mislijo, da je bil glavni predmet razgovorov razmerje med Madžarsko in Avstrijo, ker je Italiji do tega, da pride do gospodarskega zbližanja med Dunajem in Budimpešto, da tako okrepi svojo pozicijo nasproti Nemčiji in Mali antanti. V zvezi s temi razgovori naglašajo, da omogoča pakt štirih razpravljanje o tem vprašanju s čisto drugega vidika kakor pa pri zadnjem Gömbösovem obisku v Rimu meseca novembra. Tako piše »Messagero«: Pakt štirih je korenito izpremenil mednarodno politično ozračje in ustvaril dosti možnosti iniciativ za medsebojno zbližanje in sporazumljenje. »Gazzetta del Popolo« pa misli, da bosta oba predsednika načela vprašanja, ticoča se odnošajev med obema državama, ki so sedaj dobila čisto drug pomen v novem mednarodnem položaju, kakršnega je ustvaril pakt štirih.

Poročevalec »Pester Lloyda« izjavlja na podlagi pooblastila ministrskega predsednika Gömbösa, da sta madžarska državnika zapuščala palačo »Venezia« z največjim zadovoljstvom in v radostnem razpoloženju po poldrugo uro trajajočem razgovoru z Mussolinijem, v katerem se je pokazalo popolno soglasje v vseh političnih in gospodarskih vprašanjih. Prihodnji sestanek Mussolinija in Gömbösa bo jutri dopoldne.

V političnem razmišljanju o rimskih razgovorih pravi »Pester Lloyd«, da obstoja sedaj kombinacija političnih problemov z gospodarskimi problemi v Podunavju in da se je dosegla točka, na kateri se veže gospodarstvo s politiko in zahteva rešitev v Podunavju, ki se tiče gospodarskega in političnega kalkulacijskega območja močno nasprotujočih si evropskih interesov.

Pariz, 26. julija. s. K razgovorom madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa z Mussolinijem javlja rimski poročevalec »Tempsa«, da smatrajo v madžarskih diplomatskih krogih razpravo o vprašanju vzhodnega Locarna za nemogočo. Prav tako je zelo dvomljivo, da bi se razpravljalo o vprašanju revizije mirovne pogodbe. Zastopnik »Tempsa« pravi, da so predmet posvetovanj samo vprašanja italijansko - madžarskih odnošajev ter odnošajev med Madžarsko in Nemčijo in med Madžarsko in Avstrijo.

Bolgarska pred odločitvijo

Meseca septembra bosta posetila Sofijo Izmet paša in Titulescu, ki bosta skušala pregovoriti bolgarsko vlado za sodelovanje balkanskih držav

Sofija, 26. julija. AA. Meseca septembra pričakujejo v Sofiji obisk predsednika turške vlade Izmet paše, zunanjega ministra Tevfika Ruždi-beja in rumunskega zunanjega ministra Titulesca. Obiski so v zvezi z mednarodnim položajem, ki je nastal po podpisu pakta štirih in konvencije o definiciji napadalca.

Bolgarija je doslej stala ob strani in čakala mednarodnih dogodkov, ki bi jih eventuelno mogla izkoristiti za izpolnitev svojih aspiracij. Zato se tudi ni hotela uradno opredeliti k nobeni skupini evropskih držav. Njena politična neopredeljenost v mednarodnem življenju pa jo je spravila tako rekoč v popolno mednarodno izolacijo, ki jo brez pridržkov priznavajo tudi vsi bolgarski politični krogi in je Bolgariji v veliko škodo. Njeni odgovorni činitelji streme zato sedaj za tem, da bi mednarodni položaj Bolgarske popravili, kolikor je mogoče.

Dobro informirani list »Zora« prinaša v včerajšnji številki naslednje poročilo o bližnjem obisku tujih državnikov:

Prihod predsednika turške vlade v Sofijo je že sklenjen. Sedaj gre le še za datum njegovega obiska. Napovedan je tudi obisk rumunskega zunanjega ministra Titulesca, ki bo najbrže sredi septembra.

List »Slovo« prinaša članek »Goste dobimo«, v katerem ugotavlja, da postajajo kljub temu, da veže Bolgarijo in Turčijo prijateljstvo, njuni medsebojni trgovinski odnošaji čimdalje slabši, in sicer zaradi visokih carinskih barijer, ki ju dele. Glede Rumunije pravi list, da že deset let zavlačuje gradnjo mosta čez Dunav, ki bi pospešil razvoj bolgarske zunanje trgovine. Na septembrskem sestanku bi se moralo urediti tudi to vprašanje, drugače bo Titulescov obisk samo dejanje nepotrebne kurtoazje. Članek zaključuje z besedami: »Brez dvoma bomo kmalu dobili predlog, naj sklenemo pakt z našimi sosedi. Mi se moramo vsakemu takemu predlogu odzvati, ker je naša iskrenost neizpodbitna.«

Francosko-ruska vojaška pogodba

London, 26. julija. n. »Daily Express« poroča o bližnji zaključitvi francosko-ruske vojaške pogodbe. Sklenila se bo po prizadevanju francoskega in poljskega generalnega štaba in se bo nanašala predvsem na francoske in poljske dobave vojnega materijala Sovjetski Rusiji za dolgoročne kredite. Nadalje pripominja »Daily Express«, da je pogodba v političnem pogledu očitno naperjena proti Nemčiji. Francija, ki je bila doslej ogorčena nasprotnica Sovjetske Rusije, se je odločila za tesno politično in gospodarsko sodelovanje z Moskvo iz bojazni pred namerami nemškega narodnega socializma.

Kralj Zogu hudo bolan

Podgorica, 26 julija g. Po izjavah potnikov, ki so v zadnjem času prispeli semkaj iz Albanije, je zdravstveno stanje albanskega kralja Ahmeda Zoga kljub vsem demantijem albanske vlade zelo nezadovoljivo. Kraljeva bolezen se je tako poslabšala, da se bavijo že s pripravami za prestolonasledstvo.

Londonska konferenca pričetek velikega dela

G. minister Ivan Mohorič se je včeraj vrnil iz Londona, kjer je zastopal našo državo kot član jugoslovenske delegacije na svetovni gospodarski konferenci. G. minister se je ljubeznivo odzval naši prošnji, naj označi za čitatelje »Jutra« svoje vtise z londonske konference in svoje poglede na njeno delo.

Danes zaključuje svetovna gospodarska konferenca v Londonu svoja posvetovanja, ki so trajala poldrugi mesec. Improvizirani svetovni gospodarski parlament se na nedoločen čas razhaja. Razni komentarji spremljajo njegovo zaključitev. Mnogi se radujejo, da konferenca ni izoblikovala obveznih mednarodnih sporazumov, ki naj bi dali svetovnemu gospodarstvu novo ustavo. Mnogi so zopet razočarani, ker so pričakovali od londonske konference neposrednega vpliva na rešitev gospodarske depresije in gojili nade, ki jih nobena konferenca ne more izpolniti. Pri vsem tem pa je vendar vedno večje število onih, ki dobro uvidevajo in razumejo, da konferenca ni mogla dati drugih rezultatov, kakor jih je dala.

Časopisje je sproti podrobno poročalo o poteku konference in so čitateljem položaji v vseh fazah dobro znani. Zato se danes ob zaključku konference lahko omejim na kratko oceno njenega dela in uspehov.

Londonska konferenca prinaša namesto obveznih mednarodnih pogodb, kar je bilo prvotno zamišljeno kot njena glavna naloga, na zunaj le veliko zbirko gospodarskih priporočil in sklepov, po katerih naj bi se v bodoče upravljala gospodarska in valutna politika. Mnogi označujejo ta zaključek kot velik polom in vidijo v tem popoln neuspeh. Jaz ne morem deliti tega naziranja. Bil sem od prvega početka glede možnosti neposrednih vidnih uspehov te konference zelo skeptičen in vsak lajik mora razumeti, da se nasprotujočih si gospodarskih interesov vseh držav sveta, ki se nahajajo danes v ostri medsebojni borbi, ki vedno manj izbira sredstva, ne da preko noči vliti v enotne oblike.

V Londonu se je sešlo 60 različnih narodov, predstavljenih z nad poldrugim tisočem delegatov. Delegati so predstavljali in zastopali najrazličnejše režime trgovinske politike, države z različno gospodarsko orijentacijo, z nasprotujočimi političnimi in nacionalnimi aspiracijami, ekonomskimi potrebami, socialno strukturo predstavljali narode in države z raznimi stopinjami tehničnega in kulturnega razvoja in končno z najraznovrstnejšimi pogoji za gospodarsko udejstvovanje. Različnosti naziranj, interesov in stališč take skupščine se ne da premostiti preko noči. Treba je medsebojnega spoznanja, zbližanja in upoštevanja, da se ustvarijo predpogoji za ono, kar je treba v splošnem interesu celega sveta ustvariti. Naivno bi bilo pričakovati, da bi mogla taka konferenca kot je bila londonska, sprejeti v tem kratkem času že po površni izmenjavi nazorov pozitivne sklepe, po katerih se obvežejo države, da opustijo dosedanje smeri svoje gospodarske politike, da ukinejo vse omejitve, da znižajo v diktiranih odstotkih carine in da dekretalno stabilizirajo svoje valute. Saj vendar predobro vemo, da nikdo ni šel brez stvarnih razlogov in namenov v ono smer gospodarske politike, ki se danes označuje kot napačna in pogrešna. Večini držav je bila ta politika vsiljena pod pritiskom zunanjih in notranjih razmer, na katerih tok se da le polagoma vplivati.

Londonska konferenca je imela zelo težko nalogo: **zaustaviti predvsem nadaljnje razkrajanje svetovnega gospodarstva in vedno opasnejše stopnjevanje gospodarskega boja**, v katerega so narodi v zadnjih letih zašli. **Ona je imela ustvariti premirje v tej borbi in nato pričeti graditi predpogoje za obnovo svetovne trgovine, za normalizacijo produkcije in obtoka.** Tako težka naloga se ne da rešiti v dobrem mesecu dni v takem obsegu, da bi se že danes mogli videti blagodejni rezultati dela konference, pa če smo vsi še tako prepričani o potrebi izpremembe v mednarodnih gospodarskih odnošajih, o potrebi obnovitve stalnosti, o potrebi discipliniranja produkcije napram sedanji pogubni neracionalnosti, anarhiji in brezglavosti. Treba je časa, da se vrnemo v mirnejše čase in stabilnejše odnošaje, če je to sploh še mogoče. **Ne smemo pozabiti, da je gospodarska situacija, kakor se nam pojavlja danes pred očmi, posledica velikih dogodkov zadnjih dveh desetletij v gospodarskem življenju narodov, ki so iz temelja spremenili sliko.** V tej dobi beleži produkcijska in prometna tehnika razvoj, ki ga pred vojno nikdo ni mogel slutiti. V tej dobi so se izvršili velikanski politični in socialni preobrati, ki so zapustili globoke brazde tudi na polju gospodarskih odnošajev. Včeraj je minilo 19 let od vojne napovedi, ki je izzvala svetovni požar, ki je preoblikoval miselnost ljudstva in je v gospodarskem oziru imel za posledico industrializacijo kolonij in agrarizacijo industrijskih držav, kar je končno vodilo do današnje izoliranosti narodov. Konferenca je imela tu samo naznačiti pot, po kateri je ta povratek mogoč in zdi se mi, da je to nalogo izvršila.

Organizacijski komite londonske konference je po instrukcijah eklicateljev izpustil z dnevnega reda problemov, ki jih je bilo treba obravnavati, eno najvažnejših vprašanj, **to je zadolževanje držav.** Tako so želeli Američani. Organizacijski komite je zato v svojem poročilu jasno naznačil, da so v praktičnem življenju gospodarska vprašanja medsebojno tako prepletena, da se vprašanje ureditve dolgov ne da izločiti z dnevnega reda in da brez uspešne ureditve problema dolgov ni izgleda na ukinitev zaprek, ki danes ovirajo svetovno gospodarstvo. Kljub temu so eklicatelji vztrajali na prvotnih instrukcijah. S tem so bili delo in izgledi na pozitivne uspehe vnaprej zelo zmanjšani, kar je tudi razprava takoj prve dni jasno potrdila.

Ob pričetku konference se je imelo takoj uveljaviti **carinsko premirje**, da se s tem ustvari atmosfera, ki je predpogoj vsakega sodelovanja. Toda carinsko premirje, ki se je potem dejansko sklenilo na početku konference, je **imelo le simboličen pomen. Praktično je bilo brez prave vrednosti**, kajti razne delegacije so pristale na carinsko premirje le pod mnogobrojnimi pogoji, ki so napravili praktičen efekt tega premirja zelo problematičen.

Na kritično točko je dospela konferenca pri vprašanju valutnega premirja. To je bila tudi najhujša preizkušnja za konferenco. Ameriko je bila medtem že potegnila divja špekulacija v zavraten vrtinec zacvetela je prividna konjunktura, ki se je pretekli teden na borzah zrušila v nič, zapuščajoč za seboj pošastne sledove milijardnih izgub. Vendar iztreznenje še vedno ni nastopilo. Američani mislijo, da je treba v sedanjih časih voditi tako valutno politiko, da se elastično prilagoduje vsakokratnemu nivoju cen in s tem regulira situacija. Čas bo pokazal, v koliko imajo prav. Zaenkrat jim mnogi ploskajo, drugi jih svare in odvračajo. Ob času konference pa je bil eksperiment v svoji prvi fazi tako primamljiv, da se ameriški poslovni svet ni dal odvrniti od njega. Kar je potem sledilo, veste iz časopisnih poročil. Meni osebno je v zadoščenje to, da je razprava na konferenci potrdila nazore, ki sem jih vedno zastopal, odkar je nastopila gospodarska depresija.

Gospodarski del konference je od brezplodne in brezizgledne razprave o trgovinski politiki prešel nato na **razmotrivanje problema organizacije produkcije glavnih potrošnih predmetov in na vprašanje javnih del.** Debata, ki se je razvila, je bila konkretna in koristna. V razpravi so se očrtali praktični interesi merodajnih činiteljev, ugotovile so se tudi vse težkoče in danes lahko rečemo, da je **že vidna kontura bodočih sporazumov, do katerih mora priti.** Pri nekaterih predmetih so se že vnaprej odredile nadaljnje posebne konference in komisije, ki bodo na osnovi londonskih razprav vodile stvar do končne ureditve. Tudi za javna dela se ima osnovati trajni odbor v okviru Društva narodov, ki bo na podlagi londonske razprave zasledoval problem do izvršitve. Ekonomski del je s svojo bogato literaturo predlogov in poročil, ki so bila tam podana, oplodil delovanje Društva narodov, ki je bilo na tem polju od neuspele konference o carinskem premirju iz leta 1929 tako rekoč v krizi in mu dal novega gradiva in inicijative za nadaljnje delovanje. Ves materijal bo zato proučavan naprej in in vsled tega se lahko smatra, da je bila londonska konferenca le prva etapa k ureditvi svetovnih gospodarskih vprašanj. Na državnikih, ki so se zbrali na londonski konferenci, je ležalo veliko breme odgovornosti za bodočo smer in razvoj prilik v svetovnem gospodarstvu. Nikdo ni mogel in ne more želeti, da naj se armada 36 milijonov brezposelnih, ki želijo dela, še poveča in socialna opasnost še bolj poostri. Vsakdo se tudi zaveda, da gremo v gospodarstvu kapitala novim prilikam nasproti in sovjetski delegati so lepo obrazložili, da so vse njihove današnje kalkulacije bazirane na upoštevanju kapitala v produkciji. Toda baš sedanja prehodna doba milijardnih izgub in nedoglednih polomov ustvarja ono nezaupanje, ki je duhovno ozadje cele sedanje krize. Končno vse države že danes uvidevajo, da z lastnimi napori in izoliranji ne morejo najti trajnega izhodišča iz današnjih težkoč in da bo treba tudi nekaj pretenzij žrtvovati, če se hoče priti do sporazuma. In zato je bilo morda celo dobro, da je kriza konference nastopila takoj v početku, ker so se problemi potem očrtali mnogo jasneje, kakor bi se bili brez te obremenilne preizkušnje.

Londonska konferenca je pričetek velikega dela in nikdo ne bi mogel nositi odgovornosti zato, da se pričeto delo v interesu miru in napredka sveta ne nadaljuje.

Bednostni fond dravske banovine

Ministrski svet je odobril ustanovitev posebnega bednostnega fonda za dravsko banovino v smislu predlogov ljubljanskega banovinskega sveta

Beograd, 26. julija. v. Ministrski svet je odobril osnovanje bednostnega fonda za dravsko banovino in njegov proračun za čas od 1. julija 1933 do 31. marca 1934 v iznosu 11,250.000 Din.

Izredne razmere v dravski banovini, kjer je kriza brezposelnosti zaradi gospodarske konfiguracije naših krajev mnogo večja nego drugod, so že spomladi napotile banovinski svet v Ljubljani, da je povodom razprave o banovinskem proračunu soglasno sklenil ustanovitev posebnega bednostnega sklada, ki naj bi dal banovini vsaj nekaj nujnih sredstev na razpolago za izvajanje nujnih javnih del v onih krajih dravske banovine, kjer vpliva brezposelnost na življenske pogoje prebivalstva. Prvotni proračun bednostnega sklada je znašal okrog 20 milijonov dinarjev, toda finančni minister dr. Djordjević je nekatere davščine, ki so bile predvidene za ta sklad, zavrnil, ker ni mogel nanje pristati. Proračun za bednostni sklad se je po njegovi želji revidiral in sicer tako, da je določena skupna vsota 11,250.000 Din. Tudi napram revidiranemu proračunu so obstojali sicer še marsikateri pomisleki in se je zlasti v industrijskih krogih pojavila akcija proti nadaljnji obremenitvi industrije. Razvoj gospodarskega položaja v naših krajih pa je dokazal, da se ne da več čakati s širokopoteznejšo akcijo v krajih, kjer je beda zaradi brezposelnosti zavzela že zelo kritično stanje.

Poslanci Jugoslovenske nacionalne stranke iz dravske banovine so zato v zadnjem času vodili solidarno akcijo, da bi vlada odobrila ustanovitev bednostnega sklada za dravsko banovino kot izredno akcijo. Na današnji seji je ministrski svet po referatu finančnega ministra dr. Djordjevića in po obrazloženjih, ki sta jih podala gg. minister dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj, odobril izredni proračun bednostnega sklada v dravski banovini za proračunsko leto 1933-34 v višini 11,250.000 Din in sicer za čas od 1. julija 1933 do 31. marca 1934, to je do pričetka prihodnjega proračunskega leta.

Dohodki tega izrednega proračuna bodo naslednji:

1. Od obresti aktivnega salda pri tekočih računih se plača 5 odstotkov, ako znaša obrestna mera nad 4.5 odstotkov. Efekt se računa na 3 milijone Din.

2. Industrijski in obrtni delavci plačajo od svoje mezde pol odstotka, njihovi delodajalci pa od izplačil 1 odstotek. Efekt znaša 6,500.000 Din.

3. Uvede se izredni davek na dobiček delniških družb, ki znaša 5 odstotkov od državnega davka na izkazani čisti dobiček, ako ta dobiček ni višji kakor 6 odstotkov v podjetje investirane glavnice. Poviša se za četrt odstotka do 8 odstotkov čistega dobička in sicer do najvišje vsote 6.5 odstotka in 16 odstotkov čistega dobička. Podjetja in obrti iz prve skupine čl. 142 zakona o neposrednih davkih plačajo pol odstotka od državnega davka na čisti dobiček, če znaša 120.000 Din, in 1 odstotek, ako je dobiček večji kakor 200.000 Din. Efekt tega davka se računa na 2.5 milijona Din.

4. Podjetja, obvezana za javno polaganje računov, plačajo od tantijem, dnevnic, sejnin in drugih nagrad 10 odstotkov. Efekt se računa na 200.000 Din.

5. Tuji državljani plačajo od svojih plač in pokojnin, ako znašajo najmanj 2.500 do 3.500 Din, 1 odstotek, za vsakih nadaljnjih 1000 Din pa še pol odstotka. Efekt se računa na 2 milijona Din

6. Za izkoriščanje vodnih sil se plača 40 Din na leto od vsake konjske sile, odnosno pri električnih podjetjih 2 pari od vsake proizvedene kilovatne ure. Efekt znaša 500.000 Din.

Z bednostnim fondom bo razpolagal pod nadzorstvom poseben odbor po posebnem pravilniku, ki bo naknadno objavljen.

Zarota v Španiji

Zarotniki so bili španski fašistični elementi, ki so pripravljali prevrat za torek ponoči

Madrid, 26. julija. AA. Vlada nadaljuje s svojimi ukrepi proti nameravanim nemirom, ki naj bi bili po načrtu svojih pobudnikov vrgli sedanji režim. Doslej je bilo aretiranih nad tisoč oseb v vsej Španiji. Večina aretirancev je ostala v preiskovalnem zaporu. Notranji minister je izjavil, da vrši policija obširno čiščenje po vsej državi. Na drugi strani je parlament včeraj odobril zakonski načrt, po katerem bodo smele oblasti najostrejše nastopati proti aretirancem.

O pravem značaju zarote manjkajo še točni podatki, mislijo pa, da je šlo za gibanje po fašističnem zgledu, zakaj večina aretiranih mladih ljudi je imela legitimacije društva »Fašistična mladina«. Čeprav je ta organizacija očividno šele v početnem stanju, so vendarle pobudniki gibanja razpolagali z znatnimi vsotami denarja, čegar izvor je še neznan, pa tudi oboroženi so bili dobro.

V zvezi z odkritjem zarote aretirani anarhosindikalisti protestirajo proti aretacijam, češ, da nimajo ničesar skupnega s fašisti, toda oblast jih do novega ukrepa še ne namerava izpustiti. Iz vseh krajev poročajo, da vlada po zaslugi energičnih odredb popoln mir.

Pariz, 26. julija g. »Information« javlja iz Madrida: Aretacije po odkritju zadnje zarote proti vladi so končane. Skupno je bilo aretiranih okoli 2000 oseb. Preiskava se vrši v pospešenem tempu. List »Achora« piše, da so skoraj vsi aretiranci člani društva nacionalistične sindikalne omladinske organizacije, ki ima fašističen značaj. V stanovanjih voditeljev ter organizacije so našli mnogo delov strojnic, kompletne karabinke ter veliko količino municije. Ta materijal je bil vtihotapljen v Španijo preko Pirenejev. Dosedanja preiskava je dognala, da so bili vsi aretirani monarhistični elementi prav tako člani omenjene organizacije. Po poročilu istega lista je bil nameravan prevrat v noči od včeraj na danes. Prevratniki so najprej nameravali izvesti atentat na parlament ter nato zasesti pošto in brzojavno centralo ter druga javna poslopja v prestolnici. Vsa javna poslopja so močno zastražena.

Raketa povzročila požar

Dol, 26. julija.

V soboto okrog 22. ure je v Dolu ob Savi pričelo biti plat zvona in takoj nato se je oglasila gasilska tromba, ki je klicala gasilce na pomoč. Gorelo je obširno gospodarsko poslopje g. Ignacija Tomca v Zaborštu. Na kraj požara je prispelo prvo domače gasilno društvo že čez nekaj minut ter takoj stopilo v akcijo. Ne dolgo nato so prispela na pomoč še gasilska društva iz Beričevega, Pšate, Podgorice in Dolskega. Pa že prvima dvema se je posrečilo z vso požrtvovalnostjo in največjim naporom omejiti požar in odstraniti vsako nadaljnjo nevarnost.

Medtem je tudi že prispela k požaru žandarmerijska patrulja. Med potjo se ji je že sam javil povzročitelj požara, neki letoviščar, ki je pojasnil, da je streljal rakete z vojaško pištolo. Druga raketa je priletela na kostanj, stoječ poleg poslopja, od tu se je odbila na poslopje ter ga takoj vžgala. Naključje je tem bolj čudno, ker je poslopje stalo dosti samotno.

Požar je uničil podstrešje in mnogo krme. Škoda znaša lepe tisočake. Četudi so ogenj v velikem udušili, vendar so gasili ogorke še v nedeljo. Pri tem delu in najbrže zaradi moče se je porušil pri poslopju neki obok ter poškodoval dva delavca tako nevarno, da so ju morali takoj odpeljati v ljubljansko bolnico.

Eksplozija v turškem rudniku

Angora, 26. julija AA. V rudniku v Zonguldaku je eksplodiral treskavi plin. Deset rudarjev je ubilo.

Bolnica — kraljev dar Liki

Nj. Vel. kralj je odredil, naj se v Korenici zgradi na njegove stroške bolnica s šolsko polikliniko in kopališčem

Plitvice, 26. julija. Nj. Vel. kralj je o priliki svojega bivanja na Plitviških jezerih odredil, naj se na njegove troške zgradi v Korenici bolnica za prvo pomoč s šolsko polikliniko, kopališčem in pestovališčem za matere in otroke. Ban savske banovine ima nalogo, da visoko odredbo preko tehničnega oddelka banske uprave v Zagrebu v najkrajšem času izvede, po možnosti še letos.

V Plitvice je davi prispela kmetska sokolska četa iz male in romantične Otoke na Uni (srez Krupa), kjer je pred 50 leti počila prva puška v boju za osvoboditev Bosne. Deputacija je bila sprejeta v posebni avdijenci in je pozdravila kralja v imenu Mrkonjićeve krajine. Kralj se je ljubeznivo zahvalil članom čete in izrazil radost, da so ohranili spomin na njegovega blagopokojnega očeta kralja Petra. Nato se je pol ure razgovarjal s posameznimi člani sokolske čete.

Plitvice, 26. julija. Danes se je vršila v provizornem uradu bana savske banovine Perovića konferenca vseh zainteresiranih funkcionarjev o preureditvi in modernizaciji Plitviških jezer. Za osnovo so vzeli regulacijski načrt, ki ga je izdelal načelnik inž. Premužić. Gre za to, da se bodo mogle Plitvice že ob letu proglasiti za letovišče, s čimer bo tamkajšnje prebivalstvo mnogo pridobilo.

Kralj v Bihaču

Bihač, 26. julija. Dopoldne ob pol 12. se je nepričakovano pojavil v Bihaču avtomobil z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom. Spremljala sta ga maršal dvora, general Dimitrijević in adjutant general Pavlović. Avtomobil Nj. Vel. kralja je krenil skozi mesto do razvaline gradu Sokolca, ki leži ob Uni. Tu si je kralj ogledal dobro ohranjene razvaline in starine, nakar se je vrnil. Grad Sokolovac je bil zgrajen l. 1395. V Bihaču je ga. Jelka Kovačević hotela izročiti Nj. Vel. kralju zastavo, ki jo je bil l. 1875. poklonil tedanji knez Nikola Crnogorski bosanskim vstašem. V vrstah teh vstašev se je, kakor znano, boril tudi blagopokojni kralj Peter, oče sedanjega kralja Aleksandra.

Prva letošnja žrtev Triglava

Podrobnosti o smrtni nesreči 18-letnega Marjana Grebenca

Ljubljana, 26. julija.

Družina Franca Grebenca, vodje delavnice prometno-komercialnega oddelka železniške direkcije, stanujoča v Herbersteinovi ulici 2 (v Fondovih železničarskih hišah), je proti večeru prejela iz Mojstrane naslednjo brzojavko: »Marjan se je smrtno ponesrečil, pridite v Mojstrano. Zupanc«.

Nesreča, o kateri kratko poročamo po prvem telefonskem poročilu tudi na tretji strani, je družino bridko presenetila. Osemnajstletni Marjan, edini sin zakoncev Franca in Milene Grebenc, je bil gojenec šole železniških delavnic v Nišu. Pred kratkim je z izpitom uspešno absolviral prvi letnik in se pripeljal domov na 14dnevni dopust. Te dni ga je obiskal njegov dobri prijatelj Zupanc iz Zasavja in takoj sta se odločila za izlet v planine. Doma sta rekla, da pojdeta na Stol. Gosp. Franc Grebenc je slutil nesrečo in ni nikakor hotel pristati na izlet, vendar je slednjič na sinovo moledovanje le popustil. Namesto na Stol sta se mlada turista včeraj odpravila na Triglav. Prenočila sta v Aljaževem domu, nakar sta se davi vzpela po Tominškovi poti. Zupanc je stopal spredaj, Grebenc pa nekaj dalje za njim. Kakor je pozneje reševalcem povedal Zupanc, je Grebenc menda zgrešil pravo pot, ker ni točno sledil markacijam. Ko se je Zupanc ob nenadnem trušču ozrl, je le še videl, kako Grebenc pada v globino svojih 200 metrov. Čul je njegove obupne vzklike na pomoč, potem pa je vse zamrlo... Ves obupan si Zupanc nikakor ni vedel pomagati. Slučajno pa sta se vračala s Triglava znana naša turista Uroš Zupančič in Rekar. Ko jima je Zupanc povedal, kaj se je zgodilo, sta se nemudoma odpravila nizdol, a sta žal našla mladega ponesrečenca silno razbitega, že mrtvega. Odvzela sta mu dokumente in nato z Zupancem pohitela v Vrata, od koder je bila pozvana reševalna ekspedicija iz Mojstrane. Nemudno so se odpravili na pot Jože Čop, Miha Potočnik in še nekateri drugi, ki so po precejšnjem trudu spravili ponesrečenca v Mojstrano. Ponesrečencève dokumente je prinesel v Ljubljano trgovec Rudolf Mlakar iz Spodnje Šiške, ki je bil popoldne slučajno v Vratih.

Že sta navrtala litijsko blagajno —

ko ju je prijela roka pravice — Strel v nasilnega vlomilca — V občinski blagajni je bilo nad 50.000 Din

Litija, 26. julija.

Davi okrog 2. ure se je komandir patrulje Triplat s svojim tovarišem orožnikom Lorgerjem vrnil z obhoda domov na orožniško postajo, ki je nastanjena v isti hiši, kjer je tudi občinska pisarna. Ko sta odprla hišna vrata, sta začudena opazila, da so odprta tudi vrata, ki vodijo v občinsko pisarno. Oba orožnika sta se tedaj oprezno odpravila tjakaj in res sta ob svitu električne svetilke ugledala dva neznanca. Starejši je takoj pobegnil po hodniku. Drugega pa je orožnik Lorger pozval, naj obstane na mestu, sicer da bo rabil orožje. Predrzni neznanec pa se je mahoma pripravil k naskoku; obeh orožnikov se ni ustrašil, marveč se ju je hotel dejansko lotiti. V samoobrambi je tedaj orožnik Lorger ustrelil s puško. Krogla je zadela neznanca v levo ramé, katero mu je predrla in se nato odbila še na zidu.

Strel je alarmiral ostale orožnike, ki so prihiteli na pomoč, in vsem skupaj se je posrečilo vloviti in razorožiti oba neznanca. Takoj so ju preiskali in so pri njih našli najmodernejše vlomilsko orožje, tako zlasti specialiteto tržaških vlomilcev, svinjsko nogo, ter različne svedre, ki omogočajo tudi vlamljanje v najtrdnejše wertheimovke. Nadalje sta imela s seboj električno baterijo z zaslonko, ki posebno dobro služi previdnim vlomilcem.

Pri dolgotrajnem zaslišavanju, ki se je po aretaciji razvilo v orožniški pisarni, sta izpovedala, da se pišeta: prvi, ranjeni, France Leban, rojen 1902, drugi pa Jože Boštjančič, rojen 1897, oba iz Grgarja pod Sv. Goro v Julijski Benečiji. Trdita, da sta šele 20. t. m. neopažena prekoračila mejo in po vsestranskem ogledovanju krajev iskala primerne prilike za vlom. Sinoči sta prispela v Litijo in si najprej ogledala teren ter si za vlom izbrala občinsko posojilnico. Nato, pravita, sta se podala prenočevat v Svetčev kozolec na litijskem polju. Ko je bila ura dovolj pozna, sta pustila čevlje na kozolcu in se bosa previdno priplazila do litijske občinske pisarne.

Vsekakor sta padla v roke pravice dva zelo nevarna svedrovca. Občinsko blagajno sta imela že dobro navrtano, s svinjsko nogo sta že rezala ploščo. K sreči pa ima blagajna zelo močno ovojno steno, sicer bi bila pobrala plen pred prihodom obeh orožnikov.

A plen bi bil vsekakor izdaten, kajti v blagajni je bilo okrog 42.500 Din, plačanih zadnji čas na občinskih dokladah, razen tega pa so bili še nekateri drugi lepi zneski, med njimi 7000 Din, ki so jih kmetovalci zadnje dni vplačali za semensko ajdo.

Vse kaže, da sta bila vlomilca zelo dobro informirana o stanju blagajne, zatorej bo treba temeljito revidirati marsikatero njuno navedbo, predvsem pa dognati, kako dolgo že bivata v naših krajih in kakšne grehe imata doslej na vesti.

K ranjenemu Lebanu je bil takoj po njegovi aretaciji poklican okrožni zdravnik dr. Orel, ki je rano natančno preiskal, izpral in obvezal. Zdravljenje v bolnišnici ni potrebno. Po zaslišanju sta bila vlomilca davi oddana v litijske sodne zapore.

Učiteljski tečaj v Ljubljani

Na zadružno-gospodarskem tečaju učiteljstva, ki mu je sledil v ponedeljek idejni tečaj z zanimivima predavanjima gosp. podbana dr. Pirkmajerja in šolskega nadzornika g. M. Senkoviča o državljanski vzgoji v šoli in med narodom, je predaval v torek popoldne g. Miroslav Zor o šolskih zadrugah in zadrugah učencev ter o organizaciji učiteljev gospodarskih delavcev. Učitelj mora pričeti z gospodarsko vzgojo učencev že v šoli. Francozi imajo že nad 8000 dijaških zadrug, pa tudi v Nemčiji, Rumuniji in nekaterih slovanskih državah so že razvite. Njih domena je pred vsem navajanje k varčnosti, medsebojnemu sodelovanju in podpiranju ter preskrbovanje učencev s cenenim blagom. Načelstvo in nadzorstvo za druge naj bo v rokah učiteljev.

O narodni šoli v službi splošne vaške gospodarske kulture je predaval učitelj g Jurančič. Podeželsko mladino je treba že na osnovnih šolah vzgajati v ljubezni do kmetskega stanu, odraslim pa nuditi knjige in čtivo, ki bo odgovarjalo njegovi duši. Prehajanje kmetskih fantov in deklet v poklice, ki imajo urejen delovni čas, pomeni velik udarec za naše narodno gospodarstvo.

O vseh referatih se je razvila obširna razprava, ki je pokazala izredno zanimanje za vse predloge. S tem je bil sedanji tečaj zaključen, meseca avgusta pa se bo vršil še učiteljski tečaj za izvenšolsko delo učitelja.

Potresna katastrofa v Turčiji

Angora, 26. julija AA. V okolici Čivrila so čutili pet hudih potresnih sunkov. Dva med njimi sta bila posebno silovita. 43 hiš se je porušilo.

Seja vodstva JNS

Beograd, 26. julija v. Ob 5. popoldne se je sestal ožji glavni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke, ki je pod predsedstvom strankinega predsednika Nikole Uzunovića razpravljal o raznih tekočih strankinih zadevah.

Največji dok sveta

London, 26. julija AA. Danes dopoldne se je angleška kraljevska dvojica pripeljala na svoji jahti »Victoria and Albert« v Southampton. Tekom dopoldneva sta prisostvovala krstu največjega doka sveta, v katerem bodo lahko gradili ladje do 100 tisoč ton. Krst je opravila angleška kraljica, angleški kralj pa je imel otvoritveni govor, ki so ga hkratu oddajale oddajne postaje. Novi dok je posebno uspela mojstrovina angleških inženjerjev. Dolg je 360 m, širok pa 42 m.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Vedro ali deloma oblačno, stalno, zmerno toplo. — Situacija včerajšnjega dne: Anticiklon še vedno prevladuje nad večjim delom kontinenta ter je zaradi tega vreme stalno. Nad Sredozemskim morjem prav tako še vedno prevladuje relativno nižji pritisk. Kljub nočni insolaciji maksimum temperature ni prekoračil 30 stopinj Celzija. Pritisk je narasel v splošnem za 0.1 do 2 mm, najbolj v Primorju, najmanj v severozapadnih delih države. Temperature so narasle v centralnih krajih povprečno za 1 do 2 stopinji, drugod so ostale nespremenjene ali pa so padle za 1 do 5 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Jasno vreme bo trajalo dalje, še bolj vroče. lokalni vetrovi.

Naši kraji in ljudje

Tivolski park — ponos Ljubljane

Ljubljana, 26. julija.

Pred leti, ko smo se sprehajali še po netlakovani Aleksandrovi cesti, si v duhu pač nihče razen ustvarjajočega umetnika ni mogel naslikati njene sedanje velikomestne lepote, a prav tako ne smotrne preureditve drugih cest, zlasti ne Kongresnega trga, Vegove ulice, Cojzove ceste in trimostja. Ali kakor je bila preureditev teh cest in trgov nujna ne le v lepotnem, ampak tudi v prometnem pogledu, tako je bila končna ureditev in zazidava Aleksandrove ceste s primernimi palačami nujna kot vhod v največji in najlepši park — v Tivoli.

Nekoč zapuščeni, še tu in tam močvirnati in poljsko zaraščeni travniki so dajali starim drevoredom dokaj podeželsko podobo, ki je ni bil vesel ne meščan, še manj tujec. Kako čudovit pa je pogled na ves Tivoli danes! Zlasti na velikomestno urejeni promenadni drevored, trajno delo profesorja Plečnika. Razdeljen z belimi kamenitimi stebri svetilk v levo in desno pot in obdan s krasnim po angleškem vzoru urejenim parkom, razodeva vse naše stremljenje po redu in lepoti, za hotenje Ljubljane, postati če že ne po velikosti pa vsaj po lepoti enaka drugim bogatim evropskim mestom.

Takoj, ko pride človek z Aleksandrove ceste preko Bleiweisove do Trubarjevega parka, spozna vso rast v vsakem pogledu naglo napredujočega mesta. Na levi strani je mlad gaj topolov, ki se vrste od Bleiweisove ceste do železniškega tira, po štirje v eni vrsti. Na desni jih je tudi nekaj — a okolica okoli njih še čaka izpopolnitve, ko bo dovršena pravoslavna cerkev. Sicer je glede lege te cerkve nemalo pomislekov. Vendar stoji, in upati je, da v ničemer ne bo motila kraja. Stari, idilični Trubarjev park je res izginil in nihče več ne bo v njem mogel ob padajočem listju doživljati jesenske elegije. Mladi ljubljanski rod, bolj velikomesten od starega, pa si poišče novih kotičkov — ali pa več luči, ki jo ima dovolj ves Tivoli.

Brž ko prestopi človek železniško progo, ga prevzame za mesto nenavadna širina neba. Saj park je prav za prav v mestu in prehod je res presenetljiv, mahoma sproščujoč. Sinje nebo ni z ničemer skrito. Na severu in jugu hribi, v ozadju, za tivolskim gradom pa gozd, ki s svojo zmerno višino nepremagljivo vabi pozimi in poleti miru in počitka željnega meščana.

Morda je angleški park za Tivoli in tudi za našega meščana res najprimernejši. Neko posebno, tiho, a vendar nenavadno pisano življenje diha iz njega. Takoj pri vhodu na levi strani je skoroda majhen botaničen cvetlični vrt. Zdaj so vrtnice tam v polnem cvetu in širijo ob mirnem vremenu omamen vonj. Malo dalje je svet otrok, ki se je zaradi sence preselil s pravega igrišča v drevored. Sicer pa je tam res bolj prijetno. Tla so mehka in travnata. In otrok je v tej vročini tudi rajše v senci kakor na vročem pesku. Življenje gre tam svojo pot, ki je neizpremenljiva. Krdela otrok z materami in pestunjami poživljajo tišino, ki jo le zdaj pa zdaj zmoti vlak. Časih zajoka kak otrok. Ali dolgo se tam, kjer je vse le smeh in počitek, ne da jokati. Malo dobrih besed ali nasmeška in nad parkom je spet tišina, med otroki spet veselje.

Čim bolj pa se vijejo pota proti gornjemu, staremu parku, tem bolj resnobno je vse. Samotni izprehajalci, tu pa tam zasedene klopi, čim bolj skrite, tem boljše, dajejo že itak ustvarjeni resnobnosti še poseben poudarek. Takrat, ko še ni bilo vse te lepote, je moral biti Tivoli vsekakor bolj vesel. Pari so morali biti bolj nemoteni od ljudi. In pa stez, teh sto stez, še ni bilo, da bi se po njih pritihotapil kak nebodigatreba. In pa človeka park kot umetnina ni prav nič priklepal na sebe, mu ni dal po svoji organiziranosti misliti toliko na delo božje in človekove roke.

Zelo zanimiv je zlasti park na desni strani glavnega drevoreda. Krasne skupine drevja, cvetlične grede, velika rotunda v sredi in povsod poudarek na prostoru, ki se zdi, s širnim nebom nad njim, kakor da je neomejen. A kakor sta dolnji in srednji del prostorno res veličastna, tako je zgornji, ki je zaraščen s smrekami, jelkami in drugim drevjem preprosto lep, zaradi senčnosti krasen kontrast glede na spodnji del parka. Tu čutiš bližino gozda.

Na koncu gornjega dela parka se odpira razgled, kakršnega tujec bržkone ne pričakuje. Res da se ves park z glavnim drevoredom navidezno lahno vzpenja, a je vzpetina le znatna in nudi lep razgled na morje streh. Vse pa presega po svoji romantični lepoti starodavni Grad s svojim mračnim zidovjem, in pogled zdolž drevoreda na Aleksandrovo cesto in na nova velika poslopja, na nebotičnik, na Delavski dom, na Dukičeve hiše, na nedograjeno pravoslavno cerkev. Arhitektonsko se sicer zelo bijejo med seboj, različnost slogov in višina pa to stran mesta oddaleč prijetno poživljajo in dajejo vsemu velikomesten značaj, po svoji nedograjenosti nemalo obljubljajoč.

Gornji stari park pod tivolskim gradom je ostal kakršen je bil. Nima tistih razsežnosti kakor novi, ali s svojim lepim košatim drevjem je kakor oče proti veselo rastočemu sinu. Vodomet s fantkom, ki neustrašljivo noč in dan stiska k sebi ribo, da brizga voda iz nje visoko z zrak, je zmirom predmet razglabljanja nadobudnih glavic. Ta del parka, ki je po svoji starosti najbolj priljubljen, uživa še zmirom največ dobre volje starega in mladega ljubljanskega rodu. Odtod dalje pa je gozd s svojimi skrivnostmi, ki čaka še umetelne roke.

Svet se dviga bolj strmo proti »Švicariji«. Človek že misli, da bi se kje malo odpočil, kar se mu razgrne čudovita podoba.

Tiste stare kotanje, tolikanj opevanega studenca »Hipokrene« — ni nikjer več videti. Vse je zasuto. A od beline in zelenja se kar blišči.

Letno gledališče.

Tam, kjer je še lani bilo otroško igrišče, je zdaj svet za nekaj metrov dvignjen. Štirioglata, z drobnim peskom posuta ploskev naj bi bila prostor za igralce. Pred njo, v razdalji kakih treh štirih metrov pa se vzpenja široko, terasno stopnišče za gledalce, ki se konča v veliki, prostrani terasi, pod katero je, zdaj globoko v zemlji, nekoč curljala »Hipokrena«. A dasi je svet dvignjen tam za kake štiri metre, so drevesa le ostala. Da pa debla ne bi trpela, so jih obzidali z lomljencem, tako da je oddaleč videti, kakor bi rasla iz vodnjakov. Sredi terase stoji, kakor ustvarjen za ta novi, preurejeni kraj, vodnjak s pozlačenim ženskim kipom na vrhu. Prej je ta vodnjak stal precej niže, na desni strani gradu, skrit med drevjem in zanemarjen, da se mu je človek rajše ognil. Zdaj pa daje vsej galerijski terasi vtisk čarobnosti. Pozlačena figura se lepo sklada z zelenim baldahinom, ki se boči nad vso teraso kakor kupola.

Ta kraj, ki bo ali pa ne bo letno gledališče — postaja nekak središčni prehod iz parkov v gozd. Življenje je tam od dne do dne bolj pisano. Zlasti okoli vodnjaka s pitno vodo, ki vabi žejne k sebi. A ne le ta terasni svet, tudi pot levo od njega, proti ribniku, priklepa nase izprehajalca. Zravnana s prejšnjo kotanjasto trato in razširjena se zdi, kakor da je nastal tudi ob njej povsem nov svet. Krasen je pogled na visoki breg, na gozdni parobek, ki je ves obložen z zeleno rušo, očem pravo zdravje. Čudno pa je, da je tudi tu podoba kraja zdaj videti zelo baročna. Vse je umirjeno in dela vtisk dovršenosti. In ko izgine še tivolski ribnik, to leglo komarjev, ko pride do veljave še severni del Tivolija, bo ves park dokaz naše kulturne moči, zgovorna priča našega stremljenja po lepoti in zdravju.

Pretresljiva tragedija mladosti

Subotica, 26. julija.

Poročali smo že, kako tragično sta končala svoje življenje mlada zaljubljenca, 25-letni Predrag Barački in 18letna Bela Nedeljkova. Povod njunega samomora je bil ogorčen odpor Predragovega očeta proti zaroki z mlado Belo. Oče je sina, ki ni hotel zapustiti svoje izvoljenke, izobčil iz rodbine in preklel ter to tudi objavil v listih.

Predragov oče, Nenad Barački je bil do l. 1921. pravoslavni duhovnik v mali vasi Sirig blizu Segedina in velik prijatelj Milana Nedeljkova, uglednega posestnika v isti vasi. Njuni otroci so se vsak dan igrali pred malo pravoslavno cerkvijo sredi vasi in so prihajali tudi drug k drugemu v vas. Po svetovni vojni sta Barački in Nedeljkov optirala za našo državo in je Barački dobil mesto veroučitelja na učiteljišču v Somboru, Nedeljkov pa si je kupil lepo posestvo v Horgošu. Pred nekaj leti pa je bil Barački upokojen in je dobil mesto paroha v Horgošu. Stara prijatelja sta bila vesela, da ju je spet usoda združila v enem in istem kraju, še bolj pa so se veselili snidenja njuni otroci. Predrag in Bela sta se v spominu na srečno otroško dobo zaljubila in je bil Belin oče vesel te srčne zveze. Predragov oče, ki pa je imel najbrž kake druge namene s svojim sinom, pa je takoj, ko je opazil razvoj mlade ljubezni, prekinil vse zveze s svojim starim prijateljem in tudi sinu prepovedal vsake stike z Nedeljkovo rodbino.

Sin pa se ni vdal in je postala očetova jeza tako strastna, da ji je dajal duška pred sovaščani in celo pri neki svoji pridigi v cerkvi. Stari Nedeljkov ni mogel razumeti, na kak način se je staro prijateljstvo spremenilo v toliko sovraštvo, hčerini ljubezni sicer ni nasprotoval, brigal pa se je za to, da njegova hči ne bi dajala povoda za nove izbruhe sovraštva Predragovega očeta. Ko je Predrag svojemu očetu povedal, da se bo poročil tudi proti njegovi volji z Belo, je prišlo med njima do spora, ki je bil povod tragičnega konca mladih zaljubljencev.

Po tragediji je stari Barački tako-le brzojavil svoji ženi in ostalim članom svoje rodbine, ki so bili na počitnicah v Somboru: »Predrag je izvršil samomor z ono nesrečnico. Oba sta na tukajšnjem pravoslavnem pokopališču. Pogreba se ne bom udeležil in zahtevam, da tudi vi tega ne storite.« Mati je vseeno prihitela k pogrebu nesrečnih mladencev, ki sta bila položena v skupni grob. Oče pokojne Bele bo sedaj tožil Baračkega zaradi mnogih žalitev in pa zaradi tega, ker ga smatra za povzročitelja tragedije.

Tako se bo torej še sodišče bavilo z žalostnim primerom strogosti in sebičnosti staršev, ki ni udomačena samo po naših južnih krajih, kjer se kupujejo in prodajajo neveste, temveč tudi v onih krogih, ki bi po svoji izobrazbi morali imeti dovoli smisla za srčne zadeve svojih otrok, in ki jim socialni položaj ne nalaga potrebe ocenjevanja delovnih sil, kakor je to pri kmečkih zadrugah na jugu.

Po stavki 50 delavcev na cesti

Ljubljana, 26. julija.

Stavka na Ljubljanici je končana na ta način, da se je odločila večina delavcev za nadaljevanje dela pod novimi pogoji. V torek zvečer je stavkalo še okrog 50 delavcev, ki niso hoteli pristati na pogoje. Podjetje pa je teh 50 delavcev nadomestilo z drugimi delavci, ki jih je našlo na Borzi dela ali pa so se prišli ponudit sami.

Na dopis Delavske zbornice je podjetje odgovorilo, da bodo dobili delavci v akordu za vagonček po 2.80 Din in ne samo po 2.60 Din, kakor se je določilo prvotno. Delavci so bili s tem zadovoljni, zlasti še, ker je LGD pristala tudi na to, za kar je šlo delavcem v glavnem, namreč, da jih pri akordnem delu ne bo nikdo silil uravnavati tudi tira, potiskati vagončke po tiru, da jih je zamogel odpeljati stroj in uravnavati zemljo za polaganje tirov. Baš pri tem bi delavci, zaposleni na akord, zgubili mnogo časa in s tem seveda tudi zaslužka. Če bi podjetje takoj sprva pristalo na take pogoje, pravijo delavci, sploh ne bi prišlo do stavke.

Onih 50 delavcev, ki so štrajkali še včeraj, podjetje ni sprejelo več na delo, ker je delovne moči nadomestilo že z drugimi. Vsi ti delavci, ki so zdaj izprti od dela, so prišli davi v DZ, kjer so iskali pomoči in nasveta. Proti LGD so vložili tožbo na obrtnem sodišču z motivacijo, da jim podjetje ni na pravilen način odpovedalo službe in jih je z uvedbo dela na akord postavilo pred nezaželjeno dejstvo.

Smrtna nesreča ob poti na Triglav

Mojstrana, 26. julija.

V Triglavskem pogorju se je davi pripetila smrtna nesreča. Dva mlada turista sta se snoči pripeljala iz Ljubljane do Mojstrane in se takoj odpravila do Aljaževega doma, kjer sta prenočila. Davi sta krenila dalje proti Triglavu. Vzpenjala sta se po Tominškovi poti navzgor, nenadoma pa je 18letni železničarjev sin Marijan Grebenc omagal. Odpovedale so mu noge in je padel čez navpično skalo v globino. Bil je baje na mestu mrtev. Popoldne je prispela vest o nesreči v Mojstrano, odkoder se je nemudoma odpravila reševalna ekspedicija v gore po ponesrečenca. Marijanov tovariš je ostal nepoškodovan.

Prijeten nedeljski oddih

ELIDA
Creme de chaque heure

Strela ubija

Krško, 26. julija.

Po neznosno vročem dopoldnevu so se v nedeljo okrog poldne približali hudourni oblaki nad krško pokrajino. Grozečo nevihto so javljali številni bliski, ki so razsvetljevali potemnelo nebo. Večkrat zapored je strela udarila v bližnje vrhove, enkrat tudi v strugo Save, kmalu popoldne pa se je razvedelo za tragično smrt šestletnega otroka, v katerega je treščilo.

Posestnik Pirnat iz Šenuš pri Krškem je imel na približno 300 m od doma oddaljenem polju pšenico. Ko je opazil bližajočo se nevihto, je v spremstvu svojega sinčka Jožka hitel po suho pšenico, katero je z dvema kravama srečno pripeljal že na domače dvorišče in ustavil pri podu. Medtem ko je sam hitel nazaj po izgubljeni snop, je sinček držal na vrvici obe vpreženi kravici. Nekaj hipov nato je okolico pretresel udar strele, in ko se je Pirnat vrnil na dvorišče se mu je nudila grozna slika. Na tleh poleg voza je nepremično ležal od strele ubit njegov nesrečni Jožek, a tudi obe kravi je strela ubila.

Zagonetno zastrupljenje dveh preužitkarjev

Celje, 26. julija.

Dopoldne je bila pred petčlanskim senatom na okrožnem sodišču v Celju razprava proti 37 letnemu Antonu Volčanjšku, posestniku in rudarju v Pokleku pri Blanci v sevniškem okraju, in njegovi 34 letni ženi Neži Volčanjškovi, ki sta bila obtožena, da sta ob koncu decembra 1932 v Pokleku sporazumno in po zrelem preudarku usmrtila 74 letno prevžitkarico Marijo Budnovo, da bi se rešila prevžitnih bremen.

Obtoženca sta 15. novembra 1929. kupila od Matilde Hlastanove njeno posestvo v Pokleku za 34.000 Din in prevzela v izročilni pogodbi iz l. 1924. določene in vknjižene stanovanjske in prevžitne pravice nad 70 let starega Jožefa Budne in njegove žene Marije. Ob koncu lanskega avgusta sta oba prevžitkarja na sumljiv način zbolela. Pravila sta, da sta imela v kleti hladno vodo, ki sta jo pila, kmalu pa ju je začelo peči v želodcu in prsih in pričela sta bruhati. Ko sta v isti vodi skuhala krompir in ga vrgla piščancem, so ti poginili. Od takrat sta oba prevžitkarja bolehala in se pritoževala sosedom, da sta bila gotovo od obdolžencev zastrupljena. Jožef Budna je umrl lani 3. oktobra. Po smrti svojega moža je Marija Budnova večkrat izjavila, da bi se rada izselila, ker se je bala, da bi jo obdolženca morda zopet ne zastrupila. Marija Budnova je umrla letos na Novega leta dan. Na podlagi nekega anonimnega pisma, ki ga je še isti dan prejel zdravnik g. dr. M. Škof, je bila 3. januarja izvršena obdukcija trupla Marije Budnove. Pri kemični preiskavi njenih notranjih organov, ki jo je izvršil fiziološki institut ljubljanske univerze, so našli precejšnjo množino arzena. Vseučiliški izvedenci so ugotovili kot vzrok smrti zastrupljenje z arzenom. Sum je padel takoj na Antona Volčanjška in njegovo ženo Nežo, ki je odločno zanikala krivdo.

Senat je ob 13.30 razglasil sodbo: oba oproščena zaradi pomanjkanja dokazov.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo **»Franz Josefovo« vodo** zlasti bolni na črevesju, ledvicah in jetrih in žolcu, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvaja. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Anton Jakl,

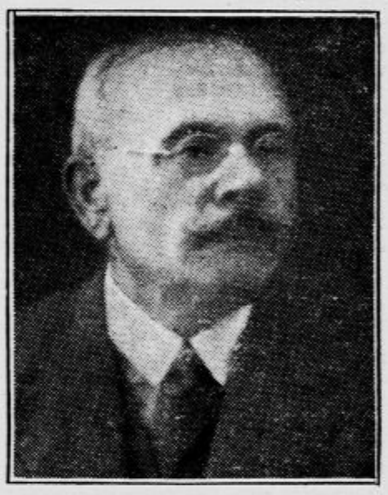

naš odlični glasbenik, je praznoval 60letnico. Za razvoj narodne pesmi ima veliko zasluge. Saj je priredil za godbo na pihala nebroj slovenskih in drugih slovanskih pesmi, da jih sedaj godbe kaj rade igrajo pri raznih prilikah po vsej domovini. Naj ostane jubilant še dolgo čil in ustvarjajoč!

Danes ob 4., ¼8. in ¼10. zvečer!
Slavni komik
FELIKS BRESSART
je zaljubljen, strasten, ljubosumen, nasilen in velekomičen v šaloigri
Cilinder sreče
Sodelujejo: Charlotte Ander, Oskar Sima, Adela Sandrock.
Glasba: Bruno Granichstädten
Kot predigra: »Paramountov tednik«
Elitni kino Matica
Telefon 2124
Kljub premiere znižane letne cene!

Kulturni pregled

Dvojni zvezek „Ljubljanskega Zvona“

Te dni se bo naročnikom razposlal 7./8., t. j. počitniški zvezek »Ljubljanskega Zvona«. Izšel je na 128 straneh in prinaša obilo zanimivega štiva, ki je dovolj pestro in sodobno, da bo lahko v veselje vsakemu inteligentnemu čitatelju.

Na uvodni strani je izšel kratek članek dr. K. Dobide, »Slovenska narodna galerija«: počastitev pomenljivega dné v naši kulturni kroniki, ko so bile končno urejene zbirke Narodne galerije izročene javnosti. — Aktualno vprašane našega gledališča in njegove krize je dalo snov daljšemu eseju Antona Lajovica »Naša gledališka petletka«. Pisec predvsem poudarja, da je treba »naloge našega gledališča dogledati na daljšo dobo in za uspešno akcijo ustvariti dalekosežnejši načrt z globoko perspektivo.« Namestu krparij in trenutnih rešitev zahteva pisec temeljitejše reševanje celotnega kompleksa vprašanj, ki se mu pravi Narodno gledališče. Med drugim predlaga, da naj se abonentje za gledališče nabirajo tako kot naročniki za knjižne zbirke. Pri tem ugotavlja pisec pač dovolj značilno dejstvo, da je v Ljubljani nad 80 advokatov, izmed katerih so nemara trije ali štirje abonenti. 140 ljubljanskih zdravnikov je dalo komaj kakih deset abonentov. Najbolj značilno pa je dejstvo, da je univerza, »ta duhovni izbor in pretendirano najvišji cvet naše inteligence«, dala Narodnemu gledališču samo štiri abonente izmed 80 profesorjev in docentov. — V nadaljnjem kritizira pisec repertoarno politiko in zahteva tudi v tej smeri večjo smotrenost. Takisto se zaustavlja s kritičnimi mislimi pred problemom gledališke kritike. Njegova sociološka analiza našega gledališkega vprašanja je marsikje zadela v živo.

Za 50letnico smrti Ivana Turgenjeva je priobčil »Ljbljanski Zvon« članek Alekseja Remizova »Turgenjev — sanjski videc«. Ta delikatni esej, podan v tipičnem remizovljevskem slogu, je sloveči ruski pisatelj Remizov spisal nalašč za »Ljubljanski Zvon« in je bil preveden iz njegovega rokopisa. (Prevel N. Preobraženski).

Lirika v tem zvezku ni obilna. Zastopa jo Alojz Gradnik, ki je prispeval ciklus prevodov iz madžarske lirike. Poslovenil je štiri pesmi najboljšega sodobnega madžarskega lirika, žal že pokojnega Andrasa Adyja in po eno pesem Charlotte Lanyi, Desiderja Kosztolanyia in Piroske Rainchard. Posebno učinkovita je Adyjeva pesem »Madžarska ledina«, ki izraža svojsko svetobolje Madžarov, njih tiho žalost in čemečo grenkobo sredi širokih pust:

Moja noga bredé skoz dračje goščav:
preraščena polja in vranov vreščava.
Poznam ga predobro, ta grozni pozdrav:
to je madžarska puščava.

Nadaljnji leposlovni prispevek je kratka, groteskno - ironična črtica Fr. Lipaha »Krvnik Mavsar«, ki ji sledi novela Bratka Krefta »Komedijanti«, prav tako ironično - tragična: motiv o cirkuškem pritlikavcu, ki so ga nedavno pokopali v Ljubljani.

Vmes med obema pripovednima spisoma je objavljen prvi del razprave »Starogrška filozofija in Slovenci«, ki jo je spisal vseuč. prof. dr. France Veber. Razprava je zanimiv in nedvomno originalen donesek k narodnostnemu vprašanju; k njenim sklepom se bomo še vrnili, ko bo v prihodnji številki zaključena.

Esejistični slog enega največjih sodobnih čeških literarnih znanstvenikov in kritikov, brskega vseučil. profesorja Arna Novaka kaže Borkov prevod njegovega finega, v globine segajočega eseja »Narodni pomen Otokarja Březine«. O Arnu Novaku je »Ljubljanski Zvon« priobčil v eni prejšnjih številk prikaz Rajmunda Habřine. Prevod omenjenega eseja je pač dobra izpopolnitev tega poizkusa o možu, ki med današnjimi literarnimi teoretiki Češke zavzema prvo mesto za F. X. Šaldo.

Sledi pripovedni prispevek: nadaljevanje daljše povesti T. Seliškarja »Hiša brez oken«. Povest se bo nadaljevala v prihodnjih številkah. A. Debeljaka pregled »Iz portugalskega pesništva« je tudi to pot opremljen z mnogimi ljubkimi primeri iz poezije tega, pri nas kaj malo znanega naroda, ki je dal svetu nekoliko slavnih imen. Noben prijatelj tujih slovstev ne bo odložil Zvona, dokler ne prebere tudi te razprave.

Obzornik prinaša najprej članek univ. prof. dr. K. Ozvalda »Kriza rodbine in zahtevki evgenike«, ki na osnovi najnovejše literature in z modrimi pogledi k bistvu problemov premotriva eno najvažnejših in najusodnejših družbenih vprašanj. Dubrovniški kongres PEN-klubov komentira in s finim vživetjem v njegov vnanji in notranji potek opisuje v daljšem članku Alfonz Gspan. Sežiganje literature v Nemčiji in druge pojave, ki s svojo ostjo segajo globoko pod površje kulturnega življenja, glosira v članku »Literatura na grmadi« B. Borko. Zaključuje se Ivana Grahorja prispevek k sodobni problematiki »O filozofiji in aktualnosti socialnih vprašanj«.

Med književnimi poročili ocenjuje Fr. Onič Mirana Jarca študentovski roman »Novo mesto, Andrej Budal se zaustavlja pred novim Bevkovim romanom »Veliki Tomaž«, Stanko Janež pa kritizira Zorčeve »Bele menihe«. Zelo zanimiva je univ. prof. dr. A. Ogrisa ocena Uratnikovih »Pogledov na družabno in gospodarsko strukturo Slovenije«. Isti ocenjevalec poroča tudi o Drenikovem prevodu Borchardtove izdaje Marxovega »Kapitala«, medtem ko Albin Prepeluh zaključuje prikaz Hribarjevih Spominov. K. Dobida je prispeval oceno Vrhovnikovega spisa o zgodovinarju Ivanu Vrhovcu, Andrej Budal obravnava Tominčev prevod Benoitjeve »Atlantide«, T. Seliškar poroča o srbskohrvaškem prevodu Ottwaltovega justičnega romana »Jer oni znaju šta čine«, St. Janež pa prikazuje Rožencvetove »Pravljice«.

V Gledališkem pregledu najdeš daljši Grahorjev referat o ljubljanski drami. Gradivo vsebuje nekatere neznane verze † Dragutina M. Domjanića in dr. P. Strmška donesek »Aškerc v Šmarju«. V Zapiskih sta najprej dva nekrologa: B. Borko se spominja Dragutina M. Domjanića, A. Debeljak pa velike francoske poetese grofice de Noailles. N. P. je avtor zanimive literarne beležke »Pisateljski pogreški«, B. Borko pa referira o knjigi češkega sociologa in filozofa E. Chalupnega »Národni filosofie československé«. Kaj naroča F. X. Šalda mladim pesnikom, beleži M. Z. Sch., A. Gspan pa referira o informativnih in priložnostnih tiskih o priliki dubrovniškega kongresa. Dve krajši beležki zaključujeta ta dvojni zvezek našega najstarejšega literarno - kulturnega obzornika, ki je to pot pravi zbornik dobre, miselno vzpodbudne literature.

Beseda o stari in novi latinščini

V pariških »Les Nouvelles Littéraires« je izšel dne 22. t. m. Lefèvreov razgovor z znanim francoskim državnikom, bivšim finančnim ministrom Josephom Caillauxem. Med drugim se dotika tudi vprašanja kulture in s tem v zvezi problema klasičnih jezikov, ki so celo v Franciji močno nazadovali. Ob tej priliki pripoveduje ta francoski »realist«, da je kot di-

Domače vesti

• **Diplomski izpit na filozofski fakulteti v Ljubljani** so v junijskem terminu 1933 naredili in fakultetno diplomo prejeli ti-le kandidatje in kandidatinje: Bajželj Rudolf (iz filozofske skupine); Bezjak Fr. (iz matematične skupine); Dobovišek Karol (iz romanske skupine); Ivčić Vanda (iz romanske skupine); Jančič Ana (iz germanske skupine); Kovačič Edvin (iz matematične skupine); Macák Marija Ana (iz matematične skupine); Mizerit Edvard (iz romanske skupine); Pavelka Karol (iz germanske skupine); Pinter Marija (iz germanske skupine); Pirc Rosanda (iz romanske skupine); Potokar Milan (iz romanske skupine); Ravnihar Fedora (iz romanske skupine); Sotošek Janko (iz geografsko-historične skupine); Skok Svetopolk (iz romanske skupine); Wittine Magdalena (iz germanske skupine).

• **Angleško brodovje se poslavlja.** Angleške vojne ladje so včeraj zjutraj odplule proti Selcu in se tam združile z ladjami, ki so bile stacionirane v pristaniščih hrvatskega Primorja ter otoka Krka in Raba. Iz Selca so krenile ladje proti Boki Kotorski, kjer se bo zbralo skoraj vse angleško sredozemsko brodovje.

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova c. 12
najugodnejši nakup oblek
površnikov in vseh sportnih oblačil

• **Upokojenci prosijo za redno izplačevanje pokojnine.** Prejeli smo: Ta mesec je mnogo upokojencev prejelo pokojnino šele od 10. do 15. t. m. Vobče smo letos le dvakrat vsi prejeli pokojnino točno prvega. Neredno izplačevanje je mnogim povzročilo neprijetna iznenadenja. En sam primer: Najemnik — upokojenec ima dva podnajemnika, takisto upokojenca, ki sta se zavezala, da bosta najemščino na vsak način poravnala do 3. vsakega meseca. Ker pa že tri mesece nista pokojnine pravočasno prejela, je bilo najemniku stanovanje odpovedano. Ponovno so vsi trije prejeli pokojnino šele od 10. do 15. tek. m. Potrebni denar najeti je v tej krizi za upokojenca skoraj nemogoče. Zdaj so vsi trije na cesti. Upokojenci prosimo za odpomoč gg. poslance in senatorje.

• **Afere dr. Josipa Ribolija,** bivšega zagrebškega odvetnika, se bodo naposled le začele razpletati pred zagrebškim sodiščem. Ko so bile letos januarja razkrite njegove sleparije z vložnimi knjižicami, jo je umaknil preko meje v Italijo, kjer so ga zaprli zaradi dolgov, ki jih je napravil po hotelih, ravno tako je bilo z njim v Avstriji, v Beljaku in Celovcu Ko je odsedel svoje kazni, pa se je začel izdajati za jugoslovenskega političnega emigranta, da ne bi bil od avstrijskih oblasti izgnan v Jugoslavijo. S takimi lažmi pa ni imel uspeha in je bil te dni priveden v zagrebške zapore.

• **Pogreb ponesrečenega trgovca Hakkerja.** Iz Bregane nam poročajo: Ker ni bilo mogoče pravočasno dobiti dokumentov za prevoz v domovino, se je moral pogreb ponesrečenega trgovca Hackerja izvršiti tukaj. Iz Rumunije (Arad) so prispeli poleg pokojnikove žene njen brat in trgovski drug pokojnega. Ker je bil Hacker židovske vere, je opravil pogrebne dolžnosti rabin iz Zagreba. Ob odprtem grobu se je poslovil z ganljivimi besedami v francoskem jeziku pokojnikov svak, dočim je njegov trgovinski drug izpregovoril ob grobu v madžarskem jeziku. Pogreba se je udeležil tudi ljubljanski trgovec dr. Fran Jenko s soprogo, kakor tudi dosti občinstva iz Bregane, Jesenic in Obrežja.

• **Obup zaljubljene mladenke zaradi strogosti staršev.** Kakor v Subotici, sjer sta se ustrelila, kakor smo že poročali, dva mlada zaljubljenca, ker nista našla pri starših razumevanja za svoje srčne zadeve, tako je tudi te dni v okolici Velikega Bečkereka strogost staršev pognala mlado dekle v smrt. V Melencih je bila 17 letna Nada, hčerka bogatega mlinarja Sekulića na skrivaj zaljubljena v nekega mladeniča. Ko so starši zajeli pismo o tej mladi ljubezni, so tako karali in pestili svojo hčer, da je deklica obupana in ogorčena zbežala iz hiše. Zvečer so jo našli obešeno na skednju.

• **Nenavadna družinska tragedija.** Staro kmečko domačijo in čislano obitelj v vasi Vrbovcu v Bosni je na strašen način uničil spor med starim in mladim gospodarjem. Lani se je s hčerko 70 letnega posestnika Gligorja Mršića poročil mladi Pero Lazić, ki se je vselil v tastovo hišo. Med tastom in zetom so se v zadnjem času vrstili prepiri, ker ni bilo soglasja pri vodstvu gospodarstva. Tast in zet sta drug drugega odganjala od hiše. Pred nekaj dnevi sta se dejansko spopadla in je tast v silobranu zaklal zeta. Sodišče je starca do razprave pustilo na prostem Gligorjeva hči je takoj po tragični moževi smrti zblaznela, starec pa je v svojem obupu in kesu začel piti na vso moč. Ko so mu hčer, ki si je v blaznosti hotela vzeti življenje, odvedli v umobolnico, je šel v klet, legel pod sod žganja ter pil do nezavesti. Našli so ga mrtvega v mlaki razlitega žganja.

• **Proces z 2500 pričami in 100 kg težkimi spisi** se je, kakor smo že poročali, v ponedeljek začel pred okrožnim sodiščem v Banjaluki proti Abdulahu Dizdareviću, ki je kot referent sreskega načelstva v Kotorvarošu izvršil toliko sleparij in poneverb, da pišejo o njih preiskovalne oblasti že poldrugo leto cele skladovnice zapisnikov. Med preiskavo je bilo zaslišanih že okrog 2500 prič in oškodovancev in je po številu prič in po težini aktov to največji proces v zgodovini pravosodja v Bosni. Drugi dan razprave je braniteljem obtoženca uspelo uveljaviti še neke razbremenilne priče in je sedaj zaradi njih razprava preložena na nedoločen čas.

• **Zahvala.** Za vse čestitke, cvetje in druge dokaze naklonjenosti in prijateljstva se po svojem srečanju z Abrahamom zahvaljuje — Hinko Smrekar.

• **Dispanzer Osrednje protituberkulozne lige** v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20., ne posluje od 1. do 16. prihodnjega meseca.

• **Izletna vožnja na Sušak** 1. in 2. avgusta. Odhod izpred hotela »Stara pošta«, Kranj ob 6. zjutraj, kavarna »Evropa« ob 7. dne 1. avgusta. Cena vožnji za osebo 180 Din. Povratek 2. avgusta zvečer. Prijave poslati na avtopodjetje J. Goričan, Tržič.

• **Kaj vam je vendar, da ste tako bledi?** Gotovo vas muči glavobol, migrena ali nevralgija. Od prevelikih naporov so oslabljeni najbrž tudi živci in ste tako nesposobni za delo in tudi v nevarnosti težkih posledic. Lahko pa si pomagate, če vzamete eno ali dve tablete Pyramidona. Pyramidon učinkuje tudi proti raznim drugim bolečinam, kakor pri revmatizmu, zobobolu, itd. Kdor je enkrat preizkusil to sredstvo, se bo vedno k njemu zatekal. Upoštevajte ta nasvet in zahtevajte vedno originalne Pyramidon tablete »Bayer«.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Za pomoč gladujočim rudarjem zbira Sokolska župa Ljubljana prispevke po svojih edinicah, ki pošiljajo denar na pristojno mesto.** Ljubljanska sokolska društva se bodo odzvala temu pozivu človekoljubnosti in bratstva v nedeljo 6. avgusta z nabiranjem prispevkov po Ljubljani. Občinstvo najvljudneje opozarjamo na to akcijo in prosimo, da se blagohotno odzovejo naši prošnji, da omilimo bedo za narodno gospodarstvo vsekako zaslužnih podzemskih trpinov in njihovih družin, ki jih je gospodarska kriza brezupno udarila. Župna uprava sprejema darila proti potrdilu tudi v prehranjevalnem in oblačilnem blagu, kar naj se blagohotno dostavi popoldne od 15. do 19. ure v pisarno župne uprave na Taboru, vhod nasproti vojašnice, ali pa bo prišel na poziv kdo iskat. Imena prispevajočih se bodo objavila.

u— **Selitev tehniškega oddelka banske uprave.** Ta oddelek, ki je imel doslej svoje prostore v Kunstljevi hiši na Novem trgu, v kateri je bil že pred vojno tudi deželni gradbeni urad, je dobil pred časom odpoved prostorov, odnosno, lastnik je zahteval povišek najemnine. Ker ni prišlo do sporazuma se je urad odločil za preselitev. Nove prav ugodne prostore je dobil v hiši Pokojninskega zavoda v Gledališki ulici, kamor so se že preselile vse pisarne.

u— **Kolonija mestne občine ljubljanske v Breznici** se vrne v Ljubljano jutri ob 20.40 min. Starši naj pridejo po otroke točno ob napovedani uri na glavni kolodvor.

Proti tedenski odškodnini Din 10.–.

Vam posodimo izvrstno »Jubilarko«!
Ob enem Vas naučimo fotografirati!

Drogerija Gregorič d. z o. z.
LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 5

PROTI SONČNIH PEG ?..... ORISOL CREME !

Pazite na ime
NIGGEROL OLJE IN KREMA
(Patent štev. 5922), ki sta najstarejši, preizkušeni in najboljši sredstvi za solnčenje in masažo. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Kis za vlaganje sočivja
priznano dober v drogeriji
KANC, Nebotičnik in Židovska

u— **Društvo »Tabor«.** — Drevi predava tov. Škrap o gospodarstvu. Pridite!

u— **Konj z vozom je padel v Ljubljanico.** Na levem bregu Ljubljanice med trimostjem in Zmajskim mostom se je včeraj dopoldne ustavila z vozom posestnica Helena Škodlarjeva iz Bevk, ki je pripeljala v Ljubljano nekaj vreč krompirja. Posestnica sama je odšla pozneje po nekih opravkih, na vozu pa je pustila svojo 12 letno hčerko. Konj je nekaj časa mirno jedel predloženo mu seno, kmalu pa so mu jeli obadi vse prehudo nagajati. Ves nemiren je potegnil na desno proti Ljubljanici, kjer mu je naenkrat zmanjkalo tal in je padel čez škarpo v Ljubljaničino strugo. Dekletce na vozu je še pravočasno skočilo z voza, pri tem pa je vendarle prestalo veliko strahu. Konj je potegnil za seboj tudi voz, ki se je pri padcu domala razbil. Naključje in sreča sta hotela, da se konju ni pripetilo nič zlega in so ga mogli skoro popolnoma nepoškodovanega izvleči iz blatne struge pri šentpeterskem mostu.

u— **Žrtev lahkomiselnega življenja.** Zadnje čase je zbujala pozornost detektivov čedna deklica Ivanka, ki je posečala številne lokale v družbi že starejše grešnice Gabrijele V. Ivanko so včeraj ponoči aretirali. Na policiji je vsa v joku pripovedovala, da je žrtev Gabrijele, ki jo je kot služkinjo nagovorila, naj opusti službo, in prične kakor ona. Ivanka je poskusila in ji je jelo lahkomiselno življenje čedalje bolj ugajati. Na podlagi Ivankine izpovedi so aretirali tudi Gabrijelo in obe izročili sodišču.

u— **Dve žrtvi noža. Iz Cerknice so včeraj pripeljali v občo bolnico čevljarskega pomočnika Franceta Štruklja.** Odšel je bil ponoči v družbi svojega brata na vas. Kmalu se je zbrala na vasi večja fantovska družba, ki se je pa začela okrog 3. zjutraj prepirati. Kmalu se je razvnel krvav pretep in je obležal Štrukelj na tleh, osemkrat zaboden z nožem v hrbet, vrat in glavo. Štrukljevo stanje v bolnici je precej hudo. V Veliki Loki se je sporekel 32 letni posestnik Ignac Strah s svojim sosedom, ki ga je nato sunil z nožem v levo stran prsi.

u— **Prijet zaradi tihotapstva.** Bivšega poštnega pripravnika Borisa S. je že dalje časa zasledovala mariborska policija zaradi tihotapstva kokaina. Dolže ga, kakor smo že poročali iz Maribora, da je bil član tihotapske družbe, ki je dobavljala mamila največ iz Avstrije in jih spravljala v promet po naši banovini in v Zagrebu. Borisa so iskali v Primorju, a je bival v Ljubljani. Včeraj se je odpeljal nekam na deželo z avtobusom pa se je kmalu vrnil. Stražnik ga je počakal pri izstopu iz voza in ga odvedel na policijsko upravo. Borisa bodo odpravili v Maribor.

u— **Rajanje črnih in belih na Ljubljanici.** Nak, topot nam pa ne smejo ponagajati. S kopališča na Ljubljanici so bile odposlane sredi tedna nujne depeše vsem vremenarjem z nalogo, da odrinejo temne oblake daleč vstran, tako da bomo krog in krog gledali samo jasno nebo. V nedeljo se morata solnce kakor tudi sonce smejati ves ljubi dan in obsevati armado kopalcev na Ljubljanici, da bodo postali še bolj črni, sploh tako črni, da jim bo mogoče zdržati konkurenco tudi z samorcem, ki hodi že nekaj dni po Ljubljani in grozi, da se tudi sam (menda v družbi svoje Mimy) udeleži zanimivega tekmovanja: volitve najbolj črne in najbolj črnega. Beli bodo našli tolažbo ob zvokih godbe Sloge, pripravljenih pa je še obilo drugih presenečenj in dobrot.

Iz Maribora

a— **Odličen gost v Mariboru Te dni se je mudil v Mariboru sanitetni šef praške garnizije polkovnik dr. Karel Freja, ki je prispel pred dvema mesecema v Jugoslavijo in jo vso prepotoval. Gost se je mudil zadnje čase v Mežiški dolini, kjer se je odpočil in mnogo ribaril. Predvčerajšnjim se je pripeljal v Maribor in obiskal mnogo svojih znancev in prijateljev. Dr. Freja je star prijatelj našega naroda. Prostovoljno se je udeležil obeh balkanskih vojn, v svetovni vojni pa se je boril v dobrovoljskih vrstah v Dobrudži in pri Solunu.**

a— **Mestni župan g. dr. Lipold je včeraj zopet prevzel svoje županske posle.**

a— **Sprememba na okrajnem glavarstvu.** Včeraj dopoldne je prevzel posle novi okrajni glavar za Maribor-levi breg g. dr. Ivan Senekovič, od dosedanjega okrajnega glavarja g. dr. Marka Ipavica, ki je kot svetnik premeščen k banski upravi v Ljubljani.

a— **Mariborsko mestno načelstvo opozarja na razpis vojaških oblasti, po katerem se sprejme 50 mladeničev v vojaško-obrtno šolo v Kruševcu, 50 v vojaško obrtno šolo vojaško-tehničnega zavoda v Kragujevcu, večje število v zrakoplovno podčastniško šolo v Novem Sadu, dalje več gojencev v konjeniško šolo v Zemunu in več gojencev v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo v Divuljah v Dalmaciji. Prošnje se izvedo pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11.**

a— **Učencem in učenkam kmetijskih ter gospodinjskih šol se sporoča, ga bo okrajni kmetijski odbor za okraj Maribor-desni breg podelil 9 štipendij učencem kmetijskih šol in 3 štipendije učenkam kmetijskih gospodinjskih šol. S 5 Din kolkovane prošnje je vložiti do 10. avgusta na naslov: Sreski kmetijski odbor za srez Maribor desni breg. Prošnji je priložiti izkaz o velikosti posestva in obvezo staršev, da bo učenec ali učenka po končanem šolanju ostal na domačem posestvu in ne bo šel drugam v službo. Štipendije se bodo priznale le za sinove in hčere gospodarjev iz omenjenega okraja.**

a— **Počitniška kolonija »Podmladka Rdečega križa** se bo vrnila iz Kaštela Lukšića v torek 1. avgusta z osebnim vlakom, ki pride v Maribor ob 17.52. Starši dečkov se naprošajo, da pridejo iskat svoje otroke ob omenjeni uri na mariborski glavni kolodvor.

a— **Rekord mlade Mariborčanke.** Mlada Mariborčanka in knjigovodkinja gdč. Elica Bošnjakova iz Vrazove ulice je dosegla nov rekord v drobni pisavi. Napisala je na navadno poštno dopisnico 133 vrst, 3093 besed z 12.750 črkami.

a— **V mestnem parku bo priredilo mariborsko Olepševalno društvo drevi med 20. in 21.30 uro promenadni koncert.** Igrala bo vojaška godba.

a— **Trupla ponesrečenega Kaiserja najdeno.** Poročali smo o strašni nočni tragediji, ki se je pripetila pri Dravskem brodu v noči od ponedeljka na torek, ko je utonil 48 letni tlakovalec pri mariborski mestni občini Franc Kaiser, oče več nepreskrbljenih otrok. Njegovo trupla je Drava nepričakovano hitro izločila in so ga predvčerajšnjim popoldne našli v grmovju na ozemlju zrkovske občine pod Pobrežjem. Tezenski orožniki so na podlagi legitimacije, ki so jo našli pri utopljencu, dognali njegovo istovetnost in odredili prevoz trupla v mrtvašnico na pokopališču pri Sv. Mariji v Brežju, kjer bo pokopano.

a— **Grozna najdba v ribniku.** Kopalci so v Betnavskem ribniku, kjer je kopanje v ostalem oblastveno prepovedano, predvčerajšnjim popoldne našli bel zavoj, v katerem je bilo že skoraj docela razpadlo trupelce novorojenčka. Studeniški orožniki so ugotovili, da ga je vrgla v vodo v preteklji zimi dekla Albina Križanova. Lani v jeseni je Križanova rodila nezakonsko deklico, ki se je je rešila tako, da jo je vrgla v ribnik. Križanova je bila kmalu po zločinu aretirana in obsojena na daljšo dobo zapora. Trupelce so pokopali na pobreškem pokopališču.

a— **Na včerajšnjem živilskem trgu** je bilo v vsem, zlasti pa v novih vrtnih in poljskih pridelkih, obilo izbire. Cene so ostale napram preteklemu tednu brez bistvene spremembe. Pocenila se je deloma le perutnina. Prodajali so se piščanci po 15 do 25 Din par, kokoši posamezno po 20 do 35 Din, race po 15 do 30 Din, gosi po 20 do 40 Din in purani po 30 do 60 Din. Krompir je po 3 do 5 Din kg, jajca pa po 0.50 do 0.75 Din, dočim jih prodajajo Varaždinci po 3 za 1 dinar. — Na trgu za seno in slamo je bilo naprodaj 8 voz sena po 30 do 35 Din, 2 voza otave po 30 do 35 Din, 5 voz ržene slame po 30 Din in voz detelje lucerne po 35 Din za 100 kg.

Iz Celja

e— **Komemoracija za Vjekoslava Spinčića,** ki jo je priredila celjska »Soča« v nedeljo dopoldne v okrašeni mali dvorani Narodnega doma, je bila dobro obiskana. Dvorano so napolnili predstavniki civilnih in vojaških oblastev in uradov, zastopniki vseh narodnih organizacij v Celju in mnogo ostalega narodnega občinstva iz Celja in okolice. Ko je predsednik »Soče« gosp. prof. Gorup ob 11. otvoril proslavo in pozdravil vse udeležence, ki so se prišli oddolžit spominu velikega Jugoslovena prof. Spinčića, je novi 12-članski moški zbor »Soče« učinkovito zapel pesem Matka Brajše »Vjekoslavu Spinčiću«. Gosp. dr. Mikuletič je nato v lepem slavnostnem govoru orisal pokojnikovo življenje, ki je bilo v glavnem posvečeno delu za istrski narod, ki mu je pokojni prof. Spinčić ostal zvest do smrti. Prof. Spinčić je bil velik patriot, iskren Jugosloven in Sokol. Ni mu bilo usojeno dočakati dneva svobode ljubljenega istrskega naroda. Ob koncu govora so navzoči počastili pokojnikov spomin s klici »Slava!« Nato je g. Čebular deklamiral pesem Srečka Kosovela »Dumo«, g. Hribar pa Kataliničevo pesem »Poslednjemu od istarskog trolista«. Predsednik g. prof. Gorup se je spomnil nekulturnega čina italijanskih oblastev v Rihembergu, ki so dale razbiti spominsko ploščo Simona Gregorčiča in jo vreči na gnoj, ter ožigosal postopanje ljudi, ki se bahajo s svojo dvatisočletno kulturo. Gospod Gaberšček je recitiral Gregorčičevo »Soči«. Ob zaključku lepe prosłave so navzoči stoje zapeli himno »Hej Slovani«.

e— **Lepo uspelo predavanje črnca inž Ajayia.** Pod okriljem esperantskega kluba v Celju je predaval črnec esperantist inž. Kola Ajayi iz Legosa v Liberiji v nabito polni veliki dvorani Narodnega doma o predmetu »Afrika, moja solnčna domovina«. Ob predvajanju 76 zanimivih skioptičnih slik je opisal življenje, običaje in kulturo številnih zamorskih plemen v Afriki, zlasti pa v Liberiji, ter slikal dobre in slabe učinke evropske civilizacije v teh predelih. Občinstvo je sprejelo z ironičnimi opombami prepleteno svojevrstno predavanje z viharnim ploskanjem. Po odmoru je predavatelj zapel štiri originalne afriške pesmi ob spremljevanju »bembem« bobna in žel zopet burno odobravanje. Zanimivo predavanje je g. B. Skaberne iz Celja gladko prevajal iz esperanta v slovenščino. Gosp. inž. Ajayi je odpotoval včeraj v Domžale, kjer je tudi predaval, obljubil pa je, da se bo kmalu vrnil v Celje, kjer bo ostal dva dni.

e— **Novi mojstri.** Pred komisijo za mojstrske izpite v Celju so v tem mesecu napravili mojstrski izpit naslednji pomočniki: kovača Martin Lapuh z Vidma in Ernest Laznik iz Radeč, krojači Peter Adlešič iz Trbovelj, Franc Gerjevič iz Zakota pri Brežicah, Alojz Lednik iz Celja, Albin Pikl iz Celja, Henrik Ratej iz Celja in Hinko Sommer iz Celja, lončar Alojz Zemljak iz Celja, kolar Florjan Plevnik iz Rogaške Slatine, mizarji Peter Klemenšek iz Solčave, Franc Križanič iz Rogatca in Stanko Steinberger iz Konjic, mesar Alojz Kozole iz Laškega, čevljar Anton Kajba iz Virštanja in Jože Senica iz Jurkloštra ter črevar Franjo Baroša iz Slavonskega Broda. Prihodnji mojstrski izpiti v Celju se bodo pričeli v septembru.

e— **Važen poziv.** Predstojništvo mestne policije v Celju poziva vse v njegovem območju bivajoče prebivalce, da prijavijo vse v Avstriji stalno bivajoče sorodnike, ki so jugoslovenski državljani, čim prej predstojništvu mestne policije, soba št. 39.

e— **Število letoviščarjev** v zadnjem času stalno narašča. Sedaj je v Celju in najbližji okolici okrog 100 letoviščarjev, po večini iz naše države in Avstrije.

e— **Dva napada in nesreče.** Na Paki pri Vitanju je neki moški v prepiru zgrabil 40-letno dninarico Amalijo Levovnikovo tako močno za desnico, da jo je izvil. — V noči na torek je neki moški v Javorju napadel 57-letnega posestnika Franca Bobka iz Bukovja pri Slivnici s koso in ga težko poškodoval po glavi. — V Loki pri Vitanju je padla v torek 10-letna hči žagarja Ivanka Kotnikova s kolesa in si občutno poškodovala levo nogo. Vsi poškodovanci se zdravijo v bolnišnici.

Iz Gornje Radgone

gr— **Ne Matija temveč Avguštin Pichler.** Kakor je dosedanja preiskava dognala, je ubijalec Jožefa Mira brat Matije Pichlerja, Avguštin, ki je sam priznal, da je zabodel Mira, ko je ta padel na tla. Vbod je bil tako silen, da je Miru prerezal hrustanec dveh reber in ranil srce, ki je par minut nato nehalo biti. Matija Pichler je bil navzoč ter je svojega brata Avguština opozoril, češ: »Stoj, Mir je zaboden!« Avguštin Pichler je bil odveden v zapore okrožnega sodišča v Mariboru.

gr— **»Freiheitskämpferfest«.** V Radgoni se pripravljajo na »Freiheitskämpferfest«, ki bo 6. avgusta. Od zvezne vlade je baje dovoljen poseben vlak z znižano ceno, ki bo vozil iz Gradca, če bo nad 350 priglašencev. Razvijali bodo tudi prapor.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperature.

26. julija

Ljubljana , 767.0, 14.6, 83, SW1, 0, —, —; Ljubljana 13, 766.7, 25.6, 50, SW1, 0, —, —; Maribor 7, 765.5, 16.0, 70, N1, 0, —, —; Zagreb 7, 765.6, 18.0, 70, SSE1, 0, —, —; Beograd 7, 764.6, 17.0, 80, W1, 0, —, —; Sarajevo 7, 764.8, 17.0, 90, W1, 4, —, —; Skoplje 7, 763.2, 22.0, 60, mirno, 3, —, —; Split 7, 763.1, 24.0, 50, NE5, 0, —, —; Kumbor 7, 761.0, 26.0, 40, ENE2, 0, —, —; Rab 7, 765.0, 23.0, 50, mirno, 0, —, —

Temperatura: Ljubljana —, 12.6, 27.0, — Maribor 23.3, 14.0; Zagreb 26.0, 16.0; Beograd 26.0, 14.0; Sarajevo 24.0, 6.0; Skoplje 27.0, 17.0; Split 31.0, 20.0; Kumbor —, 23.0; Rab —, 19.0.

jak boljše pisal latinsko kakor francosko. Pokojni Anatol France mu je zatrjeval, kakšne težave je imel včasi, ker so mu latinske fraze bolj silile pod pero kakor francoske. Latinščina je potemtakem imela še nedavno velik vpliv na francosko duševno elito; da pa ima antična literatura pri Francozih še danes večji pomen kakor pri nas, nazorno pričuje dejstvo, da je pred nekaj leti založila Francoska avtomobilska zveza za svoje člane krasno izdajo Homerja — res da v prevodu, toda, pomislite: Homerja!

»Societas linguae latinae«, ki deluje v mnogih evropskih mestih, se trudi — najbrž s slabo verjetnostjo uspeha, — da bi se častitljivi jezik Cicerona, kajpak izpopolnjen in moderniziran, pripraven za sodobno rabo, vpeljal v mednarodno življenje Značilno je, da so to akcijo sprožili Poljaki, zlasti njihov vodilni klasični filolog Tadeusz Zielinski, čigar zagovor latinščine in stare kulture smo pred leti dobili tudi v slovenskem prevodu. Obstoje poskusi, da se latinščina slovniško poenostavi, z druge strani pa njeni goreči prijatelji (ki bi v njih antični Latinci nemara videli barbare in neprijatelje) prizadevno izpopolnjujejo besedni zaklad latinskega jezika z novimi izrazi iz sodobnega življenja.

Tako sem nedavno z zanimanjem segel po 11. izdaji knjige dr. phil. Georga Capellana »Sprechen sie lateinisch?« Že to, da je ta priročnik za moderno konverzacijo v latinskem jeziku dosegel enajst izdaj, priča o dokaj širokem zanimanju za latinščino. Kdor se je naučil v šoli kaj Ciceronovega jezika, bo zvedavo prelistal Capellanovo, po prof. Lamerju izpopolnjeno latinsko konverzacijo in se s slastjo zaustavil na onih mestih, kjer latinščina najbolj kaže svojo prilagodljivost potrebam sodobnega življenja. Če opazi n. pr. razgovor na plesu: Bellane videtur specie domina? — Admodum! (Ali je dama lepa? — Da, zelo!), je verjetno, da so te besede kedaj prišle z ust kakega rimskega častilca zalih devojk pred 1800 leti (v tem pogledu se je svet le malo spremenil). Takisto bi bil utegnil tudi takratni človek vzdihniti o svojem znancu tako, kakor danes vzdihujejo premnogi: »In aere alieno est« (tiči v dolgovih). Stari Latinec pa bi se hudo začudil, če bi mu bil kdo povedal: »Modo mihi nuntiatum est filo aeneo sororem meam esse desponsam«, t. j. sporočili so mi brzojavno, da se mi je sestra zaročila. Ne vem, kaj bi dejal, če bi ga bil kdo povabil: »Sphaeris eburneis ludamus«, t. j. igrali se bomo biljard, ali če bi ga bil poklical tja, kjer »homines... imitantur Daedalum«, t. j. kjer ljudje letajo, pa bi mu z višine pokazal: »Vida infra prope a vico currus ferroviarios: videntur bella puerorum oblectamenta!« (Glejte spodaj pri vasi vlak: je kakor lepa otroška igračka.) Latinščina se je morala prilagoditi celo sodobnemu sportu: »follem pedibus mittere«, je malce čuden izraz, vendar pa nič čudnejši od naše kovanke »nogomet«.

V knjigi imaš tudi vrsto drugih zanimivosti: fraz, besednih iger, citatov iz klasične in srednjeveške latinske literature, med njimi srednjeveško pesem o vinu, pri kateri bo slovenski prijatelj žlahtne kapljice in polnodoneče latinščine posebno blagroval verze, ki so čisti kakor kozarec najpristnejšega Jeruzalemca:

Ave felix creatura, quam produxit vitis pura; omnis mensa fit secura in tua praesentia...

Krasno je prevedena Heinejeva renska romanca »Ich weiss nicht, was soll es bedeuten«:

Ignoro, quid sibi velit,
Tristissimus cur sim,
Antiqui aevi fabellam
Cur saepe volverim...

O oživljenem zanimanju za latinščino v naši domovini priča knjiga, ki je pravkar izšla v Zagrebu z naslovom: »Thesaurus linguae latinae«. Priredila sta jo prof. Zvonimir Doroghy in mag. ph. Dinko Chudoba. Slednji je, kakor posnemamo po dr. Ivanu Esihu, prevel iz slovenščine Kraigherjevo »Mlado ljubezen« in Cankarjevega »Hlapca Jerneja«. Priredilca sta v svoji 232 strani obsegajoči knjigi zbrala veliko število latinskih citatov, sentenc, pregovorov, puhlic in rekel in jim dodala veren hrvaški prevod, ponekod pa tudi nalične pregovore iz srbske in hrvaške ljudske zakladnice. Z veseljem lista dovzeten čitatelj po tej zbirki, ki v nji srečuje mnoge znane latinske stavke in izve pri marsikateri, iz mednarodne rabe znani frazi njen pozabljeni literarni izvor. Ob koncu sta avtorja dodala v izvirniku in prevodu nekoliko srednjeveških pesmi, ki so znane iz rimske liturgije, celotno besedilo in prevod sloveče dijaške zdravice »Gaudeamus igitur«, vzorec lubezenske in vinske pesmi (In taberna quando sumus, non curamus, quid sit humus...), več anakreontskih kitic in naposled »curiosa et varia«.

Nedvomno je v tej zakladnici latinskega jezika mnogo neumljivih biserov človeške duhovitosti. Marsikaka izkušnja, ki se je v mukah rodila in je dobila včasi šele v teku dolgega časa za vse veke veljavno, zgoščeno obliko latinskega aforizma, se nudi iz te knjige pozornemu čitatelju. Na mnogih mestih imaš nevsakdanji užitek z bogato in pregnantno latinsko frazeologijo, ki z ostrino dveh treh besed raziskri in osvetli celo plast človeške misli. Zaman je: nihče ne more biti tolikanj moderen, da bi smel biti povsem ravnodušen nasproti vekoviti lepoti jezika, ki je učil človeštvo misliti in z mišljenjem ustvarjati! —o

Delo slovenskega slikarja v veliki angleški reviji. »London News«, svetovno razširjena angleška ilustrirana revija, je priobčila v veliki reprodukciji simbolično risbo Frana Tratnika »Delo na polju«.

»Le Monde Slave«, znani pariški slavistični obzornik, je objavil v zadnji številki studijo dr. Frana Zwitterja »Illyrisme et sentiment yougoslave«.

Francoski avtorji v slovenskem jeziku. V prestolniškem tedniku »L'Echo de Belgrade« z dne 19. t. m. je izšel daljši listek dr. Antona Debeljaka »Les auteurs français en langue slovène«. Pisec je v tem prispevku predočil francoskemu čitatelju, kateri spisi iz francoske literature so izšli v slovenskem prevodu in v knjižni obliki od prvih začetkov do najnovejšega časa. Prvi je prevajal iz francoščine v slovenščino knez F. K. Frankopan, ki je jel kmalu po izidu originala hrvatiti in sloveniti Molièrejevega »Georgesa Dandina«. Po dolgem presledku se pojavlja Anton Linhart s predelavo Beaumarchaisa (Veseli dan ali Matiček se ženi). Ob koncu 19. stoletja in v novejšem času so prevodi iz francoščine čedalje pogostejši. Dr. Debeljak navaja knjižne izdaje prevodov v abecedni vrsti po avtorjih in sklepa, da od l. 1900 zavzemajo v slovenski prevodni književnosti prevodi iz francoščine »levji del«. Posebej opozarja tudi na visoko kvaliteto prevodov O. Župančiča in Vladimirja Levstika.

Med neštetimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojcem podporo.

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Gospodarstvo

Diferenciranje občinskih doklad na neposredne davke

Te dni je bil objavljen v »Službenem listu« razglas o proračunu mestne občine ljubljanske za leto 1933., ki je bil odobren od finančnega ministra tako, kakor je bil sprejet v občinskem svetu, z edino izjemo, diferencijacije doklade. Občinska doklada se ima pobirati v enotni izmeri 50 odst. na vse vrste državnih neposrednih davkov, dočim je občina predlagala doklado v naslednji izmeri: 80 odst. na zemljarino, 40 odst. na zgradarino in pridobnino, 100 odst. na rentnino, 90 odst. na družbeni davek, 40 odst. na davek krošnjarjev in 40 odst. na uslužbenski davek (preko 4000 Din).

Mestni občini torej tudi letos ni bilo dovoljeno diferenciranje, ki ga želi uvesti, da pravičneje razporedi davčno breme na davkoplačevalce. Občinska uprava se že tretje leto prizadeva, da bi dosegla odobrenje za diferenciranje, toda brez uspeha. Temu neuspehu pa je menda deloma kriva tudi občina sama. Stvar z diferenciranjem ni tako enostavna. Kakor je podoba, ni finančno ministrstvo docela nedostopno uvedbi diferenciranja doklade. Potrebno pa bi bilo, da se obična v pravem času, to je še pred izdajo novih navodil za sestavo občinskih proračunov dogovori s finančnim ministrstvom glede načel, po katerih naj se izvede diferencijacija.

Ni namen teh vrstic zagovarjati stališče finančnega ministrstva, vendar se nam zdi krivično očitati Beogradu, da ni dovolil diferenciranja, čeprav navodila za sestavo občinskih proračunov načelno pripuščajo diferencijacijo.

Letos so bile ljubljanskemu občinskemu svetu predložene v odobritev diferencirane doklade z motivacijo, da je finančno ministrstvo v navodilih za sestavo občinskih proračunov (od 30. septembra 1932) že pristalo na diferenciranje. To stališče pa je zmotno. Navodila za sestavo občinskih proračunov izrecno poudarjajo pod zaglavjem »Občinska doklada«, da mora biti stopnja doklade za vse oblike neposrednega davka in za vse obdavčence enotna. Le za dele posameznih občin se lahko izjemno dovoli različna odnosno progresivna stopnja, če finančni minister spozna, da so razlogi za tako doklado upravičeni. Očividno je ta določba mišljena tako, da lahko občina, če n. pr. izvede v kakem delu občine velika javna dela, ki gredo v korist le prebivalcem dotičnega dela občine, naloži davkoplačevacem v tem delu občine bodisi v splošnem višjo stopnjo ali pa po višini osnovnega davka progresivno doklado. Ta določba pa gotovo še ne pomeni, da se načelno dovoljuje diferencijacija. Ne glede na okolnost, da govore navodila le o diferenciranju doklade za posamezne dele občin, je jasno, da bi navodila vsebovala tudi določbe o obsegu in osnovnih načelih diferencijacije po posameznih davčnih oblikah, če bi v principu dovoljevala diferenciranje.

Kakor je iz izjav, ki so bile podane v občinskem svetu, razvidno, bo mestna občina tudi prihodnje leto znova zahtevala diferencijacijo doklade. Prav zaradi tega bi bilo umestno, da bi že sedaj napravila potrebne korake in skušala doseči, še preden bodo izdana nova navodila za sestavo občinskih proračunov, s finančnim ministrstvom sporazum o tem, po kakšnih načelih in v kakšnem obsegu se diferencijacija lahko izvrši. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da bo predlog za uvedbo diferenciranih doklad zaradi morebitnih pomislekov znova propadel, četudi danes finančno ministrstvo v pogledu diferenciranja doklade ni morda več tako nedostopno, kakor pred leti.

Vprašanje diferenciranja bo treba še temeljito proučiti, kajti naloga ni tako lahka. Najprej je treba upoštevati, da je že osnovni davek, ki služi za podlago dokladi, več ali manj diferenciran, četudi morda nezadostno. Če hočemo torej ta nedostatek našega davčnega sistema glede obremenitve po gospodarski zmožnosti in po načelu davčne pravičnosti popraviti z diferenciranjem doklade, potem to diferenciranje ne sme iti predaleč, ker gre tu za diferenciranje doklade na že diferencirani osnovni davek. Če vzamemo za primer dve davčni obliki, eno z osnovnim davkom 5 odst. davčne podlage, drugo pa z osnovnim davkom 10 odst., tedaj pomeni določitev doklade s 100 odst. osnovnega davka po prvi davčni obliki in 200 odst. po drugi davčni obliki, da je izvršeno diferenciranje v razmerju 1 : 4, kajti 100 odst. doklada od prve davčne oblike pomeni 5 odst. davčne podlage, 200 odst. doklada od druge davčne oblike pa 20 odst. davčne podlage.

Da mestna občina te okolnosti ni dovolj upoštevala je razvidno že iz tega, da je predlagala 100 odst. doklado na rentnino. Doklada na rentnino se pobira le tedaj, če se rentnina odmerja po razporedu, ker se na rentni davek, ki ga mora dolžnik odtegovati, ne sme pobirati nobena doklada in bi torej visoka doklada na rentnino obremenila le majhen del dohodkov od rent. Vrhu tega pa je že sam rentni davek v primerih, v katerih je dovoljeno pobiranje samoupravnih doklad, zelo visok in znaša (ker nima dopolnilnega davka) 15 odst. rentnega dohodka, 12 odst. pa le pri privatno posojenih denarnih zneskih, če obrestna mera ne presega 12 odst. letno. 100 odst. doklada na rentni davek bi predvsem nad vse krivično prizadela davčne obvezance, ki dajejo n. pr. sobe v podnajem (tu je davčna praksa v zadnjem času zelo stroga). Ker znaša v takem primeru že sam rentni davek 15 odst. davčne osnove, bi pri 100 odst. občinski dokladi znašala občinska doklada nadaljnjih 15 odst. davčne osnove; skupaj z vsemi dokladami bi bilo tedaj plačati od dohodka podnajema sob nad 40 odst. neposrednih davkov. Tako diferenciranje pa gotovo ne vodi k izenačenju obremenitve po davčni moči, temveč bi vsaj v gornjem primeru ustvarilo veliko krivico. Tudi glede drugih davčnih oblik bi se dali navesti slični primeri.

Upoštevati pa je treba tudi okolnost, da samo diferenciranje doklade po davčnih oblikah še ne more prinesti zaželjenega izenačenja obremenitve po gospodarski zmožnosti. Vzemimo za primer le pridobnino. Tu je osnovni davek sicer prilično diferenciran, vendar spada n. pr. v prvo skupino davkoplačevalcev, zavezanih pridobnini, z osnovnim davkom 10 odst. poleg veletrgovcev in veleindustrijcev tudi obrtnik, če prodaja, četudi deloma nabavljeno izdelano blago. Veleindustrijec (čigar podjetje ni družba z o. z. ali deln. družba) bi torej plačeval prav tako 40 odst. občinske doklade kakor gori označeni obrtnik, ki deloma prodaja nabavljeno blago, in to pri enakem odst. osnovnega davka (10 odst.). Če pa je industrijsko podjetje slučajno družba z o. zavezo, bi doklada pri višjem odstotku osnovnega davka (11 odst.) znašala več kakor še enkrat toliko, namreč 90 odst. osnovnega davka, četudi je morda podjetje šibkejše.

V skupini davkoplačevalcev, ki plačajo 8 odst. osnovnega pridobninskega davka, imamo n. pr. poleg zdravnika, ki zasluži lahko na mesec po 20.000 do 30.000 Din, tudi obrtnika, ki ima slučajno za pogon električni motor, čeprav znaša njegov zaslužek le desetino ali dvajsetino zdravnikovega zaslužka. Nizek odstotek doklade tu brez potrebe ščiti tudi davkoplačevalca, ki je gospodarsko zelo močan. Okolnost, da pri višjih dohodkih pridobnina narašča zaradi progresivnega dopolnilnega davka, le v nezadostni meri popravlja nesorazmerje davčne obremenitve glede na gospodarsko zmožnost, ker se na dopolnilni davek ne sme nalagati nobena doklada.

Diferenciranje doklade, kakor je bilo predlagano od mestne občine, tudi ne bi odpravilo krivične obremenitve malih obrtnikov. Za malega obrtnika, ki dela sam brez pomočnika in brez pogonskega stroja, je tudi 40 odst. doklada previsoka, čeprav se nalaga le na 6 odst. osnovni davek, kajti tak obrtnik mora plačati za neposredni davek skupaj z vsemi dokladami okrog 14 odst. svojega dohodka, četudi zasluži na mesec le 1000 Din, dočim plača delavec pri 100 Din dohodkov le 3 odst. davka, ker ne plačuje doklad od dohodkov do 4000 Din mesečno.

Pri določanju doklade za industrijska podjetja (družbe), ki bi morala biti vsekakor višja, pa je treba pazno pretehtati tudi okolnost, da s previsoko doklado odganja mesto iz svojega področja industrijo, kar je treba upoštevati zlasti v Ljubljani, ki za industrijo očividno ni baš privlačna, saj vsa leta po vojni nismo dobili v mesto nobenega večjega podjetja. Dokler mesto ne more industriji nuditi drugih ugodnosti (n. pr. cenen električni tok) tudi tu ne kaže iti predaleč, kajti dvomljive bi bile praktične koristi pretirano visoke doklade za industrijo, če bi se zaradi tega podjetniki izogibali mesta in se naselili na področju okoliških občin.

Že navedeni primeri in pomisleki kažejo, da je treba vprašanje osnovnih načel pri diferenciranju doklade temeljito proučiti. Diferenciranje po davčnih oblikah še ne prinaša pravičnejše razdelitve davčnih bremen in ker ustvarja lahko tudi krivice, zato se da izvesti le v omejenem obsegu. Tudi eventualno razširjenje principa diferencijacije na posamezne skupine v okviru iste davčne oblike (po višini odstotka osnovnega davka) še ne bi prineslo zaželjenega rezultata kakor je to razvidno iz primerov, ki smo jih navedli glede pridobnine. Če pa se na nekak način združi diferenciranje doklade s progresijo po višini osnovnega davka, tedaj bi prišli zaželjenemu cilju bližje, toda način odmerjanja doklade bi postal gotovo preveč kompliciran.

F. S.

Naša zunanja trgovina v prvem polletju

Generalna direkcija carin je pravkar objavila podatke o naši zunanji trgovini v juniju, tako da nam je sedaj mogoče pregledati razvoj naše zunanje trgovine v prvem letošnjem polletju.

Naš izvoz je bil tudi v juliju (ki spada v naši zunanji trgovini že v mrtvo sezono) precej zadovoljiv. Izvozili smo 256.628 ton blaga (lani v juniju 189.558 ton) **v vrednosti 252.2 milj. Din** nasproti 246.7 milijona Din v lanskem juniju. **Po količini je bil torej letos v juniju naš izvoz za 35.4% (67.070 ton) večji nego lani** (v maju je bil za 46.9 večji, v aprilu pa za 5%). Po vrednosti pa je bil v juniju naš izvoz navzlic precej povečani izvoženi količini le za 2.2% (5.5 milj. Din) večji nego lani. Slika našega izvoza v juniju pa postaja mnogo ugodnejša, če upoštevamo, da je lani v juniju dosegel izvoz vrednost od 246.7 milijona Din le zaradi tega, ker smo v tem mesecu izvozili za nič manj kakor 50.6 milijona Din tobaka, dočim letos v juniju naša monopolska uprava ni izvozila nič tobaka. Brez tobaka je lani v juniju znašal naš izvoz komaj 196 milj. Din, letos pa 252 milijonov.

Precej pa se je letos v juniju v primeri z lanskim junijem povečal tudi naš uvoz. V tem mesecu smo uvozili 73.574 ton (lani 67.538 ton) **v vrednosti 250.0 milijona Din** nasproti 203.0 milijona Din v lanskem juniju Po količini znaša torej povečanje uvoza 8.9% (6036 ton), po vrednosti pa 23.2% (47.0 milj. Din).

Navzlic povečanju uvoza je naša trgovinska bilanca tudi v juniju ostala aktivna, čeprav le za 2.2 milijona Din, dočim je lani v juniju znašala aktivnost (seveda le zaradi velikega izvoza tobaka) 43.8 milijona Din.

Naša trgovinska bilanca v prvem polletju

V prvem letošnjem polletju smo dosegli presežek izvoza nad uvozom v višini skoro 140 milijonov Din. To je vsekakor razveseljiv rezultat, če upoštevamo, da je naša trgovinska bilanca v prvem polletju običajno pasivna, ker se izvozna sezona prične šele v drugem polletju. Gibanje naše zunanje trgovine je bilo v posameznih mesecih prvega polletja naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
januar	232.2	172.2	+60.0
februar	224.5	180.0	+44.5
marc	255.8	246.9	+ 8.9
april	225.2	208.5	+16.7
maj	244.2	237.8	+ 6.4
junij	252.2	250.0	+ 2.2
I. poll. 1933	1434.2	1295.4	+138.8
I. poll. 1932	1372.1	1390.4	— 18.2
I. poll. 1931	2315.9	2581.6	—265.7
I. poll. 1930	3362.4	3478.1	—115.8
I. poll. 1929	2989.1	3678.7	—689.6

V prvem polletju t. l. je znašal naš izvoz 1308.952 ton to je **za 225.414 ton ali 20.8% več nego lani v istem razdobju.** Tudi po vrednosti je bil letos naš izvoz večji nego lani; znašal je 1434.2 milijona Din nasproti 1372.1 milijona Din v lanskem prvem polletju, tako da znaša povečanje 62.1 milij. Din ali 4.5%.

Naš uvoz pa je bil v prvem polletju še vedno manjši nego lani, čeprav se je v juniju nasproti lanskemu letu povečal za 47 milijonov. V prvem letošnjem polletju smo uvozili za 1295.4 milijona Din, to je za 95.0 milijona Din ali 6.8% manj nego lani.

Solnce in NIVEA CREME * OLJE

Uživajte svoj prosti čas na zraku in solncu, kadar le utegnete, toda vzemite vedno seboj NIVEA! Naglo boste zagoreli in opasnost solnčarice je domala odstranjena. Toda nikdar se ne solnčite z mokrim telesom, temveč ga vedno prej natrite. NIVEA KREMA učinkuje v vročini prijetno ohlajajoče, v hladnih dneh pa varuje NIVEA OLJE pred premočnim ohlajenjem.

NIVEA se ne da nadomestiti niti ponareditI, ker vsebuje, kot nobeno drugo sredstvo za negovanje kože, Eucerit.

NIVEA je poceni: krema Din 3.50, 6.—, 12.— in 25.—.

Stanje Narodne banke

Po najnovejšem izkazu Narodne banke od 22. t. m. se je obtok bankovcev v tretji četrtini julija ponovno skrčil za **49 na 4266 milijonov Din,** tako da znaša nazadovanje obtoka od konca junija že 138 milijonov. Skupni obtok bankovcev je s tem dosegel novo rekordno nizko stanje. Skrčenje obtoka je pripisovati predvsem povečanju privatnih žirovnih dobroimetij, ki so znova narasla za 47.1 na 429.5 milijona Din, kar priča, da se je **likvidnost našega denarnega trga zboljšala,** kajti pred 3 tedni (ob koncu junija) so znašala privatna žirovna dobroimetja pri Narodni banki komaj 250 milijonov Din.

Zlata in devizna podlaga se je v tretji četrtini julija zmanjšala za 3.3 na 1898.3 milijona Din, posojila na menice pa so se znova skrčila za 3.3 na 1932.8 milijona dinarjev.

Kritveno razmerje je ostalo v glavnem nespremenjeno. Kritje obtoka in obveznosti na pokaz v zlatu in devizah znaša 35.28% (po zadnjem izkazu pa 35.37%), kritje v samem zlatu pa 33.40% (33.43).

Stanje na dan 22. julija je bilo naslednje (v milij. Din; v oklepajih razlika nasproti stanju od 15. t. m.): **aktiva:** podlaga 1878.3 (—3.3), od tega v zlatu 1797.3 (+0.1), v valutah 0.1 (—), v devizah 101.0 (—3.4); devize, ki se ne štejejo v podlago 42.4 (—2.2); kovani novci 306.7 (+1.9); posojila na menice 1932.8 (—3.3); lombard 317.3 (—); stari drž. dolg 1815.5 (+0.3); začasni drž. avans 600.0 (—); **pasiva:** obtok bankovcev 4265.6 (—48.8); obveznosti na pokaz 1114.2 (+52.7), od tega nasproti državi 10.9 (+3.8), po žirovnih računih 673.9 (+1.8); obveznosti z rokom 1300.3 (+2.3).

Gospodarske vesti

= **Naš izvoz gradbenega lesa se je tudi v juniju povečal.** Po najnovejši statistiki o našem izvozu, se je tudi v juniju naš izvoz gradbenega lesa ugodno razvijal. V tem mesecu smo izvozili **7372 vagonov gradbenega lesa** nasproti 7258, 5748, 5942, 4525 in 4169 vagonov v prejšnjih petih mesecih. Lani smo v juniju izvozili le 4473 vagonov gradbenega lesa, tako da je letos količina za 2899 vagonov ali za skoro 60% večja. Vrednost izvoženega gradbenega lesa je znašala 55.6 milijona Din nasproti 29.4 milijona Din v lanskem juniju, tako da je tu povečanje še ugodnejše.

= **Elektrifikacijo gorenje Savske doline** nameravajo izvesti Kranjske deželne elektrarne, ki bodo zgradile daljnovod (10.000 voltov) od transformatorske postaje na Dovjem do Rateč in tri transformatorske postaje v Gozdu, v Kranjski gori in v Ratečah. Zaradi obrtno-oblastvene odobritve tega projekta se bo vršila komisijska obravnava 10. avgusta s sestankom komisije pri transformatorski postaji na Dovjem.

= **Interesenti za kupčijske zveze s Palestino!** Spričo kratkega roka se s tem pozivajo vse one tvrdke, ki vzdržujejo odnosno nameravajo vzdrževati kupčijske zveze s Palestino, da se v zadevi Jugoslovensko-palestinskega komiteja, ki je bil pred nekaj dnevi zaradi izboljšanja naše izvozne in uvozne trgovine s Palestino osnovan, gotovo oglase pismeno ali ustmeno do 1. avgusta t. l. v Zbornici za TOI v Ljubljani.

Veselite se!
Čaka Vas prijetno presenečenje!

Borze

26. julija.

Na ljubljanski borzi je danes deviza Newyork le nebistveno popustila, slabejši pa je bil London. Avstrijski šilingi so se trgovali nespremenjeno po 8.85 (v Zagrebu po 8.70, v Beogradu po 8.68). Grški boni so bili v Beogradu zaključeni po 37.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda pri nadalje čvrsti tendenci ponovno dvignila. Zaključena je bila po 227 in 228. Promet je bil samo še v delnicah Trboveljske po 130 in 135.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2324.54 — 2397.18, Berlin 1365.14—1375.94, Bruselj 799.68 do 803.62, Curih 1108.35—1113.85, London 191.14—192.74, Newyork ček 4074.94 do 4103.20, Pariz 224.38—225.50, Praga 169.79 do 170.65, Trst 301.71—304.11 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

Zagreb. Amsterdam 2324.54 — 2397.18, Berlin 1365.14 — 1375.94, Bruselj 799.68 do 803.62, London 191.14 — 192.74, Milan 301.71 do 304.11, Newyork kabel 4096.94—4125.20, ček 4074.94—4103.20, Pariz 224.38 — 225.50, Praga 169.79 — 170.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.242, London 17.27, Newyork 374, Bruselj 72.16, Milan 27.26, Madrid 43.10, Amsterdam 208.75, Berlin 123.35, Dunaj 57.75, Stockholm 89, Oslo 86, Kobenhavn 77.15, Praga 15.32, Varšava 57.80, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.49, London 30.38, Milan 47.84, Newyork 651.53, Pariz 35.57, Praga 25.34, Curih 175.46, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 227, 7% investicijsko 45.50 den., 7% Blair 33 den., 8% Blair 34.50 den., 7% Drž. hipotekarna banka 47 den., 4% agrarne 26 den., 6% begluške 35 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 226 — 228, za november 230, za december 222 — 230, 7% investicijsko 45.50 den., 4% agrarne 26 den., 7% Blair 32.50 — 33.50, 8% Blair 34.50 — 35, 7% Drž. hipotekarna banka 39 den., 6% begluške 35 den.; bančne vrednote: Narodna banka 3850 — 4500, Priv. agrarna banka 222 — 225; industrijske vrednote: Šečerana Osijek 150 — 180, Trbovlje 130 — 132.50, Isis 15 — 25.

Beograd. Vojna škoda 226,225 zaklj., 7% investicijsko 46, 45.50 zaklj., 4% agrarne 28 zaklj., 6% begluške 36.65, 36.50 zaklj., 8% Blair 34.50 — 35.25, 7% Blair 32.75 do 33.25, 7% Drž. hipotekarna banka 47.50 do 48, Narodna banka 3800 den., Priv. agrarna banka 222 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 15.75, Trboveljska 14, Alpine - Montan. 12.28, Šečerana 23.60.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Winnipeg,** 26. t. m. Začetni tečaji: **Pšenica:** za oktober 72.75, za december 74.75, za marc 79.

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.) Tendenca mirna. Promet 64 vag. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plač. v 30 dneh): **Pšenica** (po mlevski tarifi): nova baška, uzančne teže po 190 do 192.50; nova baška, 79/80 kg po 197.50 — 200; **koruza:** (po mlevski tarifi): baška promptna po 125 — 127.50; za julij po 130 — 132.50; **moka:** baška »0« iz stare pšenice po 430 — 435, banatska po 440 — 445.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca mirna. Prometa je bilo 64 vagonov. **Pšenica:** baška nova, 76 kg 122.50 do 127.50; srem., slavon. banat. nova 76 kg 120 — 125. **Koruza:** baška, sremska, baška okolica Sombor 72 — 74; slavonska in baška bela 75 — 77; baška, sremska za avgust 74 — 76; baška ladja Begej ali Sava 75 do 77; ladja Tisa in Dunav 76 — 78. **Oves:** do 79; ladja Tisa in Dunav 78 — 80. **Oves:** baški, sremski, slavonski novi 68 — 70. — **Ječmen:** baški, sremski novi, 63/64 kg 68 — 70. — **Moka:** baška, banatska nova »0g« in »0gg« 240 — 260; »2« 220 — 235; »5« 200 — 215; »6« 170 — 185; »7« 140 do 155; »8« 62.50 — 67.50; moka sremska, slavonska »0g« in »0gg« 235 — 250; »2« 215 do 220; »5« 195 — 210; »6« 165 — 180; »7« 135 — 150; »8« 62.50 — 67.50. — **Otrobi:** baški 47.50 — 50; sremski in banatski 45 do 47.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (26 t. m.) **Pšenica:** za oktober 10.55 — 10.56, za marc 11.58 — 11.60; **rž:** za oktober 6.80 do 6.85, za marc 7.65 — 7.70; **koruza:** za avgust 7.92 — 7.94, za maj 8.57 — 8.60.

Zaklad v Krki

Novo mesto, 26. julija.

V ponedeljek proti večeru so se podali s čolnom na Krko trije prijatelji: Čuk Viljem iz Bršljina, Petrovc Jože iz Muhaberja in gojenec vojaške godbene šole Soštar Maks, doma iz Muhaberja. Ko so priveslali blizu tjakaj, kjer se izteka potok Bezgovec v Krko, so na dnu vode zapazili nekaj svetlikajočega. Takoj so se odločili, da se spuste na Krkino dno. Ko se prvi poizkus ni obnesel, so se začeli vtapljati še ponovno. Rezultat njihovega truda jih je lahko presenetil. Na dnu Krke so našli razpadajoč zaboj, že ves poraščen z vodno reso. Iz zaboja pa so se vendar dobro videli lesketajoči se predmeti. Mladeniči so polovili iz zaboja kos za kosom in predmete prenesli na čoln.

Njihovo presenečenje je bilo tem večje, ker so spravili na dan same zlate cerkvene predmete: dva ciborija, dva keliha in monštranco. Srečni čolnarji so o najdbi takoj obvestili orožnike in jim zaklad tudi oddali. Vsi najdeni predmeti, katerih se je že močno oprijela siga, so se po mnenju strokovnjakov morali nahajati v vodi že dolgo let, kar priča tudi razpadajoč zaboj, v katerega so bili predmeti vloženi in vrženi v Krko Poizvedbe bodo dognale, odkod so ti dragoceni predmeti. Da bi našli tudi tatove, je manj verjetno.

Novi grobovi

V noči na včeraj je umrl nepričakovano pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah tamošnji sodnik g. dr. Franjo Tavželj. V ponedeljek ga je zadela kap, katere posledica je bila neizprosna smrt. Pokopan bo danes popoldne ob 16.30. Bil je vedno vnet naprednjak in navdušen Sokol. — V Zavetišču sv. Jožefa je umrla v starosti 75 let gospa Ana Paloučeva, vdova po poštnem uradniku. (Naprošeni smo objaviti, da pokojnica ni mati ali sorodnica dentista g. Ferda Palovca). Pogreb blage pokojnice bo danes ob 18. — V ponedeljek je umrl v ljubljanski bolnici g. Rožanc Ivan, posestnik v Cerknici 46, ki ga je 20. t. m. podrl na tla in težko poškodoval neprevidni voznik. Prepeljan bo v Cerknico, kjer se bo vršil pogreb danes ob 9. Starčku je bilo že 84 let, toda bil je vedno zdrav in dobre volje. Z njim je Cerknica izgubila dobrega in spoštovanega gozdomerca in priljubljenega tržana. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

SOKOL

Sokolsko društvo Ljubljana — Šiška javlja, da se prične redna telovadba vseh oddelkov 31. t. m. Vpisovanje za moške 27., za ženske 28. od 6. do 9. na telovadišču.

Sokol na Viču priredi v nedeljo 30 t. m. celodnevni izlet članstva, naraščaja ter dece na Vrhniko k članom in naraščajnikom, ki taborijo v vrhniški okolici. Odhod iz Ljubljane zjutraj ob 7.35 z glavnega kolodvora, povratek zvečer z zadnjim vlakom. Prehrano naj vzamejo vsi izletniki seboj. K izletu bratsko vabimo vse članstvo in naraščaj, zlasti pa starše naše mladine. Vožnja je polovična.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

r— **Izletna vožnja na Sušak** 1. in 2. avgusta odhod izpred hotela Stara pošta, Kranj, ob 6. zjutraj, kavarna »Evropa«, Ljubljana ob 7. dne 1. avgusta, cena vožnji za osebo 180 Din. Povratek 2. avgusta zvečer. Prijave poslati na avtopodjetje J. Goričan, Tržič.

•

BLED. JČliga na Bledu priredi drevi v dvorani Zdraviliškega doma družabni večer. Sodeloval bo vokalni kvintet iz Ljubljane. V krogih številnih gostov iz Češkoslovaške ter naše države je zanimanje za to prireditev zelo veliko.

Radio

Četrtek, 27. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Harmonika. — 19.10: Prenos iz Prage: Koncert pevskega združenja čeških učiteljev. — 20.10: Plošče. — 20.30: Pevski koncert g. Marčeca. — 21.15: Završanov pevski kvartet poje umetne in narodne pesmi. — 22: Harmonika - solo g. Stanko. — 22.30: Plošče.

Petek, 28. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18.30: Harmonika solo, vmes plošče. — 19.30: O reji papagajčkov. — 20: Potovanje v Maroko. — 20.30: Prenos iz Beograda, vmes čas in poročila. — 20.30: Plošče.

BEOGRAD 18: Narodne pesmi. — 19: Orkestralen koncert. — 20.30: Ruske pesmi. — 22: Koncert na dveh klavirjih, nato godba za ples. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.40: Plesna godba. — PRAGA 19.10: Foersterjeve in Novakove pesmi. — 19.45: Prenos iz Brna. — 21.20: III. akt »Prodane nevestе« na ploščah. — BRNO 19.10: Pevske točke. — 19.45: Godba in poezija. — 20.45: Šramel. — 21.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.15: Solističen koncert. — 18.35: Klavirske kompozicije. — 20: Orkester. — 22: Plesna godba. — DUNAJ 11.30: Kmečka godba na ploščah. — 12: Koncert dunajskih simfonikov. — 15.55: Komadi iz oper na ploščah. — 17: Koncertna ura. — 19.25: Starejše skladbe, izvaja orkester. — 20.40: Slušna igra. — 22.25: Plesna muzika na ploščah. — BERLIN 20.20: Slušna scena. — 21: Simfoničen koncert. — 22: Plesna godba. — KÖNIGSBERG 20.20: Nove nemške pesmi s spremljevanjem klavirja. — 20.50: Komedija. — MÜHLACKER 20.20: VI Beethovnova simfonija. — 23: Plošče. — BUDIMPEŠTA 17.30: Čajkovski: A-mol-trio — 18.30: Zabavna ura. — 19.35: Plošče. — 21: Ciganska godba. — 22.30: Lahka glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 18.50: Plošče. — 20: Koncert. — 21: Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke«.

Poslano

Gospodu Avgustu Praprotniku, Ljubljana.

Na Vaše »Poslano« v »Jutru« od 22. julija 1933 ugotavljam:

1. da ste bili že na občnem zboru Zveze industrijcev 31. marca t. l. izvoljeni po pluralnem volilnem redu podpredsednikom za dobo treh let, torej moj afront proti Vam 2. maja ni mogel imeti agitacijskega značaja;

2. da ste faktično hoteli postati predsednik Zveze industrijcev, za kar imam priče;

3. da sem hotel afero razčistiti v odboru, torej v najožjem krogu Zveze industrijcev; če je prišla zadeva v javnost, ste popolnoma sami krivi;

4. da niste dali nikakega stvarnega pojasnila na vprašanja »Pobede«.

Iz Vašega »Poslanega« sem izvedel z zadoščenjem, da so se vršile proti Vam kazenske preiskave pred sodišči v Ljubljani in Zagrebu. Ker se sklicujete na dejstvo, da so bile vse te preiskave ustavljene, moram pripomniti, da ustavitev preiskave sama na sebi še ni dokaz nekrivde in korektnosti onega, proti kateremu je bila preiskava uvedena. Saj so za ustavitev preiskave včasi merodajni tudi momenti, ki niso z vprašanjem krivde v nobeni zvezi.

Stvar je torej slej ko prej pendentna in zahteva temeljitejšega javnega pojasnila.

Ljubljana, 26. julija 1933.

1055 Jakob Hrovat

Iz življenja in sveta

Brezžični signali v svetovje

Veliki uspehi znanstvenikov in tehnikov

5000 kilovatov bo zmogla največja brezžična postaja, ki jo baje gradijo v Rusiji, in 100.000 kilovatov bi morala biti energija oddajne postaje s katero bi hoteli pošiljati brezžične signale našim najbližjim sosedom v svetovnem prostorju.

Postaja s tako ogromno oddajno silo bi bila še povsem v okviru tega, kar zmore moderna tehnika, gre samo za vprašanje denarnih sredstev, za vprašanje časa. Stari problem, da-li so zemeljski brezžični valovi sposobni predreti ozračje in se razširiti v vesoljnost, je za nas itak rešen. Prej so menili, da bi jih utegnila zadržati tako zvana heavisideska plast v ozračju, plast močno naelektrenih zračnih delcev približno v višini 100 km Te plasti v resnici ne morejo prebiti dolgi brezžični valovi, ki se ob njej odbijejo kakor svetloba ob zrcalu in se vrnejo na zemljo. Toda poskusi so pokazali, da heavisideska plast ni nobena ovira za kratke valove in ti bi torej prišli v poštev za oddajanje signalov v vesoljstvo.

Seveda tudi kratki valovi niso vsegamogočni. Nordijski profesor Störmer je dognal na podlagi prejšnjih opazovanj nekega holandskega inženjerja, da se javlja pri oddajanju kratkovalovnih signalov po presledku mnogih sekund skrivnosten odmev teh signalov, ki mora prihajati iz globin vesoljstva. Störmer domneva na podlagi mnogih, duhovitih poskusov, da prihaja odmev nekako iz daljave 5 do 6 milijonov kilometrov in da zadevajo brezžični valovi tedaj v tej ali še večji daljavi na oblake električnih delcev, ki izžarevajo v ogromnih množinah soncu.

Danes še ne vemo točno, da-li so ti elektronski oblaki neprodorni za vse vrste kratkih valov, vsekako pa moremo s temi doseči daljavo 6 milijonov kilometrov, kar je skoraj 20 kratna razdalja meseca od zemlje. In naše želje za trenutek ne gredo dalje nego do meseca.

Ameriški inženjerski duh je ta dognanja evropskih znanstvenikov izpopolnil z raznimi praktičnimi konsekvencami. Znameniti ameriški fizik Gernsback se je okoristil z znanim dognanjem, da se dado električni žarki usmeriti s primernimi reflektorji in zrcali v določeno smer kakor svetlobni žarki z navadnimi reflektorji. Na tej podlagi je sestavil že načrt za bodočo 100.000 kilovatno oddajno postajo, ki bo svoje valove s številnimi reflektorji pošiljala proti določeni točki v vesoljstvu, n. pr. na mesec. Gernsback pravi:

»Kovinske ploščine odbijajo, kakor nam je znano, električne valove. Ker sestoje zemlja, mesec in bližnji planeti večinoma iz težke kovine, in sicer iz železa, bodo odbijali električne valove in nam bo mogoče uloviti z določenega planeta odbiti val. Astronomom bo lahka stvar, določiti valu natančno tisto smer, v katero mora iti, da se vrne spet k oddajni postaji. Ker znaša razdalja meseca od zemlje prilično 380.000 km in prepotujejo brezžični valovi v sekundi 300.000 km, bo trajalo nekaj manj nego 2 in pol sekunde, da se bo z zemlje oddani signal vrnil z meseca spet na zemljo.«

Tako se v strnjenem delu znanstvenikov in tehnikov vsega sveta polagoma uresničuje starodavna sanja fantastov in utopističnih romanopiscev o zvezah med zemljo in zvezdami v vesoljstvu. Praktična rešitev tega problema je samo še vprašanje časa, niene teoretične osnove so nam pa že ustvarjene.

Francosko italijanski odnosi

De Chambrun, novi francoski veleposlanik v Rimu

25.000 km v 7 dneh

Wiley Post, o katerem smo obširnejše poročali, da je obletel svet v 7 dneh, 18 urah in 49 minutah — Spodaj zračna proga, ki jo je preletel enooki letalec

Mati išče mrtvega sina

Pozimi je zagrnil snežni plaz sina-edinca, ki ga je nesrečna mati našla šele zdaj

Letos 12. februarja se je ponesrečil v Kraspeški dolini gorovja Sellrain 22 letni medicinec Karel Heiserer iz Monakovega. Medicinec, ki je bil tik pred promocijo, je odšel na smučarsko turo, s katere pa se ni več vrnil. Zagrnil ga je snežni plaz.

Takoj po katastrofi so odhitele na kraj nesreče tri reševalne kolone, da bi rešile ponesrečenca. Toda vremenske razmere so bile tako obupne, da je bil ves trud usmiljenih samaritanov zaman. Ne hribolazci, ne orožniki, ne kmetje niso mogli najti pod snegom pokopane žrtve.

Ko je videla ponesrečenčeva mati, da ljudje sami ne opravijo ničesar, je odšla sama v kraj nesreče in najela kmete, da so kidali sneg ter iskali truplo njenega sina. Tudi ta trud je bil zaman. Kljub 6 do 7 urnemu dnevnemu delu niso mogli kmetje odkopati žrtve in slednjič je morala nesrečna mati odpotovati domov brez telesnih ostankov svojega edinca.

Počakala je, da je nastopilo poletje in v polovici junija se je vrnila na teren katastrofe z nekim učiteljem smučanja, ki je često spremljal njenega sina na izletih v planine. Z združenimi močmi sta mati in učitelj organizirala preiskovanje mesta, kjer se je ustavil usodni plaz. Mati je vsak dan vihtela lopato v roki, da bi dala poguma najetim kmetom, ki so delali pod njenim vodstvom. Kakšno delo je bilo to, priča dejstvo, da je bil plaz, ki je pokopal nesrečnika, nad 1200 m dolg in 250 m širok, vsul pa se je z višine 2450 m.

Junaško delo bridko prizadete Heiserjeve matere je imelo naposled uspeh. Po velikih naporih so kopači našli truplo medicinca. Bilo je izredno dobro ohranjeno in zdelo se je, da je pokojnik izdihnil šele pred kratkim. Truplo ni imelo skoraj nobenih poškodb in obdukcija je ugotovila, da je medicinec umrl zaradi zadušitve. Mati je dala prenesti sinovo truplo v Monakovo, kjer so ga položili v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Voditelji „Tretjega carstva“

Lily Doblhof, ki je imela priliko opazovati Hitlerja, Göringa, Göbbelsa in druge voditelje današnjega režima v Nemčiji, opisuje takole svoje junake:

Hitler je izjavil, da ljubi glasbo nad vse. Dejal ji je: »Glasba je divna, to je najlepše v življenju.« Kadar je truden, pozove tovariša Hanffstaengla, da mu igra iz Verdija in Wagnerja na klavirju. Dramatika Nibelunškega epa ga je mogočno presunila, tembolj, ker se dejanje Nibelungov deloma odigrava na Donavi, kjer je Hitler doma. Družabne obveznosti so kancelarju neprijetne.

Hitler živi zelo preprosto. Pravijo, da je vegetarijec, da ne pije alkohola niti kave. Pač pa použije na dan več skodelic vročega mleka. Najljubše so mu »c. in kr.« močnate jedi. Oblači se enostavno, redko nosi civilno obleko. Večinoma hodi v rjavi srajci brez znakov na rokavu in tudi brez ovratnika. Pokrivala ne nosi, celo vojaškim paradam prisostvuje razoglav. Knjig ne čita, ker ga zanimajo zgolj dejanska življenjska vprašanja. Najrajši lista po ilustriranih listih, najljubše so mu slike o stanovanjski opremi.

V Berlinu se Hitler ne počuti domačega in preživi tam tri četrtine meseca samo zaradi poslov, ostalo četrtino gre na Bavarsko. Njegov je izrek: »Berlin so naši možgani, Monakovo pa je naše srce.«

Göring je pravo nasprotje Hitlerja. Na vnanjost drži mnogo, oblečen je vedno z okusom, njegova rjava srajca je iz svile, ovratnik vedno čist. Doblhofova piše: »Vselej kadar sem ga videla, je bil na nov način eleganten.« Odlikovanje »Pour le merite« ne manjka nikoli na njegovih prsih.

Nekoč je šla Doblhofova z Göringom čez cesto. Göring je nenadoma stisnil ustnice in izrekel letalsko psovko. Kaj je bilo? Avto bi bil skoraj povozil starejšega moža v uniformi. Spremljevalka je vprašala Göringa, čemu ga ta dogodek toliko vznemirja, ko se vendar zdi, da nima človeško življenje v njegovih očeh nobene cene. Göring se je napravil, kakor da je vprašanje preslišal, nato pa je rekel: »To je nekaj drugega, to je naša reč, potrebna za čiščenje.«

Beseda »čiščenje« je Göringova ljubljenka, kajti Göring hoče povsod in vse počistiti. O njem gredo najrazličnejši glasovi. Govori se, da mnogo pije, sliši se tudi, da je kokainist. Göring je vdovec in živi samotarsko življenje v svojevrstno urejenem stanovanju s težkim pohištvom in gobelini. Nad pisalno mizo ima uvez, predstavljajoč kljukasti križ, na naslonu stola pa visi sablja, ki so mu jo podarili prijatelji. Njen roč mora vedno imeti v bližini.

Svojevrstna prikazen v Hitlerjevem tretjem carstvu so tudi princi kot ministrski tajniki.

Vsak minister, ki nekaj drži nase, ima za tajnika mladega plavolasega princa. Ti tajniki so mladi ljudje in se na vso moč trudijo, da bi prikrili, kako slabo poznajo življenje. V pruskem ministrskem predsedstvu opravlja tajniške posle mladi princ Hessenski, ki je Göringov tajnik. Njegov brat je zet italijanskega kralja in je bil nedavno pozvan v Nemčijo na važno mesto državne uprave.

Tajnik ministra Göbbelsa je mladi princ Schamburg-Lippe, ki ni samo tajnik ministra, ampak tudi njegov najvnetejši privrženec in prijatelj. Celo v gledališče pride vselej v jahalnih hlačah in škornjih... Težko je razumeti, kako more istočasno udariti s petami skupaj in ponuditi človeku roko s svetskim poklonom.

Usmrtitev Ane Boleyn

V Elstreuu, angleškem Hollywoodu, so izgotovili film, ki predstavlja življenje Henrika VIII. Eden glavnih prizorov tega zgodovinskega filma kaže usmrtitev žene kralja HENRIKA VIII.

Šahovski turnir v Scheveningenu

Včeraj se je začel v Scheveningenu na Holandskem mednarodni šahovski turnir, katerega se udeležijo poleg najboljših holandskih šahistov tudi praški mojster Flohr, nemški prvak Bogoljubov in madžarski šahist Maroczy. Turnir bo trajal do 2. avgusta.

Letala nadzorujejo brzojav

V Severni Ameriki se odpira letalcem novo polje udejstvovanja. V Zedinjenih državah in v Kanadi so pristojne oblasti poverile letalcem nadzorstvo brzojavnih naprav in električnih daljnovodov.

Te naprave, ki vodijo često skozi popolnoma neobljudene kraje, so morali doslej nadzorovati posebni čuvaji in pazniki, ki so bili zaradi oddaljenosti včasi zelo počasni. Zlasti poškodbe izolatorjev so zaradi tega često trpele dalj nego bi bilo treba.

Ali je to še sport?

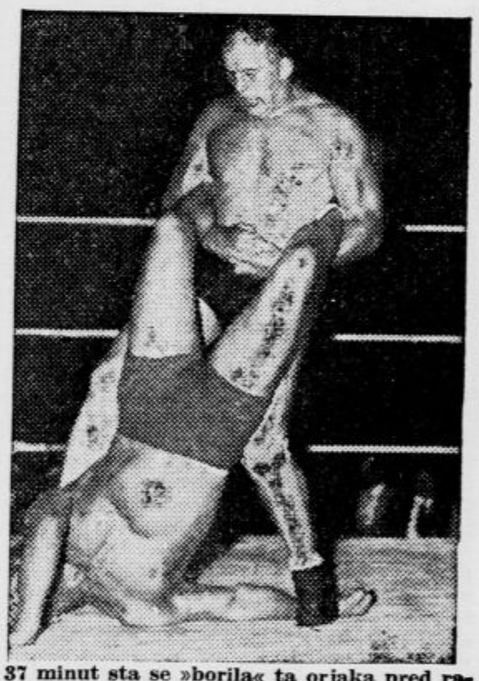

37 minut sta se »borila« ta orjaka pred radovedno množico, med katero je bil zastopan tudi »nežni spol«

Rooseveltov sin v Evropi

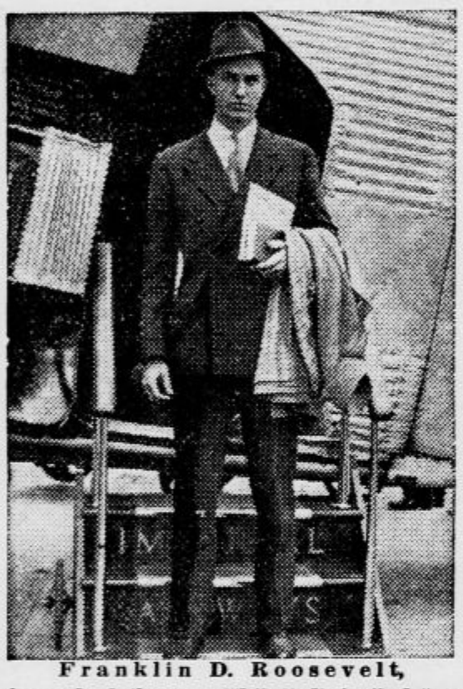

Franklin D. Roosevelt, sin predsednika ameriških Zedinjenih držav, pri pristanku na letališču Croydon. Mladi Roosevelt namerava obiskati vse evropske prestolnice

Najmlajše francoske kolonije

Kolonialna posest Francije je v zadnjem času dobila prirastek v podobi petih otokov in lepe koralne čeri v Kitajskem morju. Nove kolonije ležijo 600 km zapadno od Filipinskih otokov.

Za te kopne točke zemeljske oble se niso zanimale niti Kitajska, ne Japonska, niti Zedinjene države. Zato je francoska vlada že pred tremi leti sklenila, da jih anektira. Formalno aneksijo so izvršile francoske ladje »Astrolabe« in »Alerte«. Tako se je francosko kolonialno ozemlje pomnožilo za otočiče Tempest, Loaita, Itu Aba, Titu, Otok Dvojčkov in za koralno čer Amboyne.

Francijo so vodili pri aneksiji vojaški motivi. Imenovani otoki so bili poprej obljudeni s Kitajci. L. 1925. so Japonci na njih iskali fosfate, a so se kmalu odstranili. Francoske ladje so po aneksiji razvile francosko zastavo, spravile listine o zasedbi v steklenice, te pa vzidale v kamen, da se na ta način ohranijo poznejšim rodovom in zgodovini.

Mollison in Johnsonova v New Yorku

V ponedeljek sta angleška letalca Mollison in njegova žena Amy Johnson vstala z bolniške postelje v Bridgeportu in se dala z letalom prepeljati v Newyork, kjer ju je sprejela tisočglava množica.

Zakonska dvojica Mollison

Mollison in Johnsonova pa sta bila pri pristanku letala, ki ga je vodil neki ameriški pilot, tako izčrpana, da so ju morali dvigniti iz letala in položiti v avtomobil, ki ju je odpeljal v bolnišnico. Amy Johnsonova je pri tem dobila nov živčni šok.

Ljubavna pisma znamenitih mož

Nedavno so v Newyorku otvorili razstavo ljubavnih pisem znamenitih ljudi. Pisma je razstavil dr. Rosenbach, marljiv zbiralec zadevne korespondence. Razstava je bila tako urejena, da je lahko vsak obiskovalec čital pisma v steklenih omarah.

Eno najdaljših razstavljenih ljubavnih pisem je bilo pismo admirala Nelsona, ki ga je pisal lady Hamiltonovi. Pismo se končuje z besedami: »Ljuba Ema, če bi te mogel ta trenutek stisniti s svojimi rokami, ne bi zavidal niti kralju.«

Neko drugo ljubavno pismo je iz peresa angleškega pesnika Keatsa. Pisal je svoji ljubici: »Če se v tem pogledu ne boš spremenila, če te bodo zanimale samo plesne prireditve in hrupna družba, ne bi rad več živel ob tvoji strani.«

Tudi Benjamin Franklin je znal spretno sukati pero, ko je zapisal: »Ah, ko bi imel peroti, da bi poletel k tebi, sedel na tvoje okence in ti govoril sladke besede!«

Zelo zanimivo je tudi pismo nesrečnega ameriškega pesnika Edgarja Allana Poeja, ki je pisal nekemu svojemu prijatelju: »Neozdravljiva bolezen moje mlade žene, ki jo ljubim nad vse, me je prignala tako daleč, da iščem tolažbe v pijači, h kateri se moram vračati vedno iznova, da najdem nekaj utehe.«

Poroke na Hitlerjevo povelje

Hitlerjevi podaniki se morajo na njegov ukaz znova poročiti — in sicer cerkveno, ker kljukasti križ ne priznava civilnih porok!

Preselili smo se

na Aleksandrovo cesto 7.

Velika zaloga oblek za gospode in blaga v poljubnih množinah

Drago Schwab, Ljubljana

Žična železnica na Grossglockner

Dunajsko trgovinsko ministrstvo je dovolilo koroški deželni vladi pričeti s tehničnimi pripravami za žično železnico na Grossglockner. Železnica bo dolga skoraj 4000 m in bo imela dva dela.

Prva proga bo dolga 2 km. Ta del bo brez opornikov. Drugi del, ki bo obsegal strmejši vzpon, bo dolg 1700 m in bo imel dva opornika. Stroški za gradnjo žične železnice so preračunani na dva in pol milijona šilingov.

To je moderno

Poletna jopica iz krepa z dvovrstnim vstavkom pri ramenih z dvojnim gumbom

Moški se je spremenil v žensko

Na Apponyjevi polikliniki v Budimpešti so te dni zdravniki izvršili operacijo, pri kateri se je 18-letni Aladar Krämer spremenil v osebo ženskega spola. Po operaciji so odnesli iz dvorane namestu Aladarja Krämerja Gizelo Krämer.

Operacija je trajala dobro uro in zdravniki so izjavili, da je potekla povsem normalno. Neki reporter, ki se mu je posrečilo videti in govoriti s preobraženo Gizelo, poroča, da je bivši Aladar človek valovitih las in nekoliko moškega obraza, prsa pa so oblikovana kakor pri deklici v pubertetni dobi.

Premaknitev londonske četrti siromakov

Londonski občinski svet je napravil ogromen načrt dalekosežnega socialno-političnega pomena. Razvpito londonsko predmestje, ki obsega naselbine Stepney Bethnal, Green in Shoreditch, kjer so poleg velikomestnih revežev imeli zavetje najtemnejši elementi, bodo podrli ter ga nanovo pozidali po vseh pravilih higiene.

Realizacija načrta zahteva, da se iz predmestja izseli četrt milijona prebivalcev. Mestni svet se zaveda, kaj pomeni ta načrt in je že odobril 35,000.000 funtov šterlingov v ta namen. Kriminalna policija upa, da se bo s to preureditvijo periferije občutno zmanjšal kader zločincev v največji evropski prestolnici.

Zadnji korziški banditi

Pred porotnim sodiščem v Lyonu so se te dni zagovarjali zadnji banditi, ki so jih prijeli orožniki pri racijah na Korziki. Glavna razprava je bila proti Aleksandru Bartoliju, stricu pravljičnega kralja banditov Josepha Bartolija.

Tega bandita, ki je bil strah in trepet prebivalstva, so orožniki po dolgem zasledovanju izvohali v skrivališču, kjer sta bila z njim njegov stric in njegov pomagač Konstantin Santoni. Med orožniki in banditi je nastal boj, v katerem sta padla dva orožnika in kralj banditov Joseph Bartoli.

Državni tožilec je obtožil oba bandita umora, sodišče pa ju je sodilo zaradi pomagaštva banditskemu kralju ter je obsodilo prvega na deset, drugega pa na sedem let ječe.

ANEKDOTA

Znani dovtipnež Saphir ni maral zdravil. Nekoč ga je vprašal neki zdravnik, da-li je sledil receptu, ki mu ga je bil predpisal. »Če bi sledil vašemu receptu ,bi si zlomil vrat, ker sem ga vrgel skozi okno,« se je odrezal Saphir.

VSAK DAN ENA

Pouk v plavanju

»Ni treba požirati toliko vode, sicer se bo jezero izsušilo!«

James Oliver Curwood: 62

Hči divjine

Roman

»Grizli,« je rekel Brockaw, loveč ravnotežje. »Velik medvedji boj bomo imeli jutri, Mac. Moj medved — in njen medved — to bo spopad!! Vsi so prišli, da bi ga videli. Malo je takih prizorov kakor je medvedji boj, kaj? To se bo čudila devičica, ko bo videla svojega medveda v boju z mojim. Stavite sto dolarjev, da bo moj medved zadavil Taro!«

»Jutri,« je rekel David. »Jutri bom stavil. Kje je koliba?«

Mudilo se mu je priti pod streho in želel je, da bi bila še daleč odtod. Vsak trenutek se je bal, da ne bi začul izza hrbta Hauckovega glasu ali njegovih korakov, zakaj videl je, da bi Hauckova navzočnost vse pokvarila. Brockaw je bil v svoji okajenosti zelo zgovoren — kar blebetav. Skrivnost kletke in navzočnost Indijancev mu je bil že pojasnil. Kletka je bila zgrajena za veliki boj, in Indijanci so bili prišli, da bi ga videli. Ko sta korakala dalje po temi, se je sam pri sebi čudil, kako so mogli skriti dekletu te priprave in zakaj si hoče Brockaw s tem, da dovoli ta boj, premišljeno oškodovati v njenih očeh s tem, da dovoli ta boj. Vprašal ga je pa šele potem, ko sta stopila v kolibo in prižgala svetilko. Koliba je bila tesen brlog, smrdeč po whiskyju. Brockaw je krenil naravnost k omarici, ki je bila pribita na steno, in se vrnil z veliko steklenico in dvema pločevinastima kozarcema. Sedel je za mizico, tako da mu je luč svetila v pegasti rdeči obraz, in s čudnim, živalskim momljanjem v grlu nalil pijačo. Davidu se je zdelo, da kruli kakor kak ježevec. Potegnil si je klobuk globlje na oči, da bi skril njihov lesket, ko mu je Brockaw razlagal načrt, ki sta ga bila zasnovala s Hauckom. Medved v kletki je bil njegov, Brockawov. Velika zver. In huda. Pretepač, da mu ni zlepa enakega. Hauck, in on bosta stavila na tega medveda, ker bo gotovo pokončal Taro. Tako bo stvar kratkim potem urejena. Tara je mehkužen. Predobro se mu godi. Onadva pa potrebujeta denarja, ker jima ti lopovi z obale niso poslali toliko whiskyja, kolikor ga morata imeti za svojo kučijo. Dekle bi jima bilo skoraj pokvarilo načrt, ko je izginila s Taro. In on — Mac — je prekleto dober človek, da jo je privedel nazaj! Tak jutri bo tisti boj. Če dekletu — tej vražji ptičici — ki je njegova — če ji kaj ni prav — —«

Jezno je postavil steklenico na mizo in porinil enega izmed kozarcev pred Davida.

»Seveda je vaša,« ga je izpodbujal David. »Ali, vrag vas vzemi, saj vam ne morem verjeti, mrcina stara! Ne morem in ne morem!« Naslonil se je čez mizo in s posiljenim smehom udaril Brockawa po ramenu. »Prezala je za vas. Najzalše dekletce, kar sem jih kdaj videl! Le kako je mogoče? Kaj? Vi — srečni človek!!«

Kar streslo ga je, ko je videl rdeči žar zadovoljstva in bolščeče radosti na Brockawovem obrazu.

»Menda še ni dolgo vaša, kaj?«

»Oh, že davno,« je odvrnil Brockaw in zadržal kozarec, ki ga je bil ponesel k ustom. »Že mnogo let.«

In zdajci je tako silovito udaril s kozarcem ob mizo, da je pljusnilo žganje na vse strani. Porinil je svoja silna ramena in rdeči obraz proti Davidu, in debele ustnice so se mu raztegnile v nenaden režaj.

»Hauck je rekel, da ne,« je zarohnel. »Kaj menite, Mac? Rekel je, da ni več moja: da mu moram plačati, ker jo je redil! Bogme, plačal sem. Kup zlata sem mu dal!«

»Ali ste bili neumni,« je dejal David, trudoma brzdaje svojo neučakanost. »Neumni ste bili!!«

»Ubiti bi ga bil moral, kaj ne da, Mac — ubiti ga in jo vzeti kar tako, brez komedij?« je divje kriknil Brockaw in skrčil velikanske pesti na mizi. »Ubiti ga, kakor ste vi tistega dedca zaradi njegove dolgolase vragulje — saj veste?«

»Ne — vem,« je počasi rekel David, proseč Boga, da ne bi bila nobena beseda napačna. »Ne vem, kakšne pravice ste imeli do nje, Brockaw. Če bi vedel — —«

Počakal je. Brockaw se mu zdajle ni zdel tako popolnoma pijan kakor je pravkar še mislil; že se je zbal, da se ne bi bil izdal. Naslonil se je čez mizo. Bilo je, kakor da bi mu bil vodeni zastor za trenutek zdrknil z oči, in zobje so se mu kar volčje zalesketali. David je bil vesel, da je bilo steklo svetilke okajeno in da so mu kraji klobuka senčili obraz, zakaj zdelo se mu je, da se je Brockawu mahoma zboljšal vid.

»Ubiti bi ga bil moral in jo vzeti«, je ponovil Brockaw, in glas mu je bil težak od strasti. »Že davno bi jo bil moral dobiti, pa mi jo je Hauckova ženska branila. Moja je bila ves čas, odkar — —« Njegova misel se je obotavljala. »A jutri bo res moja,« je zamomljal, kakor da bi bil zdajci pozabil Davida in jel govoriti sam s seboj. »Jutri. Po jutrišnjem kreneva na sever. Hauck ne more zdaj ničesar reči. Plačal sem mu. Moja je — zdaj je res moja — še nocoj bo! Tako gotovo — —«

Davida je kar zamrazilo spričo tistega, kar je videl na siroveževem odurnem obrazu. Strašna misel ga je prešinila. Nocoj! Ta beseda je plamenela v Brockawowih očeh, ki so bile mahoma spet povodenele. David je hitro nalil žganja in porinil en kozarec pred Brockawa. Velikan je pil. Njegovo telo se je sesedlo v svinjsko omlahnost. Trenutno je bila nevarnost odvrnjena. David je vedel, da je čas dragocen. Treba je bilo pritisniti.

S P O R T

V nedeljo: PRIMORJE — GRADJANSKI

Z veliko napetostjo pričakuje sportni svet veliko borbo našega ligaša z zastopnikom Zagreba

V nedeljo bo padla na igrišču ASK Primorja odločitev za državno ligino prvenstvo. Spoprijela se bosta edini slovenski ligaš ASK Primorje in zagrebški Gradjanski.

Gradjanski še vedno vodi v tabeli liginega prvenstva. Spada med najmočnejše in najbolj renomirane predstavnike zagrebškega in sploh jugoslovenskega nogometnega sporta. Je najresnejši reflektant za častni naslov državnega prvaka. Pomenja za vsakega sportnika strah in trepet. Kakor poročajo zagrebški informatorji, smatra Gradjanski nedeljsko tekmo za izredno važno, zaradi česar se resno pripravlja za nedeljski izlet v Ljubljano. Sami pravijo, da predstavlja Primorje na lastnem igrišču trd oreh. Nastopil bo z najmočnejšo svojo postavo, seveda z vratarjem Mihelčičem, »Kranjcem iz Šiške«. V njegovem moštvu je sedaj več igralcev, ki so največja opora sedanje državne nogometne reprezentance.

Kaj pa Primorje? Ali mu bo treba zaradi takega nasprotnika vreči orožje v korozo? Slovenska javnost polaga nade na svoje fante. Prvič bodo nastopili v liginem prvenstvu v tako močni sestavi, s kakršno še ni nastopil noben naš klub v državnem prvenstvu. Ne moremo sicer delati na ta račun kakih zapeljivih stav, toda naše upanje je močno. Fantje morajo zaigrati z voljo in srcem. V borbo morajo vložiti vse svoje sile in znanje, pri tem pa pokazati ono sebičnost za celotnim uspehom, kateri se morajo umakniti vse kaprice poedincev. Če bodo fantje to izpolnili, smo prepričani, da se nismo varali v svojih upih.

Brez dvoma bo nedeljska tekma največji sportni dogodek, najvažnejša borba liginega prvenstva, višek nogometne sezone. V tej tekmi sodeluje slovenski ligaš, zato je dolžnost naše javnosti, ne samo ljubljanske, da svojega zastopnika pri borbi podpre in vzpodbuja.

Tekma se bo pričela v nedeljo dne 30. t. m. ob 18 uri na igrišču ASK Primorja ob Dunajski cesti vis-a-vis Stadiona. Opozarjamo zunanje udeležence na znižanje železniških vozovnic, ki bodo v nedelio v veljavi.

Pred prvo bitko za Petrinovićev pokal

Državno prvenstvo v skokih bo v soboto in nedeljo

Plavače in waterpoliste smo videli že parkrat — skakači so imeli skromno skušnjo na podsaveznem prvenstvu — v državnem prvenstvu v soboto in nedeljo pa bo šlo s polno paro zares!

Zadnjič smo imeli del državnega prvenstva v skokih v Ljubljani pred tremi leti. Nato se je dvakrat zapored vršilo v Karlovcu, letos pa je spet v Ljubljani, kamor po vsej pravici spada, ker prispeva vedno daleko največ skakačev baš naše mesto.

Sobotno in nedeljsko tekmovanje je prvi del državnega plavalnega prvenstva in tekmovanja za Petrinovićev pokal. Obsega šest disciplin: skoke z deske za juniorje, juniorke, seniorke in seniorje in skoke s stolpa za seniorje in seniorke. Na lanskem tekmovanju so si prva mesta v poedinih disciplinah osvojili: pri juniorjih Branko Ziherl (Ilirija), pri juniorkah Vilma Kraljevićeva (Jadran - Split), pri seniorjih z deske in s stolpa Bogomir Grilc (KSU Karlovac) in pri seniorkah z deske in s stolpa Bogica Pretnarjeva (Ilirija). Prvenstvo v kategoriji juniorjev in v kategoriji seniorjev si je osvojila Ilirija, obe drugi mesti pa Jadran.

Kakšen bo letošnji rezultat? Precej je od njega odvisno — mogel bi v ekstremnem primeru celo že definitivno odločiti borbo za Petrinovićev pokal — na vsak način pa bo imel mnogo vpliva na njen nadaljnji potek. Videli bomo!

Ljubeljske tesni

K bližajočim se mototekmam

Ob potoku Morčniku, ki pribrzi v prav ljubkih brzicah v nižjo tržiško kotlino, dospemo v Ljubeljske tesni, v katere smemo šteti vso pot od Sv. Ane naprej do ljubeljskih serpentin, katere sicer tudi ponekod zaidejo v ozke prehode, vendar pa jih ne moremo imenovati tesni v našem običajnem gorskem pomenu. Kljub velikemu gorskemu skladu, ki v Sloveniji dopušča le dva dola, savskega in bohinjskega, hranjujoč v sebi lepo število potov, kateri bi se zamogli prav dobro uporabiti tudi za avtomobilski turizem, imamo samo dvoje tudi avtomobilom možnih prehodnih potov, to je Jezersko in Ljubelj, med katerima je slednji splošno priznan kot eden najboljših srednjeevropskih prehodov, uporabnih zaradi močnega vzpona do 33 stopinj tudi avtomobilnim tekmam.

Ljubeljske tesni so izrazito gorske tesni z njim lastno značilnostjo. Močno vijugasta cesta se rahlo spenja med dokaj ostro zaširjenimi stenami na eni in med ob cesti ležečo strugo, ki je le ob hudournih časih polna. Staro hrastovje se kaj lepo meša z borovjem in bukovjem v tiho močno sanjavo celoto, ki nudi izrazitejšo senco utrujenemu turistu, ki potuje mimo ter mu prijetno hladi potno čelo. Sivo ostenje, ki sega do 15 m visoko, se v krivih izsekih nagiba preko pota ter nudi ob deževnem času zaželjeno streho. Temno nad skalovjem — ostenjem in drevjem se zgrinjajoče nebo je prav harmonirajoč člen tej lepi romantični, ponekod tudi v divjo romantičnost prehajajoči hudournikov dol. Pot po tej tihi zasanjani zaseki je vse prej kot dolga. Na vsak trenutek moreš kaj novega zapaziti, s čimer se zamotiš med hojo in si krajšaš čas. Tudi rastlinje, ki je tod skoroda planinsko pobarvano, nudi prav udodno razvedrilo in bi bilo moglo služiti prav dobro v studiju polplaninske flore.

Poznanje ljubeljskih tesni zlasti pri turistih je podkrepljeno še z nečem drugim. Te tesni so edina izhodna pot, po kateri moremo dospeti na tostrano Zelenico in Košuto, če nočemo hoditi ob hribih in njihovih pobočjih. Hoja od Sv. Ane na Zelenico je sicer prav napeta, vendar kratka, kjer moreš počasi pregledajoč gorske vrste, ki se ti med potjo kažejo v svoji mogočnosti, dospeti v eni in pol ure na vrh, do prve zelenjške postojanke. Zaradi obilnega snega in lepega sveta je Zelenica zlasti priljubljena smučarska planina. Ob normalnih vremenskih prilikah ostaja sneg do sredi maja na grebenu. Pa tudi Košuta, ki je nekoliko težje dostopna s te strani, to je z ljubeljske strani kot s kofčanske planine (s te je namreč pot na Košutine vrhove: Veliki vrh, Kladvo, Fegoška gora in Košutnikov turn s Tolsto Košuto, prav prijeten) nudi lep turističen užitek, zlasti sestop na Babo (1966 m) in na Veliki vrh (2088 m), kjer je pogledu odprta vzhodna ljubeljska dolina z značilnimi slovenskimi naselji ob cestah. Prav tista, tako izrazita posebnost slovenskih vasi, da so čimbolj skupaj, zbrane okoli vaške cerkve, se tod tako lepo odraža.

Sicer je ljubeljska cesta z zgraditvijo karavanškega predora sila izgubila na prehodni trgovski, pa tudi potniški veljavi, vendar z gotovostjo upamo, da s tem še zdaleka ni prepuščena pozabljenju. Pomisliti nam je treba, da je ta cesta odlične kakovosti, izpeljana po serpentinastem sistemu grajenja gorskih cest, ponekod izrazito napeta s takšnim vzponom, da mu slab motor ni kos, zaradi česar je Ljubelj prav dober preizkuševalec motorne vrednosti.

Vprav zaradi močnega vzpona se je že zgodaj uveljavila misel, naj bi se tod vršila domača prvenstvena tekmovanja avtomobilov in motociklov v zvezi in v okviru mednarodnih tekem. Dvema avtomobilskima mednarodnima tekmovanjima je sledila motociklistična tekma, katero je priredil MK Ilirija iz Ljubljane. Nedvomno je, da je avtomobilsko tekmovanje bolj zanimivo, pa tudi bolj nevarno, zlasti če pomislimo, da vozovna širina posebno na ostrih ovinkih (kateri so pa od cerkve Sv. Ane pa do vrha prav vsi) močno zahteva motorno silo in vozačevo največjo previdnost. Kolikšne važnosti je ekonomsko izrabljanje motorne sile na ovinkih, je bilo prav dobro videti ob prejšnjih avtomobilskih tekmovanjih, ko je največ vozačem, zlasti serpentinasti del proge skvaril sicer odličen čas. Odlično znanje gorske vozaške spretnosti je pokazal pri prvem avtomobilskem tekmovanju na Ljubelj g. Mally, nekdanji tržiški tovarnar, ki je določeno progo prevozil v 10 minutah na sicer zelo dobrem, vendar ne dirkalnem vozu Alfa-Romeo. Ta rezultat je bil popravljen pri treningu k drugemu medna rodnemu tekmovanju za dve minuti. Izboljšek je bil dosežen z dirkalnim vozom Mercedes-Benz. Pri glavni tekmi se je voz zvrnil. Čas od starta do prevrnitve je bil zdaleka bolji od ostalih doseženih časov. Vendar pa zaradi velikih stroškov, ki so povezani s prirejanjem avtomobilskih tekem, se je MK Ilirija oprijel misli, prirediti tekmo motociklov. Letos se bo vršilo drugič od MK Ilirije organizirano tekmovanje 6. avgusta, kjer bo vnovič podana možnost, dokazati moč in spretnost voza in vozača.

Dobre zveze z avtobusi, primerna okrepčevališča ob progi na Ljubeljskem prehodu bodo nesporno privabila veliko število turistov na Ljubelj, kjer se bo bil boj za naslov gorskega hitrostnega vozača za leto 1933. — Z. A.

Službene objave LNP

(Seja u. o. od 21. 7. 1933)

Navzoči gg.: Rybař, Kuret, Novak, Pevalek, inž. Kuljiš, Melicer, Dorčec, Malovrh, Drufovka, Kralj, Vospernik in Logar. Odsotni gg.: Stanko, ravn. Šetina, Buljević, (upravičeno), dr. Köstl, inž. Debelak, Jugovec, Fridl in Jenko (neupravičeno).

Predvidoma se bo igrala medmestna tekma Ljubljana - Gradec v Gradcu do 16. avgusta, o čemer se obveščajo predvsem klubi Primorje, Maribor, Rapid, Železničar in Ilirija.

Z ozirom na dopis Amaterja od 5. t. m., št. 105 in na osnovi čl. 1 KP ZNS se predajo OZKS pri LNP g. ss Pevalek I., z ozirom na poročilo MO Trbovlje v zapisniku od 17. t. m. pa ss. gg. Ochs in Wagner.

Pravila I. SSK Maribor je LNP prejel. Odobri se sklep MO Maribor, sporočen v zapisniku 43. seje od 17. t. m. v zadevi sodn. kandidata g. Klipsteterja.

Sporoča se vsem klubom LNP, da se bo vršila redna glavna skupščina LNP v nedeljo 13. avgusta 1933 ob 8.30 zjutraj v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta, Ljubljana, z dnevnim redom v smislu čl. 16 pods. pravil: volitev verifikacijskega odbora, zapisnikarja in dveh overovateljev, poročilo tajnika, blagajnika in revizijonalnega odbora in podelitev absolutorija upravnemu in revizijonalnemu odboru; volitev izpadlih odbornikov u. o. LNP in revizijonalnega odbora, sklepanje o predlogih upravnega odbora in rednih članov t. j. klubov ter o predlogih za glavno skupščino JNS.

Samostojni predlogi rednih članov - klubov morajo biti predani tajniku LNP pismeno najkasneje 6 dni pred oddržanjem redne glavne skupščine. Ako ob določenem času ne bo navzoče potrebno število rednih članov za sklepčnost, se bo skupščina vršila pol ure pozneje ne oziraje se na število prisotnih, z istim dnevnim redom. Poverilnice na uradnih tiskovinah bodo prejeli klubi pravočasno.

Doposlane zapisnike MO Celje se preda KO. Opozarjajo se klubi, da predčasno naroče potrebno število tiskovin, predpisanih pri uporabi polovične vožnje ter da pošljejo predhodno v to svrho denar. Istočasno se apelira na klube, da še pred redno skupščino LNP, ki bo 13. avgusta t. l., poravnajo vse denarne obveznosti in zaostanke do LNP v izogib odvzema glasovalne pravice. Tajnik I.

Službeno iz LNP. Seja odbora za kaznovanje sodnikov pri LNP bo drevi ob 20.30 v tajništvu LNP. Naprošajo se gg. Rybař, Kralj in Pevalek, da se je sigurno udeleže!

Iz LNP. Danes ob 19.30 seja k. o. v nebotičniku. Tajnik III.

Sodniki nedeljskih tekem:

V Ljubljani Primorje : Gradjanski g. Mika Popović, v Osijeku Slavija : Hajduk g. Rosenfeld; v Zagrebu Concordia : BASK g. Joksimović, v Beogradu BSK : Slavija (S) g. Joksić.

Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvomatchev Ljubljana. Za sestave 4 krat 100 metrov reprezentančne stafete odrejam trening za predaje v petek dne 28. t. m. ob 18.15 na igrišču Ilirije. Atleti: Zupančič, Kovačič, Slapar, Cerar Vl., Putinja sigurno in točno. Opremo prinese vsak atlet seboj. Kapetan.

Celjski nogomet. V petek 28. t. m. in sredo 2. avgusta ob 18.15 bosta na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« v Celju izbirni tekmi za nogometno reprezentanco Celja, ki bo igrala v nedeljo 6. avgusta v Celju tekmo z zagrebško mestno reprezentanco. Društvo privatnih nameščencev »Merkur« v Zagrebu, ki organizira nastop zagrebške reprezentance v Celju, bo priredilo v nedeljo 6. avgusta izlet iz Zagreba v Celje.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 17.30 naprej trening rezerve in prvega moštva. Zadnjič se opozarjajo igralci Bervar, Habiht I., Čebohin, Mrdjen, Petrič II., da oddajo fotografije pri blagajni Emone najkasneje danes do 17.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). — Danes strogo obvezen trening I. skupine, katera igra s Triglavom od 18. naprej. Pridejo naj Oblak, Klančnik, Ferjan, Kretič, Košenina, Pogačnik, Kariž, Mokorel, Primar, Škrajnar, Kos, Glavič, Burja, Ozebek, Franc.

TSK Slovan. Nogometna sekcija ima danes ob 20. v gostilni »Sokol« nujen članski sestanek. Dorčec in Skalar naj se sestanka gotovo udeležita. Važno zaradi gostovanja v Celju.

NSK Sparta (SK Mars). Danes naj se zglasijo ob 18. na igrišču Marsa na Poljanah: Ivko, Ban, Dolinar, Krašovec, Budi, Pogačar I. in II., Vrhovec, Zupančič, Zupanc, Zadnik, Jenko, Humar I. in II. in Otič. Igramo trening tekmo. Točno in sigurno!

SK Svoboda (Vič). Danes od 17. naprej trening vseh nogometašev na igrišču Primorja. Gospodar naj prinese seboj nogometne čevlje. V petek ob 20. članski sestanek, po sestanku seja odbora.

Inserirajte v „JUTRU“

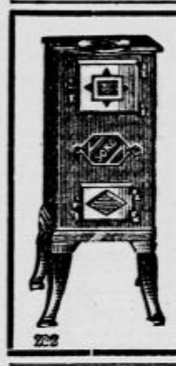

SOKO PEČI

čudovito poceni in dobre iz brona, ne iz pločevine, za kurjenje z vsakovrstnim gorljivim materijalom. Dobivajo se v vsaki trgovini z železnino.

Izdeluje:

Vojvodjanska livnica d. d. Novi Sad

ODO-RO-NO

Vam je vedno potreben!

Oe tudi se pot pogosto ne opaža, vendar se čuti njegov duh. Odorono Vas obvaruje tega neprijetnega duha in varuje Vaše obleke madežev.

Normalni Odorono (rdeč kot rubin) se uporablja dvakrat na teden in učinkuje 3 do 7 dni. »Instant« Odorono se uporablja dnevno ali po potrebi. Obe sredstvi se prenašata na kože s pomočjo tampona z ročajem.

ODO-RO-NO

varuje Vaše obleke.

Dobiva se v vseh trgovinah s toaletnim in parfumerijskim blagom. Glavno skladišče: M. Neumann, Zagreb, Boškovićeva 44. 205/b

IZ ROK V ROKE,

da se ne izgube vsem koristne dobrine, posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

ZAHVALA

Vsem, ki ste nam ob izgubi naše ljube in dobre sestre, svakinje, tete in stare tete, gospodične

Flore Maurer

posestnice

izkazali toliko sočutja in darovali lepe vence in cvetje in jo spremili kvečnemu počitku, najlepša hvala. Zahvaljujemu se tudi gosp. dr. Špornu za požrtvovanje in trud, ki je trajal nad leto dni. Enako gosp. župniku dr. Novaku za tolažilne obiske.

Ljubljana VII., dne 27. julija 1933.

8463 ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Prijateljem, sorodnikom in znancem naznanjamo, da je dne 25. t. m. popoldne ob 16.30 zapustila, po mučnem trpljenju v 75. letu starosti, to solzno dolino naša blaga skrbna mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Ana Palouc roj. Adamle

vdova po poštnem poduradniku

Pogreb se vrši dne 27. julija popoldne ob 18. (6. uri) iz mrtvaške veže »Zavetišča sv. Jožefa« na Vidovdanski cesti na pokopališče k sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja!

8642 ŽALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Iskreno zahvalo izrekava vsem, ki so ob priliki prerane smrti najinega nepozabnega in srčno ljubljenega moža, oziroma očeta, gospoda

Jakoba Selaka

sodnega kanclista

z nama sočustvovali. Posebno zahvalo smo dolžni vsem sostanovalcem za požrtvovalno pomoč, g. sod. starešini dr. Šašlu z gg. sodnikoma in stanovskim tovarišem za prekrasna venca, častiti duhovščini, požarni brambi ter vsem darovalcem lepega cvetja in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob. 8464

V Šmarjah pri Jelšah, dne 24. julija 1933.

Žalujoča vdova Ana in hčerka Tinca

✝

S tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem vest, da je gospod

dr. Franjo Tavželj

sodnik

nenadoma preminil, zadet od kapi, v 48. letu starosti v torek 25. t. m. Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek 27. t. m. ob pol 17. pri Sv. Lenartu v Sloven. goricah.

Sv. Lenart v Sl. goricah, dne 26. julija 1933.

Žalujoča rodbina Tiplič.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Pisarniško moč
mlajšo, moško, zanesljivo sprejmem za časa dopustov za ca 2 meseca. Ponudbe pod »Takoj nastope« na ogl. odd. »Jutra«. 22054-1

Brivsk. pomočnika
dobro izurjenega v briv. stroki in striženju bubifrizur sprejmem takoj ali po dogovoru. V ponudbi je navesti starost in pomožniško dobo. Cividini Stane, ženski salon za dame in gospode, Gornja Radgona. 22118-1

Hotel Pension Starkl, Bled
potrebuje dobro perico takoj. 22114-1

Natakarico
plačilno z dobrimi in daljšimi izpričevali, čedne zunanjosti, vešča nekoliko nemškega jezika sprejmem takoj. Kje pove ogl. odd. »Jutra«. 22138-1

Pridno sobarico
sprejme takoj hotel Strukelj. 22135-1

Mizarja
takoj sprejmem začasno. Mala čolnarska 5, Sedej. 22176-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Frizerka Hrvatica
vešča ondulacije, manikiranja, nekoliko vodne, išče službo. Naetop po dogovoru. Stefica Maltar, Salon »Angeli«, Tržič. 22127-2

Šivilja pletenin
išče službo, gre tudi za sobarico ali kaj primernega. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 22123-2

Za slugo
hotelskega ali trgovskega, išče boljše stalno mesto samec, star 26 let, z dobrimi izpričevali. — Naslov: Gostilniška zadruga, Vojsko. 22111-2

Boljša gospodična
ljubiteljica otrok, išče službo k dojenčku ali k večjemu otroku k boljši družini. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Ljubiteljica otrok«. 22139-2

Dekle
išče službo s 1. avgustom v gostilno. Vajeno kuhati. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 22154-2

Vajenci ke

Deček
priden in pošten, prikupljive zunanjosti, ki je dovršil osnovno šolo, bi se rad izučil brivske obrti s hrano in stanovanjem v hiši. Cenjene ponudbe na Novak Bogomir, Rečica št. 29, Bled II. 22053-44

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Stavbna dela
vseh vrst se prevzamejo v izvršitev, ki vzame podjetje v polno plačilo 50% vložnih knjižic Ljubelj. kreditne banke in njenih podružnic ter mestnih hranilnic, ostalih 50% plačila pa po zmernih obrestih v gotovini. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Kredit« 22026-3

Domača industrija
za stroke ročnih del za inteligentno damo. 3000 Din investicije. Poblže na ogl. odd. »Jutra« pod »Existenca«. 22141-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Akademik
instruira in pripravlja za ponavljalne izpite srednješolce. Ponudbe pod »Siguren uspeh« na oglas. odd. »Jutra«. 22144-4

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Vsa Evropa rabi »FLOOR« voščilo
za parkete in linoleum. (Floor parket metle, politura, rokavice). Moscalus

čudovito jajce
proti moljem. Zahtevajte pri Vašem trgovcu. — JELODVOR, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 20252-6

Lepo opremo za lokal
dve omari s premičnimi steklenimi vratmi, pult, dva stola in ena odprta stelaža, vse črno pleskano, poceni naprodaj. Pojasnila v pisarni M. Luckmanna, Ljubljana, Gradišče. 22163-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Recept
za izdelavo sirove salame kupim z natančnim navodilom. Ovelbar, Prekope. 22112-7

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Kolo
poceni prodam. Dvořakova ul. 3/I, levo. 22137-11

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motor Sozius
skoro nov, poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 22120-10

Motorno kolo
novejša tipa, davki plačani, prodam za Din 4000.— pri Figovcu v garderobi. 22167-10

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Šoferju avtomehaniku
s kapitalom od 100.000 Din se nudi sigurna bodočnost kot družabniku na dobri celoletni progi brez konkurence. Pogoj trezen sam vozač. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Eksistenca 100.000«. 22129-16

Hranilno vlogo
Zadružne gospodarske banke do Din 110.000 prodam takoj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Din 110.000«. 22093-16

Tihega družabnika
iščemo z Din 2 do 300.000 v gotovini za novo tekstilno industrijo. Ponudbe poslati na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Kompanjon«. 22092-16

Hranilno knjižico
Ljub. kreditne banke ali Mestne hranilnice za Din 2400 kupim. Ponudbe pod »V. B.« na oglas. oddelek »Jutra«. 22131-16

Hranilno vlogo
Prištedione Din 38.000, takoj prodam. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Vloga«. 22134-16

Naš bančni oddelek
se priporoča za sledeče posle: Nakup in prodaja vložnih knjižic, kreditiranje vsake vrste, posebno na vložne knjižice, konvertacija bančnih dolgov z vložnimi knjižicami, plačilo gotovino najbolje in absolutno varno, inkaso vsake vrste in povsod, lombard na vzkladiščeno blago. Poslovni zavod d. d. Zagreb. Naš zastopnik za dravsko banovino, na katerega se je obrniti je: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 22146-16

Vložno knjigo
Ljubljanske kreditne banke sprejmem kot posojilo proti jamstvu in odplačevanju. Poverjeniki zaželjeni. Franc Ilc, Zakot 33, p. Brežice ob Savi. 22157-16

10.000 Din posojila
na 6 mesecev proti absolutni varnosti točnega odplačila iščem. Dobre obresti po osebnem dogovoru. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Varno in točno Ljubljana«. 22169-16

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja pa vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Weiberherrschaft
nova izdaja, 4 knjige — ugodno prodam. Židovska cesta 4/I levo. 22136-8

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Pisarniške prostore
oddamo vis-a-vis glavne pošte. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 21977-19

Lep lokal
z inventarjem in zalogo oddam v najem takoj zaradi družinskih razmer. Potreben kapital od 60 do 80.000 Din. Cenj. dopise pod »Stara vpeljana trgovina« na ogl. odd. »Jutra« 22007-19

Lokal
v sredini mesta, primeren za delavnico ali skladišče, oddam 1. avgusta. Najemnina po dogovoru. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 22060-19

Lokal
za manufakturno trgovino v centru mesta s stanovanjem dam v najem in gospodarsko poslopje v Kokrškem predmestju prodam. Firma I. Kušlan, Kranj. 22135-19

Gostilna
vpeljana, na prometnem kraju poleg tržnice, je zaradi bolezni naprodaj. Potrebno 35 tisoč. Zagreb, Pejačevičev trg 3, poleg Ilice. 21861-19

Lokal
na prometni točki, brez ali z izložbo iščem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Takoj«. 22158-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Lepo vilo na Bledu
stavbno parcelo na Bledu, stavbno parcelo v Kranjski gori, stavbno parcelo ob Bohinjskem jezeru — proda: Realitetna pisarna I. Plemelj, Bled 175. 22116-20

Novo hišo
enodružinsko z vrtom oddam v predmestju Ljubljane v najem. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 22124-20

Vsem kupcem!
Sedaj prodam poceni dvostanovanjsko novo hišo (vilico) Pod hribom (gozdom), Šiška. — Zagorc, Glinška 3. 22175-20

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarijo
oddam v najem agilnemu peku, eventualno tudi prodam. Bogomir Čadež, Gl. trg 185, Kranj. 22156-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

2 trgovska lokala, 1 4-sob. stanovanje in pisarn. prostore
oddam v palači Grafika. Poizve se: Uprava palače Grafike, Masarykova cesta 14/IV. 21639-21

Pristopajte
k Društvu stanovanj. najemnikov. Gajeva ulica — Nebotičnik III. 373-21

Mansardno stanovanje
2 sob s pritiklinami in vrtom oddam mirni stranki. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 22110-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico oddam takoj. Tyrševa cesta 99. 22109-21

Štirisobno in enosob. stanovanje
s kabinetom oddam dobrim plačnikom za avgust. Vprašati pri hišniku Glinška 7/I. 22140-21

Stanovanje
Dvoje dvosobnih stanovanj s kopalnicama in ostalimi pritiklinami oddam za 1. september. Poizve se Rimska c. 18/I med 13. in 14 uro. 22168-21

Stanovanja išči

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
dvo ali trisobno s kopalnico iščem. Ponudbe pod »Samo v sredini mesta« na ogl. odd. »Jutra«. 22055-21a

Mirna gospodična
išče stanovanje, obstoječe iz sobe, kuhinje in pritiklin za 1. september ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Sama«. 22122-21a

Dvosob. stanovanje
s predsobo, event. s kopalnico, iščem za 1. ali 15. avgust. Ponudbe pod »Sobo« na oglasni oddelek »Jutra« 22148-21a

Mirna stranka
2 oseb išče sobo s kuhinjo za 1. september. Ponudbe pod »Mirna stranka« na oglasni oddelek »Jutra«. 22171-21a

Dvosob. stanovanje
priprosto, ne predaleč centruma, iščemo. Ponudbe — ceno navesti — do 30. t. m. — »Varstvo«, Tyrševa 17 22162-21a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (33)

Kabinet
dobro opremljen, oddam z električno in postrežbo za Din 300 mesečno s 1. avgustom Ogledati Knafljeva 13/II. 21574-23

Solnčno sobo
s posebnim vhodom oddam takoj. Gradaška ul. 8/I. 22126-23

Sobo
lepo opremljeno, separirano in čisto, z eno ali dvema posteljama oddam. Zibertova ulica št. 33, pri gorenjskem kolodvoru. 22029-23

Dve prazni sobi
parketirani (ena s štedilnikom) oddam takoj ali pozneje boljši stranki. — Ogleda se: Kodeljevo, Slomškova 6. 22164-23

Opremljeno sobo
lepo, v centru oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 22133-23

2 prazni mesečni sobi
vsaka s posebnim vhodom, v I. nadstropju, Nunska ulica št. 3, oddam takoj v najem. Ponudbe: Erjavčeva cesta 13. 22145-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom oddam pri Zvezdi za mesečnih 300 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 22149-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom takoj oddam. Florijanska ulica 12, prvo nadstr., levo, Zor. 22170-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom s stopnic oddam takoj. Rožna dolina, cesta X/13. 22075-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo
prazno ali opremljeno v bližini pošte iščem za takoj. Ponudbe pod »Solinden« na ogl. odd. »Jutra«. 22152-23a

Sobo
z vhodom s stopnjic ter uporabo kopalnice v centru mesta iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Avgust 1933«. 22160-23a

Letovišča

39

Dekliški penzijonat
Schloss Hubertus, Amtstetten, Avstrija: gospodinjstvo, dunajska fina kuhinja, šivanje, vrtnarija, reja perutnine, jeziki, glasba, umetna obrt, ples, tenis, jahanje, sabljanje, zimski sport. Mesečno: avstr. šilingov 200. 21608-38

Več letoviščarjev
sprejmem v vso oskrbo. — Celodnevna dobra hrana 15 Din, stanovanje z veliko verando po dogovoru, otroci popust. Kopelj v primerno prijetni in zdravilni Kolpi. Ponudbe na Murn A., pos., Metlika. 22115-38

V Splitu
oddam sobo z balkonom in kopalnico ter z razgledom na morje 2—3 osebam za avgust - september. Cena nizka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Split«. 21678-38

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pozor!
Harmonije od 2000 Din in pianine od 10.000 Din dobite v tvornici Iv. Kacin, Domžale. — Popravlja in uglašuje najceneje. Zahtevajte cenik. 18914-26

Prvovrstna violina
stara, izgrana, zaradi odpotovanja poceni naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 22147-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Stroji za sladoled
brez elektrike in brez kemikalij in ročnega pogona se dobe za Din 3700.— pri Elektrofonski družbi, Krekov trg 10/II. Novost, v par minutah sladoled! 22130-29

Šivalni stroj
nov, raven štep, prodam po nizki ceni. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 22166-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Sopotovalko
skromno, išče dama za Rim med 15. avg. in 20. avg. Ponudbe pod »Rim« na ogl. odd. »Jutra«. 22108-31

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Rjava svilena obleka
se je izgubila v torek zvečer v bližini Nebotičnika. Prosi se lepo najditelja, da jo odda proti nagradi v ogl. odd. »Jutra«. 22161-28

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Pes
z imenom Bonco, nemški ovčar, star 3 mesece in pol, visok 0.25 m, barve po hrbtu črne, spodaj sive, se je 20. t. m. proti večeru izgubil. Kdor ga najde, naj ga proti nagradi odda v kopališču »Kolezija«. 22132-27

Psico
volčje pasme, 3 mesece staro, prodam. Vpraša se Dunajska cesta 46. 22156-27

Nemški ovčarji
čistokrvni, zelo lepi, stari 6 tednov, naprodaj. Mencingerjeva 23, Kolezija. 22165-27

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Javna licitacija
Dne 28. julija ob 10. uri se bo v tovornem skladišču Maribor gl. kol. prodala na javni dražbi sledeča roba: 1 poljska kovačnica, 1 pločevinast kotelj, razno monterško orodje, 18 kom. jeklenih cilindrov, 7 kom. jeklenih cilindrov amonjaka, 1 zaboj pše. 22174-2°

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (35)

Gospodična
stara 30 let, posestnica, želi znanja v svrho ženitve. Prednost imajo železničarji ali financarji z nekaj gotovine. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tiha sreča 333«. 22159-5

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Naprodaj imam
več tisoč kilogramov fižola, zelenega in Cypro, čisto zdravo blago po najnižjih cenah. Razpošiljamo tudi partije od 100 kg naprej. Vprašati pri tvrdki Lud. Krautsdorfer, Loše pri Poljčanah. 22117-38

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Drva in premog
pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

V lastnem interesu

ne bodite lahkomiselni pri negovanju lepote. Tisoči žena najdejo svojo srečo in zadovoljstvo, ker so slednjič prišle na pravo pot lepotne nege. Poslužite se tudi Vi te prilike!

Ako imate jako mastno lice, se Vam delajo ogrci in velike pore, ki se ne dajo prikriti tudi z najdebelejšo plastjo pudra ali šminke. Ako pa redno masirate svoj obraz zjutraj in zvečer s Pore-mlekom, boste dobili presenetljivo naglo izredno lepo in čisto polt. Ena steklenica z navodilom Din 32.—.

Mladeniško lepoto obraza ohranite s stalno uporabo dokazano fine Porenal-kreme. Mastna Porenal-krema, uporabljana preko noči, varuje, pomlajuje in obnavlja kožo, a suha Porenal-krema kot podloga pudru, zožuje velike pore, drži odlično puder in olepšava obraz. Porenal-kremam je odveč vsaka reklama, kajti učinkovanje preseneča! Ena tuba suhe ali mastne Din 18.—.

Najfinejši puder, ki odlično drži, a ne prepušča znoja, zelo fino parfimiran, nežen, v prekrasnih barvah, zajamčeno neškodljiv, to je Porenal-puder, edinstven svoje vrste. Ena škatlica Din 24.—.

Olepšavajoče Porenal-milo ustvarja blago, istolmensko penasto kremo, ki blagodejno deluje ne samo na čistočo, temveč tudi na lepoto obraza in rok. En komad Din 12.—.

Mnoge žene so nesrečne, ker se prekomerno pote, kar povzroča neprijetnosti največjega pomena. Ako uporabljate ORonit-vodico, se iznebite te neprijetnosti takoj, kajti znojenje in istočasno tudi neprijetni duh potu prestaneta momentano. Ena velika steklenica Din 30.—.

Dlačice izginejo za vedno s obraza, rok, nog, prsi itd., ako uporabljate Erbol-prašek. Delovanje naglo in zanesljivo in ne škodi koži. En lonček z navodilom Din 15.—.

Solnčne pege in rumene madeže odstranite naglo in zanesljivo z uporabo holandske mlečne kreme. Uspeh preseneča, a učinkovanje je naglo. En lonček Din 15.—.

Namesto mila pasta Majalis umije Vaš obraz in obenem uspešno neguje lice. Ta pasta se priporoča damam, ki ne prenesejo niti najbližjega mila, a hočejo vendar imeti sveže umito in čisto lice. Velika steklena doza Din 15.—.

Že 30 let najboljša barva za lase, zajamčena v zanesljivosti delovanja, trajna, enostavna v uporabi, prekrasne barve od zlatorumene do črne, je samo Oro-barva. Ena garnitura z navodilom Din 30.—.

Izpadanje las in prhljaj momentano prenehata z uporabo vode od kopriv. Najstarejše in edino zanesljivo sredstvo za uspešno nego las, ki postanejo bujni in bleščeči. Velika steklenica Din 30.—.

Ne pozabite, da so roke zrcalo vsake žene, toda ako želite, da Vam bodo lepo bele, gladke in mehke, kljub hišnemu poslu ali sportu in pisarni, nadrgnite jih s samo malo specialno Jefais Blanc kremo. 1 tuba 10 Din.

Deviške grudi — ponos vsake žene zadobe z masažo eliksirja Eau de Lahore lepe oblike in napetost. Steklenica z navodilom Din 40.—.

ZAHTEVAJTE POVSOD ALI PIŠITE
GLAVNI ZALOGI: NOBILIOR PARFUMERIJA, ZAGREB, ILIGA 34

Prodaja posestev, parnih žag, vil, stanovanjskih hiš in vinograda.

V konkurznih zadevah Germutha Franca in Marije opr. št. S 22-32 in St 1-33 okrožnega sodišča v Mariboru se prodajo pod roko razna gozdna posestva in sicer Viltožnikovo posestvo na Rdečem bregu s hišo št. 38, žumrovo posestvo na Rdečem bregu s hišo št. 33, parna žaga v Podvelki s hišo št. 37, 4 km ozkotirne železnice, lokomobilo in polnojarmenik, vila v Podvelki št. 84, posestvo v Vurmatu, Mršnikovo posestvo v Sv. Vidu s hišo št. 13, posestvo na Breznem vrhu s hišo št. 26, posestvo na Zg. in Sp. Kapli s hišo št. 60, parno žago, lokomobilo in polnojarmenik ter vinograd v Vuzmetincih z vilo, viničarijo, pritiklinami in premičninami. Podroben opis posestev, hiš, gospodarskih poslopij, pritiklin in premičnin je razviden iz cenilnih zapisnikov. Gozdovi in poslopja so v dobrem, deloma v vzornem stanju. Prodajalo se ne bo pod cenilno vrednostjo. Kupnine se morajo plačati v gotovini. Obstoja pa možnost, da se kupnine poravnajo na podlagi posebnih dogovorov z vknjiženimi upniki deloma potom prevzema vknjiženih terjatev, deloma s hranilnimi vlogami in deloma v gotovini.

Interesenti naj do 1. IX. 1933 pošljejo podpisanemu konkurznemu upravitelju obvezne pismene ponudbe. Po preteku tega termina bodo ponudniki povabljeni na ustno ofertalno dražbo. Podrobni pogoji in informacije se dobe pri konkurznem upravitelju.

Maribor, dne 26. julija 1933.

8465

Dr. Bergoč Josip, odvetnik
v Mariboru, kot konkurzni upravitelj.

Ogl. reg pod S. Br 11011/1933

Pri
POJAVIH STAROSTI
pomagajo preparati dr. R. Vajsa, ki se izdelujejo iz učinkovitih žlez, a vsebujejo tudi vitamine, pridobljene z ultravioletnim zračenjem. Preparati
VIRILINE IN FERTILINE
(za moške) (za ženske)
dovajajo človeškemu telesu one substance, ki manjkajo zaradi starosti, čijih nedostatek povzroča pri ženi nervoznost, depresijo, tegobo in naval krvi, pri moških pa nespanje, depresijo in druge duševne in telesne znake starosti.
FERTILINE in **VIRILINE** pridejo v promet posebno, in to v zavojčkih po 40 tablet (za 13 dni) in 100 tablet (za 33 dni), a se dobe v vseh lekarnah, po poštnem povzetju pa se lahko naroče v lekarni Mr. D. M. Jankovića, Beograd, ali v lekarni S. Mitelbaha, Zagreb. 8305

Zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo:
MIBRA kem. farm. preparati Zagreb, Marulićev trg 11

Poznate to plavolasko?

Tako vprašujejo moški, kjerkoli se pojavi. S svojimi prekrasnimi svetloplavimi lasmi očara vso svojo okolico. Njen uspeh je istočasno tudi uspeh **SPECIALNEGA ŠAMPONA S. Y. S.** ki varuje svetle lase nevšečnega potemnevanja in daje potemnelim lasem tudi brez sijaja svetel blesk in svilnato mehkobo. Že prvi poskus vas bo prepričal o tem!
Oprema za enkratno uporabo Din 6
Oprema za trikratno uporabo Din 12
Dobiva se povsod.

Dober svet je zlata vreden
zato priporočajte ob vsaki priliki »Jutrov« mali oglasnik.

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Kastaly-jin dekliški počitniški dom,
veliko lastno posestvo tik ob jezeru, v Unterach am Attersee (Solnograško). Vsak sport, dopomočno poučevanje v jezikih. Pojasnila: Töchterpensionat v. Kastaly, Wien VIII., Langegasse 65, Telef. A 27-4-22. 210

PLANINSKI DEKLIŠKI POČITNIŠKI DOM
Reichenau a. d. Rax (Semmering) sport, (tenis, plavanje), dopomočni pouk v jezikih, cene času primerne. Pojasnila: Villenpensionat B. Freylers Nfg. A. Metzger, Wien XIII. (Alt Hietzing), Maxingstrasse 6, Telef. R 35-2-75. 211

Novo otvorjeni
Grand hotel Zanatski dom
„BISER BEOGRADA“
v centru Beograda, na oglu Poincareove in Hilendarske ul.

Moderen komfort, 50 elegantno opremljenih sob, apartementi, kopalnice, topla in mrzla voda, centralna kurjava, telefoni po sobah in ostala moderna oprema.

Iz hotelskih sob se nudi krasen razgled na Dunav in banaško ravnino.

Hotel razpolaga z velikimi, krasnimi dvoranami, restavracijo, kavarno, oddelkom za družabne sestanke, veliko dvorano za kino, kakor tudi z mnogimi drugimi prostori. Cene sob od 40 do 60 Din. Oddajajo se sobe tudi mesečno z vsem komfortom in znatnim popustom.

ST. BELIĆ IN SIN ŽIKA
dolgoletna hotelirja v Vrnjački Banji.
8362

G. Th. Rotman:

Nove prigode gospoda Kozamurnika

29.

Ali — za Boga, kaj je to? Pomagajte! Kar na lepem prileti čoln gospoda Kozamurnika s prodajalcem rib in njegovim vozičkom in redarjem vred skozi živo mejo! Uškl Uškl Miza, ročka s kavo, torbice in grude prsti, vse frči v zrak, ubogi gospodični pa — v omedlevico!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.